

ဂျိန်းကံ နဲ့ ဗုဒ္ဓကံ

ပစ္စုပ္ပန်ကံ ဓမ္မသစ္စာကို ယုံကြည်ပါ၏။
ပစ္စုပ္ပန်ကံ ဓမ္မသစ္စာကို ဆည်းကပ်ပါ၏။
ပစ္စုပ္ပန်ကံ ဓမ္မသစ္စာအတိုင်း ကျင့်သုံးကြပါမည်။

ပစ္စုပ္ပန်ကံဆိုတဲ့အတိုင်း မသေခင်ဟာပစ္စုပ္ပန်ပေါ့။ ရှေးကတော့ ကံကိုသိရတာက ဟိုအတိတ်ဘဝက ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ကံတွေကို ထင်နေကြတယ်။ ဖြစ်နေကြတဲ့ ကောင်းကျိုးပဲဖြစ်ဖြစ် ဆိုးပြစ်ပဲဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်ဖြစ်သမျှ ဟာ ဒီဘဝကံကြမှ လုပ်ရတဲ့ကံရဲ့အကျိုးဟာ လူကိုအကျိုးပေးလို့ မရတာဖြစ်တဲ့အတွက် ကံလို့ပြောရင် အတိတ်ကံတွေကိုပဲ သွားယူနေကြတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ကံကိုလည်း ဒီပစ္စုပ္ပန်မှာအကျိုးပေးမှာ မဟုတ်ဘဲနဲ့ နောင်ဘဝကျမှ အကျိုးပေးမှာလို့ ထင်ကြတယ်။ အဲဒီကံကလေးဟာ သုံးဘဝတောင် ယူရမလို့ဖြစ်နေတယ်။

အခုဟောမယ့် ဘုရားရဲ့ကံကတော့ ပစ္စုပ္ပန်မှာဖြစ်တဲ့အတွက် ပစ္စုပ္ပန်ကံလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ကံနဲ့စပ်လျဉ်းလို့ ဒီကမ္ဘာလောကမှာ ကအယူအဆယူသူ ၂-ဦးရှိတယ်လို့ ဘုရားကမိန့်ကြားခဲ့တယ်။ ကံအယူအဆယူသူ ၂ဦးဟာ ဘုရားကတဦး။ ဘုရားနဲ့ရှေ့နည်းနည်းကျပြီး ဘုရားနဲ့လည်း တခြားစီဖြစ်တဲ့ နိဂဏ္ဌနာဠပုတ္တဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ကံအယူအဆယူသူ ဖြစ်တယ်။ စာထဲပေထဲမှာလည်း ၂ဦးပဲ တွေ့ရတယ်။

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

J

ခုနောက်ပိုင်းမှာတော့ ဟိန္ဒူတွေလည်း ကံအယူအဆ ယူတာ တွေ့ရတယ်။ နောက်တရုတ်ပြည်က ကွန်ဖြူရုပ်တို့ဆိုလည်း ကံ အယူအဆယူတာ တွေ့ရတယ်။ ကွန်ဖြူရှပ်ဝါဒကို သိပ်မလေ့လာဘူး ပေမယ့် တပ်နီလူငယ်တော်လှန်ရေးဆိုပြီး တရုတ်ပြည်တော်လှန်ရေး လုပ်တဲ့အချိန်က ကွန်ဖြူရှပ်ဝါဒအကြောင်း ရေးဒီယိုကနေ ကြားရ တယ်။ ဘာကြားရသလဲဆိုရင် တရုတ်လယ်သမားကြီးတယောက်က ကွန်ဖြူရှပ်ကို ဆန့်ကျင်ကြ တယ်။ ကွန်ဖြူရှပ်က ရှေးကံကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုပြီးတော့ တကယ်တော့ ရှေးကံကြောင့်ဖြစ်တာ မဟုတ် ဘူး၊ ဥက္ကဋ္ဌကြီးလမ်းညွှန်တဲ့အတိုင်း ဖြစ်တာလို့ ပြောတယ်။ ကွန်ဖြူရှပ်လည်း ကံကိုလက်ခံပုံရကြောင်း ရေးဒီယိုက ကြားရတယ်။

ခုခေတ်မှာတော့ ကံကို ဟိန္ဒူရော၊ ကွန်ဖြူရှပ်ရော၊ ဂျိန်းရော လက်ခံတယ်။ ကျုပ်တို့ဆရာ ဗုဒ္ဓဘုရားလည်း ကံကိုလက်ခံတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘုရားလက်ထက်ကတော့ ကံကိုလက်ခံသူ ၂ဦးဘဲ ရှိတယ် ပြောကြတယ်။ ဗုဒ္ဓဘုရားနဲ့ ဂျိန်းဘာသာဆိုတဲ့ နိဂဏ္ဌနာဠပုတ္တဆိုတဲ့ ဘုရားတို့ ဖြစ်တယ်။ အခုတော့ ကံလက်ခံသူ ၄ဦးရှိပေမယ့် အတူတူပဲ ဖြစ်နေတယ်။ ဂျိန်းက အတိတ်ကံတွေပြုခဲ့လို့ အခုဖြစ်နေတာလို့ လက်ခံတယ်။ ကွန်ဖြူရှပ်ကလည်း အတိတ်ကံကြောင့်ဖြစ်နေတာလို့ လက်ခံတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကလည်း အတိတ်ကံ ပြုခဲ့တာတွေကြောင့် ဒီမှာဖြစ်ပွားနေတာဆိုတော့ ကံလက်ခံတာချင်းအတူတူဖြစ်နေတော့ ကမ္မဝါဒ အတူတူပဲလား။ ကမ္မဝါဒတခုထဲလို လိုဖြစ်နေရာက ဗုဒ္ဓဝါဒ ကို တကယ်စစ်ကြည့်တော့ ဂျိန်းတွေလက်ခံတဲ့ ကမ္မဝါဒနဲ့ တခြားစီ။ ဟိန္ဒူတို့၊ ကွန်ဖြူရှပ်တို့လက်ခံတဲ့ ကမ္မဝါဒနဲ့လည်းတခြားစီ။ ဗုဒ္ဓရဲ့

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ကံက သီးခြားလေး ခွဲထွက်ပြီး ကံကိုလက်ခံတယ် ပြောရမယ်။ ဘာကြောင့် ကံကို သီးခြားပြီးလက်ခံသလဲဆိုရင် ဘုရားကို သူတို့က ဘာယူသလဲဆိုတာကို ဘုရားနဲ့ ခေတ်ပြိုင်သူတွေ ဘုရားအယူအဆကို မသိကြဘူး။

ဘုရားရဲ့ ဝါဒကလည်း ဂမ္ဘီရ၊ သုဒ္ဓဿ၊ ဒုရာနုဗောဓ လို့ ပါဠိလိုပြောကြတယ်။ ဂမ္ဘီရ=ဘုရားရဲ့အယူတွေဟာ နက်နဲတယ်။ ဒုရာနုဗောဓ=သိဖို့ရာမလွယ်ဘူး။ သုဒ္ဓဿ=အလွန်ကိုမြင်နိုင်ဖို့ ခဲယဉ်းတယ်ပေါ့။ ဗုဒ္ဓဝါဒနဲ့ ဆက်စပ်လာလို့ရှိရင် ဒီဝေါဟာရတွေ သုံးတဲ့အကျင့်ရှိလို့ ဒကာ၊ဒကာမတို့လည်း မျက်စိသာ ကျယ်ကျယ် ဖွင့်ကြတော့လို့ ပြောရမှာဘဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ သုဒ္ဓဿ= မြင်ဖို့ရာအတွက်၊ဒု=အလွန်ခဲယဉ်း တယ်ပေါ့။ အနုဗောဓ=အလျော်သိဖို့တောင်မှလည်း၊ ဒုရ= ခဲယဉ်း တယ်၊ မဖြစ်နိုင်လောက်အောင် ရှိတယ်ပေါ့။ ဂမ္ဘီရ=နက်နဲတယ်၊ သိနိုင်ခဲတယ်ပေါ့။ ဘုရားလက်ထက်ကလည်း အဲဒါ ဖြစ်ခဲ့ကြပုံ ရှိတယ်။ အော်... ဒီ ဂေါတမဘုရားဟာ၊ ရဟန်းဂေါတမဟာ ဘာတွေ ပြောနေပါလိမ့်၊ သူ့အမြင်က ဘာတွေပါလိမ့်ပေါ့။ တကယ်လို့ သူ့ တပည့်အဖြစ် မရောက်တဲ့သူ၊ သူ့တရားကို ယုံကြည်စိတ်ချစွာ မနာကြားတဲ့သူ ဆိုလို့ရှိရင် သိကြတဲ့ပုံ မရှိဘူး။ ဒီလို သိကြပုံမရှိတော့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ရှိကြတဲ့သူတွေက တောက်လျောက်မေးတယ်။ မေးတဲ့သူတွေထဲမှာ သမဏဆိုတဲ့ ဘုန်းကြီးတွေ၊ ဗြာဟ္မဏဆိုတဲ့ ပုဏ္ဏားတွေ၊ ပရိဗ္ဗာဇကလို့ခေါ်တဲ့ တိတ္ထိတွေလည်း ပါတယ်။တိတ္ထိတွေ လည်းမေးတယ်၊ ရဟန်းတွေလည်းမေးတယ်၊ ပုဏ္ဏားတွေလည်း

မေးတယ်။ ဘာတွေမေးလဲဆိုတော့ အဓိကမေးတာကတော့(၁၀)ချက်
မေးနိုင်တယ်။ အဲဒါ ဘုရားဝါဒကို မသိလို့ ဘုရားဝါဒဟာ ဘာပါလိမ့်
လို့ သူတို့ကိုယ်တိုင် မယူဆ မထောက်ဆတတ်လို့ ဘယ်လိုမေးသလဲ
ဆိုရင် အရှင်ဘုရား သတ္တဝါတွေဟာ သေပြီးပြီဆိုရင် ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့
အယူကို မြတ်စွာဘုရားယူသလား...။ ဘုရားကတော့ ဒါမျိုး သူ
မယူဘူး ဆိုတဲ့အကြောင်းကို စကားတလုံးနဲ့ တိုတိုပဲ ပြော တယ်။
န ခေါ် အဟံ။ အဟံ-ငါဘုရားကတော့၊ န ခေါ် မင်းပြောသလို
မယူဘူး-တဲ့။ ဒါလေးကို ကျုပ်တို့ကလည်း ဗုဒ္ဓရဲ့တပည့်တွေပီပီ
ဗုဒ္ဓဘုရားက မယူဘူးလို့ ပြောတာလေးကို ဒို့ကလည်း သူ့တပည့်
ဖြစ်တဲ့အတွက် မယူမှဘဲလို့ ဆုံးဖြတ်ကြရမယ်။

ဗုဒ္ဓဘုရားကို မေးတယ်။ သတ္တဝါတွေသေပြီးရင် နောက်ဖြစ်တဲ့
အယူအဆကို မြတ်စွာဘုရား ယူသလား-တဲ့။ သတ္တဝါဆိုတာ အများ
သူငါ၊ သက်ရှိတွေ၊ တိရိစ္ဆာန်တွေ၊ လူတွေ ။ ဒီသူတွေ သေကြရမှာ
တော့ မလွဲမသွေပဲ။ ဒီလို သေကြရင် သေပြီးနောက် ဒီလိုပဲ အကောင်
ပလောင် ဆက်ဖြစ်ဦးမလား မေးတယ်။ ဘုရားကတော့ အဲဒါကို
မယူဘူး ဖြေတယ်။ ဒါဆိုရင် တချို့မယူတဲ့ အယူအဆတွေ ရှိနေပြီ
ပေါ့။ မယူတဲ့ အယူအဆတွေနဲ့ မြတ်စွာဘုရားနဲ့ တူပြီလားလို့ ကြည့်ရ
မယ်ပေါ့။ နောက် ပြောင်းပြန်မေးကြည့်တယ်။ သတ္တဝါသေပြီးရင်
မဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့ အယူအဆကိုယူသလားတဲ့။ နောက်မဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့
အယူအဆကိုလည်း မယူဘူးလို့ဘဲ ဖြေတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတွေကလည်း သေပြီးရင်ဖြစ်မယ်လို့ မယူပေးကြ

ပါနဲ့။ သေပြီးနောက်ဖြစ်တာ မဟုတ်ရင် မဖြစ်တာ မဖြစ်လည်း
မယူဘူး၊ဖြစ်လည်း မယူမှတော့ သေပြီးနောက် ဒီလိုစိတ်ကူးတောင်
မရှိဘူး ပြောရမှာပေါ့။ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ရှင်းချက်ကလေး ရှိနေပေမယ့်
အယူတခုကိုယူမိလျက် ရှိနေတော့ ဒီရှင်းချက်ကလေးသည်ပင် မရှင်း
တာ ဖြစ်နေတယ်။ သေပြီးနောက်ဖြစ်တာ ဒို့ဆရာက မယူဘူးတဲ့၊
သေပြီးနောက် မဖြစ်တာလည်း ဒို့ဆရာဖြစ်သူက မယူဘူးတဲ့။
ဒီလောက်ကို နားထဲ သံမှိုနဲ့နှက်သလောက် မြဲစွဲအောင် နာကြားပေး
ကြပါ။ ဖြစ်တာလည်းမယူဘူး၊ မဖြစ်တာလည်းမယူဘူး ဆိုတော့
ရှင်းနေတာပဲ။ နောက် မေးသေးတယ်။ တချို့ဖြစ်ပြီး တချို့မဖြစ်လို့လား
လို့ မေးတော့ တချို့ဖြစ်၊တချို့မဖြစ်လည်း မယူဘူးတဲ့။ ဘုရားက
ဘာမှ မယူဘူးချည်း ပြောတာပဲ။

တချို့က ဖြစ်တယ်၊ တချို့က ကံမကောင်းအကြောင်းမလှလို့
မဖြစ်ဘူး ထင်ချင်စရာ ရှိတာပေါ့။ ဖြစ်တာလည်း မယူဘူး၊
မဖြစ်ဘူးလည်း မယူဘူး၊ တချို့ဖြစ် တချို့ မဖြစ်လည်း မယူဘူးလို့
မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဖြေကြားချက် ရှိတယ်။ နောက်တချက်က
ဖြစ်တာလည်းမဟုတ် မဖြစ်တာလည်းမဟုတ် ဆိုတဲ့ အယူကို
ယူသလား ဆိုတော့ အဲဒါလည်းမရှိဘူး၊ သေပြီးနောက်နဲ့ စပ်လျဉ်းလို့
ဒီငှချက်မေးတယ်။ ဖြစ်သလားမေးတယ်။ မဖြစ်ဘူးလား မေးတယ်။
တချို့ဖြစ်တချို့မဖြစ်ဘူးလားလို့ မေးတယ်။ ဖြစ်တာလည်း မဟုတ်
မဖြစ်တာလည်းမဟုတ်ဘူးလားလို့ မေးတယ်။ ဒီ ငှချက်စလုံးကို
ဘုရားက မယူဘူးချည်း ပြောတယ်။

မယူဘူးချည်းပြောတော့ ဖြစ်တာလည်းမဟုတ်၊ မဖြစ်တာလည်းမဟုတ် ဆိုတော့ ဘယ်လိုများ ယူမှာမို့လည်းဆိုရင် ဗုဒ္ဓဘာသာကကို ယူတယ်ပြောရမှာပဲ။ မိလိန္ဒပဉ္စတ္ထုဆိုပြီး လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀လောက်က ရေးခဲ့တဲ့စာအုပ်တအုပ် ရှိတယ်။ သာသနာတော်ထဲမှာ မိလိန္ဒပဉ္စတ္ထုထဲမှာ ဘာပြောသလဲဆိုတော့ သူက ဟိုဘဝနဲ့ ဒီဘဝဟာ ဟိုဘဝကနေ ဒီဘဝကို အကောင်ပလောင်ကြီးနဲ့ လာတာမဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဒီလိုလာတာမဟုတ်ပေမဲ့ ဟိုဘဝကကံရဲ့ သတ္တိထဲကနေပြီးတော့ ဒီဘက်ဘဝကို ဝိပါက်ဖြစ်စေလိုက်တာ။ ဒီလိုဆိုတော့ ဒီဘက်ဘဝကလူက ဟိုဘက်ဘဝကလူ မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဟိုဘက်ဘဝက လူနဲ့ ဒီဘက်ဘဝကလူ တခြားစီလည်း မဟုတ်ဘူးတဲ့။ တော်တော်ခက်သွားပြီ ပြောကြတယ်။ သူ့အပြောလေးကတော့ န ၈ တော န ၈ အညောလို့ ပြောတယ်။ န ၈ တော=ဟိုလူလည်း မဟုတ်ဘူး။ န ၈ အညော=ဟိုဘက်ကလူနဲ့ တခြားစီလည်း မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဒါဆိုတော့ ဖြစ်တာလည်းမဟုတ်၊ မဖြစ်တာလည်းမဟုတ်၊ မယူဘူး ပြောရမှာပေါ့။ ယူတာလည်း ကတ်ကတ်သတ်သတ် ယူကြတယ်။ အဘိဓမ္မာသမား တွေကတော့ ဟိုဘက်ကကံရဲ့ သတ္တိလေးဟာ ဒီဘက်ထိအောင်တော့ မလာဘူး။ အဲဒီသတ္တိလေးကနေ ဒီဘက်ကို ဖြစ်စေလိုက်ပြီး ဖြစ်စေလိုက်တာလေးက ဝိပါက်လေးဆိုတော့ ဒီဝိပါက်လေးဟာ ဟိုဘက်ကကံရဲ့ သတ္တိနဲ့လည်း မကင်းတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဟိုဘက်ကလူ မဟုတ်ဘူးလည်း မပြောနိုင်ဘူး။ ဟိုဘက်ကဟာက ဘာမှလာတာ မဟုတ်တဲ့အတွက် ဟိုဘက်ကလူလို့လည်း မပြောနိုင်ဘူး။ ဒီတော့ မသေခင်ကလူလို့လည်း မပြောနိုင်

ဘူး၊ မမွေးခင်ကလူလို့လည်း မပြောနိုင်ဘူးလို့ အယူကလည်း ကမ္ဘာ
လောကထဲ ရှိတယ်။ ဒါဟာ အနီးအပါးမှာဖြစ်နေတဲ့ အဖြစ်တွေပါ။

ဒီလိုမေးတာတွေကို ဘုရားကတော့ အဲလိုမယူဘူး ပြောပါ
တယ်။ ဒါကို လုံးပြီးမှတ်ရမှာကတော့ သေပြီးနောက်နဲ့ စပ်လျဉ်းလို့
ဘာမှ မယူဘူး။ ဖြစ်တယ်လည်းမယူဘူး။ မဖြစ်ဘူးလည်းမယူဘူး။
တချို့ဖြစ် တချို့မဖြစ်လည်းမယူဘူး။ ဖြစ်တာလည်းမဟုတ် မဖြစ်တာ
လည်း မဟုတ်လည်း မယူဘူး။

ဒါကြောင့် ကျုပ်ကတော့ တိုတိုပြောမယ်။ သေပြီးနောက်
ဘာမှမယူဘူးလို့ လူသေသေ၊ ခွေးသေသေ၊ သစ်ပင်သေသေ၊ ရဟန္တာ
သေသေ အတူတူပဲလို့ ပြောတော့ မခံနိုင်ကြဘူးဗျ။ အမလေး ရဟန္တာ
သေတာနဲ့ ခွေးသေတာများအတူတူ ထားရသလား ဆိုတာမျိုး မကျေ
နပ်ချင်ကြဘူး။ တကယ်တော့ သေပါတယ်ဆိုမှတော့ သေပြီးနောက်
ဖြစ်တာလို့လည်း ပြောစရာမရှိဘူး။ မဖြစ်ဘူးလို့လည်း ပြောစရာ
မရှိဘူး။ တချို့ဖြစ် တချို့မဖြစ်လို့လည်း ပြောစရာမရှိဘူး။ ဖြစ်တာ
လည်းမဟုတ် မဖြစ်တာလည်းမဟုတ်လို့လည်း ပြောစရာမရှိဘူး
ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားမိန့်ကြားချက် စကားတလုံးတည်းနဲ့ ကောက်
ချက်ချလိုက်ရင် သေပြီးနောက် ဘာမှမယူဘူး။ ဒကာ-ဒကာမ
တို့လည်း ဒါလေးတော့ ယူနိုင်ကြပါစေလို့ ပြောရမှာပဲ။

ဘာဖြစ်လို့ ဒီလို အားသန်သန်နဲ့ပြောရသလဲဆိုရင် ငယ်ငယ်ထဲ
က စွဲလာခဲ့တာက သေရင် ဟိုဘက်ဘဝသွားတယ်လို့ စွဲခဲ့ကြတယ်။
ကျုပ်တို့သေရင် ဟိုဘက်ဘဝ တနေရာရာသွားမယ်လို့ ငယ်ကတည်း
က စွဲနေတာ အခု လူဖြစ်နေတာလည်း အဖေနဲ့အမေပေါင်းပြီး

ကလေးလေးတယောက် အဖြစ်နဲ့ ဖြစ်လာတာလို့ မထင်ဘူး။
ဟိုဘက်တနေရာက သေခဲ့လို့တာ ဒီမှာဖြစ်တာလို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ
အပြည့်ခံယူထားတယ်။ အမေ့ဗိုက်ထဲရောက်လာတာ သူ့ဖာသာ
ရောက်လာတာ မဟုတ်ဘူး။ ဟိုဘက်ကလူတယောက်က သေပြီး
နောက်ပိုင်းမှာ အမေ့ဗိုက်ထဲဝင်လာလို့ ရောက်လာတာလို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်တွေက ထင်ထားတာ၊ ဒီအထင်ဟာ မှန်တဲ့အထင် မဟုတ်ဘူး။
ဒီအထင်ကို မှန်ကန်တယ်လို့ ဘာနဲ့မှ သက်သေမပြနိုင်ဘူး။ ဒီလို
သက်သေမပြနိုင်ပေမဲ့ ကိုယ်က မသိတာဆိုတော့ အဲလိုမျိုးလို့ ယူ
လိုက်တာကိုပဲ ဟုတ်တယ် လုပ်နေကြတယ်။

ဒါလေး အယူမမှန်တာ ကိုယ်ယူဆတာလေးမမှန်တာ ဘာ
အပြစ်ရှိလို့လဲလို့ မေးရင် အပြစ်ကြီးတယ်။ ဘာအပြစ်ကြီးသလဲ
ဆိုရင် ဟိုဘက်ဘဝက သေပြီးနောက် ဒီဘက်ဘဝ လာခဲ့ရတာဆိုရင်
အခုလည်း သေဦးမှာပဲ။ သေပြီးနောက် ဟိုဘက်က လာခဲ့ရိုးမှန်ရင်၊
ဒီဘက်က သေပြီးနောက်လည်း နောင်ဘဝ တနေရာရာ သွားရဦး
မှာပဲ။ ဒီလိုမမွေးခင်က ဖြစ်တာယူရင် သေပြီးနောက်လည်း ယူမိကြ
တော့တာပဲ။ ဒီလိုယူတော့ သေပြီးနောက် သွားကြရဦးမယ်ဆိုရင်
ဒီအတိုင်းနေလို့ တော်ပါ့မလား။ ပြင်ဆင်စရာရှိတာ ပြင်ဆင်မှ
တော်မယ်ပေါ့။

မုံရွာက ဦးချစ်လှိုင်ဆိုတဲ့ ဒကာကြီးတယောက် ရှိတယ်။
သူနဲ့ သူ့မိန်းမဟာ ဆင်းရဲသလို ဖြစ်ရပ်ကို ရုန်းကန်လာလိုက် တာ
ဘဲဥလေးတစ်လုံးကို ၂-ယောက်စားပြီး စီးပွားလုပ်လာတာ ချမ်းသာ
လာမှ မိန်းမကသေသွားတာဆိုတော့ သူ့မိန်းမကို သနားလည်း သနား၊

လွမ်းလည်းလွမ်းတာပေါ့။ သူ့မိန်းမသေတော့ တစ္ဆေ ဟောတာလား နတ်ဟောတာလား၊ ကျုပ်တို့ငယ်ငယ်ကလည်း ရှိဘူး တယ်။ သေတဲ့လူတွေ သွားမေးကြည့်တယ်။ ဦးချစ်လှိုင်ကလည်း ရှင်ဥက္ကဋ္ဌရဲ့ သေပြီးနောက် ဖြစ်တယ်လို့ အယူအဆမရှိသေးပေ။ သူ့မိန်းမသေလို့ မေးတဲ့အခါကြတော့ ခေါ်လို့မရဘူး သူ့မိန်းမသွင်းလို့မရဘူး ဒီတော့ ငါ့မိန်းမများ ခေါ်လို့ရတဲ့နေရာ မရှိလေရောသလားပေါ့။ အမှန်တော့ ဟိုလူတွေက စိတ်သမားတွေ။ သူတို့ကိုတော့ မသိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ခြုံငုံပြီးပြောရရင် စိတ်သမားဆိုတာ စိတ်သမားနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် တဦးဦး ရောက်လာရင် သိပ်စကားမပြောတတ်ဘူး။ ဦးချစ်လှိုင်က လည်း နည်းနည်းပါးနပ်တယ်။ ငါ့မိန်းမ ခေါ်မရလည်း ရှိပါစေကွာ၊ ဒို့အနီးအပါးက သေသွားတဲ့ မိတ်ဆွေတယောက်ကို ခေါ်ကြည့်မယ်၊ ဘယ်သူ့ကို ခေါ်ပေးပါလို့-ပြောလိုက်တော့ ဒီလူက ဝင်လာတယ်။

ချစ်လှိုင်ကြီးလားကွ၊ ဘီဘီစီတွေ နားထောင်ပြီးပြီလားတို့ ဘာတို့မေးတယ် ပြောတယ်။ မသေခင်ကလည်း ဒီလိုမေးနေ နတ် ဆက်နေကျတဲ့။ ဒီလိုဆိုတော့ ဟုတ်ပြီပေါ့။ ဘာလုပ်ဖို့ခေါ်တာ တုန်းလို့ မေးတယ်တဲ့။ ငါ့မိန်းမသေသွားတာ အခုခေါ်မရဘူး အဲဒါ မင်းများ တွေသလားလို့ မေးချင်လို့ ခေါ်တာပါ ပြောတော့ အေး... တွေတယ်ကွ၊ ဒါပေမဲ့ မင်းမိန်းမ ငါ့နတ်ဆက်သွားတာ ညှိုးညှိုးငယ် ငယ်နဲ့ပဲ၊ သူသွားတော့မယ်လို့ ငါ့ပြောသွားတယ်၊ ဒါကြောင့် မင်းခေါ် တာ မလာတာ၊ မရှိတော့လို့နေမှာ ဆိုပဲ။ တစ္ဆေတယောက်က တစ္ဆေတယောက် ပြောတာလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဦးချစ်လှိုင်ကလည်း ယုံတာပေါ့။

နောက်တခါ ဒီပဲရင်းနယ်ထဲက ဦးစောအောင်ဆိုတဲ့ ဒကာ တယောက် ရှိတယ်။ ဦးစောအောင်နဲ့ ဦးချစ်လှိုင်ကလည်း သိတယ်။ ဦးစောအောင်က ဦးချစ်လှိုင် မုံရွာမှာ လူအိုရုံတွေဆောက်နေတဲ့ အခါ ကျတော့ သေမဲ့သစ်ပင်ကြီးတွေ ရေမလောင်းချင်ပါဘူး ဆိုပြီး သရော် တယ်။ သူကတော့ ပရဟိတလုပ်နေတယ်။ ဆေးရုံမှာ ဓာတ်မှန်တို့ ဘာတို့လှူဒါန်းတယ်ဆိုတော့ ဒါပဲလုပ်နေတယ် ပြောတာပေါ့။ ဒီလို ပြောပြီး မကြာခင် ဦးစောအောင်သေသွားတယ်။ သေသွားတဲ့အခါ ကျတော့ ဦးစောအောင်ကို သွားမေးတာပေါ့။ ဦးစောအောင်ကို ခေါ်ချင်တယ်ပြောတော့ ဟိုဘက်က ဦးစောအောင်ကုန်ခေါ်ချင်တာ ရမလားဆိုပြီး တယ်လီဖုန်းဆက် မေးသလို မေးရသေးတယ်ဆိုပဲ။ ဒီတော့မှ ဦးစောအောင်ရဲ့ပိုင်နက်က နတ်တို့ဘာတို့လား မသိဘူး။ အဲဒါက ရတယ်ပြောတယ်။ ရရင်ခေါ်ပေး ပြောတော့ သိပ်မကြာခင် ဦးစောအောင်ဝင် လာတယ်။ မင်း ငါ့ကို ဘာလို့ခေါ်တာလဲ ဆိုပြီး ဘောက်ဆတ်ဆတ်ကြီးပြောသတဲ့။ ဦးစောအောင် စကားပြောရင် ဒီအတိုင်း ဘောက်ဆတ်ဆတ်ပဲတဲ့။ ဘာလို့ခေါ်တာလည်းဆိုတော့ ‘ကွာ... မင်းကသေပြီဆိုတော့ သေပြီးနောက်ပိုင်းကျမှ ငါမသေခင်က ဘာလေးလုပ်ခဲ့ရရင် ကောင်းမှာဆိုပြီးများ ရှိကောင်းရှိမလားလို့ မေးကြည့်တာပါပေါ့။ သေသွားပြီဆိုတော့ မသေခင် ဘာလေး လုပ်ရ ရင်ကောင်းမှာ ဆိုပေမဲ့လည်း မလုပ်ခဲ့မိတဲ့အတွက် မလုပ်နိုင်တော့ဘူး။ ငါတို့က မသေသေးဘူး၊ မင်းလိုတာမျိုးကို ဒို့လည်း မသေခင်က လုပ်ရအောင်လို့ မေးချင်လို့ ခေါ်တာပါကွာလို့ ပြောသတဲ့။ ဦးစော အောင်ကဘာပြောတယ်ထင်လဲ၊ မင်းသေတော့ သိမှာပေါ့ကွာတဲ့။

မသေခင် လုပ်ရမှာ မပြောဘူးတဲ့။ ဒါ ဟိုနတ်ဆရာကိုယ်တိုင်က ပြောစရာစကား မရှိလို့ မပြောတာဘဲ။ ဆိုလိုတာကတော့ နတ်ဝင် သည်လည်း သူ့စိတ်ထဲရှိတဲ့ သူ့အသိနဲ့သူ ပြောတာပဲ။ ဦးစောအောင် ကြီး သက်ရှိထင်ရှားဝင်လာပြီး ပြောတယ် မမှတ်ကြနဲ့။ တော်ကြာ တစ္ဆေမကြောက်ဖို့ စာအုပ်တအုပ်ရေးလိုက်မှ ဒီစာအုပ်ဖတ်ပြီး တစ္ဆေ ကြောက်နေတာမျိုးလည်း ဖြစ်နေကြပါဦးမယ်။ နောက်ဘဝနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ မခံယူဖို့လိုင်းပါ။

မြတ်စွာဘုရားက နောက်ဘဝနဲ့စပ်လျဉ်းလို့ မခံယူနဲ့။ ဖြစ် တယ်လည်း မခံယူနဲ့။ မဖြစ်ဘူးလည်း မခံယူနဲ့။ တချို့ဖြစ်တချို့မဖြစ် လည်း မခံယူနဲ့။ ဖြစ်တာလည်းမဟုတ် မဖြစ်တာလည်းမဟုတ် တောင်မခံယူနဲ့လို့ ပြောတယ်။ ဒါကိုငယ်ငယ်ထဲက ဒို့အတိတ်က လာခဲ့တာ၊ ဟိုဘဝကသေပြီး နတ်ဘဝလား၊ လူဘဝလား၊ ခွေးဘဝ လား ... မသိတာတနေရာရာက ဒို့သေပြီး လာခဲ့တာလို့ ထင်ကြတာ။ ဒါလည်း ဗဟုသုတမရှိလို့ ထင်ကြတာ။ ဗဟုသုတမရှိရင် အသိ မရှိဘူး။ အသိမရှိရင် ထင်ရာစွဲတာပဲ။ မသိတဲ့သူက စွဲတာပဲ။ စွဲတဲ့ လူက အဲဒီအစွဲရဲ့ချုပ်နှောင်မှုတွေက မလွတ်လပ်တာဘဲ။ ဒီလို မလွတ် လပ်တာတွေ မဖြစ်ရလေအောင် ဒီအစွဲကိုဖြုတ်ကြပါ။ ဒီ အစွဲဖြုတ်နိုင် အောင် အသိလေးတွေ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ရှာကြပါ။

ဒီအသိကလည်း သူ့ဖာသာတော့ ခေါင်းထဲရောက်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ သူများ ပြောတာဆိုတာနဲ့တောင် ဥဏှောက်ထဲ ရောက် လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ တကယ် ဒီအသိရဖို့ လေ့ကျင့်ပါ။ ကျင့်ကြပါ။ ဘာကျင့်ရမှာတုန်း မေးရင်တော့ အပြောအဆိုကို မှန်နေအောင်

ပြောကြ၊ အပြုအမူကို မှန်နေအောင်ပြုကြ၊ အနေအထိုင်ကို မှန်နေအောင်
နေကြ။ အပြောအဆို၊ အပြုအမူ၊ အနေအထိုင် မှန်နေတယ် ဆိုရင်
မှန်တဲ့အတွက် မှန်တဲ့အသိတွေ ခေါင်းထဲရောက်လာလိမ့်မယ်။ ဒါတွေ
မမှန်ဘဲနဲ့ မှန်တဲ့အသိတွေ ရချင်တယ် ဆိုတာကတော့ ခြွေဆင်းငို
တောင် မရဘူး။ တကယ် မှန်နေလို့ကတော့ မှန်တဲ့သူဟာ မှန်တဲ့အသိ
ရမှာပေါ့။

တကယ်လို့ ခိုးတဲ့လုပ်ငန်းလုပ်ရင် ခိုးတဲ့အသိရမှာပဲ။ လိမ်တဲ့
အလုပ် လုပ်ရင် လိမ်တဲ့အသိရမှာပဲ။ မှန်တဲ့အသိလုပ်ရင် မှန်တာ
ရမှာပဲ။ လုပ်တာသည် ရတာပဲ။ လုပ်တယ်ဆိုတာ ကျုပ်တို့တင်
လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်တို့ ဦးဇောကန်နဲ့ အလုပ်လုပ်ရတာ။
ဒီလို လုပ်တဲ့အခါမှာ ဥဇောကန်က ကြိုးစားပြီးလုပ်တော့ လုပ်ပြီး
သွားရင် ဥဇောကန်က ဒီလိုမျိုးလုပ်ရတဲ့အတိုင်း ခေါင်းထဲမှာ ဆက်ပြီး
တည်ရှိနေတယ်။ ဦးဇောကန်သယ်သွားတယ် ပြောရမှာပေါ့။ ဒါ
ကြောင့် မှန်တဲ့အသိတွေ သိဖို့ရာ မှန်တဲ့အလုပ်တွေ လုပ်ကြပါ။
မှန်တဲ့အလုပ်ဆိုတာ ထူးထူးခြားခြားလုပ်ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ စကား
ပြောရင် စိတ်လိုက်မာန်ပါ မပြောလိုက်ကြနဲ့။ ဘယ်လိုပြောရ
မလဲဆိုရင် ဘယ်လိုလေးဆို သင့်တော်မလဲလို့ ဒီလိုမျိုးလေးကြည့်ပြီး
စကားပြောကြ။ ကိုယ်အပြုအမူလည်း စိတ်လိုက်မာန်ပါ မပြုလိုက်
ကြနဲ့။ ဘယ်လိုပြုမူမလဲဆိုရင် ဘယ်လိုလေးဆို သင့်တော်မလဲလို့။
အနေအထိုင်လည်း စိတ်လိုက်မာန်ပါ မနေလိုက်ကြနဲ့။

ဘယ်လိုလေး နေရမလဲဆို၊ သင့်တင့်လျောက်ပတ်အောင် နေ
ထိုင်ရမယ်။ သင့်တင့် လျောက်ပတ်အောင် ပြုမူရမယ်။ သင့်တင့်

လျှောက်ပတ်အောင် ပြောဆိုရမယ်။ ပြုမှုတာက ကာယ၊ ပြောဆိုတာက ဝစီ၊ နေထိုင်တာ မနောလို့ ပြောရမယ်။ ကာယ၊ဝစီ၊မနောလို့ ကံလေး(၃)ခုရှိတာ၊ ဒီကံလေး (၃)ခုကပဲ အမှားအမှန်တွေကို တည်ဆောက်ပေးနေတာ။ ဒီတော့ အမှန်လေးပြောနေပြီ၊ အမှန်လေး ပြုမှုနေပြီ၊ အမှန်လေး နေထိုင်ပြီးဆိုရင် မှန်ကန်တဲ့ ဦးဇရာကံတွေ ရနေပြီ။ မှန်ကန်တဲ့ ဦးဇရာကံတွေ ရနေပြီဆိုရင် မှန်တာတွေပဲ သူသိလိမ့်မယ်။ မှန်တာတွေ သိပြီးဆိုရင် အစွဲတွေ ပြေကုန်လိမ့်မယ်။ မှန်တာနည်းနည်းသိရင် အစွဲနည်းနည်းပြေမယ်၊ များများသိရင် အစွဲများများပြေမယ်၊ မှန်ကန်တာတွေ အပြည့်အစုံဖြစ်သွားပြီဆိုရင် အစွဲတွေ အပြည့်အစုံ ပြေသွားမယ်။ အစွဲ အပြည့်အစုံ ပြေသွားပြီဆိုရင် လွတ်လပ်ပြီ၊ ဝိမုတ္တိဖြစ်ပြီ ပြောရမယ်။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အယူတွေကို ဘာလဲလို့မသိကြလို့ မေးကြတာ အချက်(၄)ချက် ရှိပြီ။ နောက်ထပ် မေးသေးတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား အသက်ဟာ ဒီလူနဲ့ အတူတူလားတဲ့။ လူတွေမှာ အသက်ရှိတယ်ပြောတယ်၊ သေတဲ့သူဆိုရင် အသက်ထွက်သွားတယ် ပြောကြတယ်၊ အသက်ထွက်သွားပြီ ပြောရင် အသက်ကတခြား လူကတခြား ဖြစ်နေလိမ့်မယ်။ လူတော့ထားခဲ့ပြီး အသက်ကြီး ထွက်သွားပြီဆိုရင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံပါတယ် ပြောရမယ်။ အသက် ဘယ်မှမထွက်ပါဘူး။ ဒီတော့ အသက်နဲ့လူ အတူတူလား မေးကြပြန်တယ်။ အသက်နဲ့လူ အတူတူဆိုရင် အသေကောင်ကြီးက ရှိနေတာပဲ၊ အသက်လည်း ရှိနေရမှာပေါ့။ အသက်နဲ့လူ အတူတူလို့လည်း မြတ်စွာဘုရားက မယူဘူး။ အသက်နဲ့လူတခြားစီလို့လည်း မြတ်စွာဘုရားက မယူဘူး။

တဲ့။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အယူကဖြင့် ခဲယဉ်းလိုက်တာ။ သုဒ္ဓဿတို့၊ ဒုရာနုဗောတို့ ဂမ္ဘီရတို့ပေါ့နော်။ သိပ်ကို နက်နဲတယ်၊ ဒီလို နက်နဲတာ ဖြစ်လို့ တိတ္ထိပရိဗိုဇ်တွေဆိုရင် ဘယ်လိုမှ မသိနိုင်ဘူး။ သမဏဖြစ်တဲ့ မာလုကျတို့တောင် မသိနိုင်ဘူး။ ပရိဗိုဇ်တွေ၊ ဗြာဟ္မဏတွေ အများ အပြား မေးကြပေမဲ့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အယူအဆကို မသိကြဘူး။

အသက်နဲ့လူ အတူတူလားတဲ့။ အဲဒီလို ငါမယူဘူးလို့ ဘုရားက ပြောတယ်။ အသက်နဲ့လူ တခြားစီလားဆိုတော့ တခြားစီလည်း မယူဘူးတဲ့။ (၆)ချက်ရှိသွားပြီ။ နောက်(၄)ချက် ကျန်သေးတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အယူကို မသိလို့ ထောက်လှမ်းလို့ မရလို့ မေးကြတာ နော်။

နောက်မေးချက်ကလေးက ဒီလူဟာအရှိလားတဲ့။ သတ္တတော လောကော။ လောကော=ဟောဒီ လူကြီးဟာ၊ သတ္တတော= အရှိကြီး လားပေါ့။ ဒါကို န ခေါ် အဟံပဲ။ မင်းမေးသလို လူကို အရှိမယူဘူး ပေါ့။ ဒါလည်း မြင်စရာကောင်းပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားတရားက လူကို ဘာမှမပြောဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဘုရားရဲ့တရားကို ဒီ လူကို ပြော တယ်ထင်ပြီးတော့ ဒီ လူနဲ့စပ်လျဉ်းလို့ လေ့လာရမှာလို့ ထင်နေကြ တာ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား တရားက ခက်တယ်တဲ့။ ဟုတ်တာ ပေါ့။ နဂိုကသိတာက သတ္တဝါသေပြီးဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီကနေ လုပ်ထားရမယ်။ ဒီလိုပြောတဲ့သူက ပြောတယ်။ သတ္တဝါသေပြီး နောက် မဖြစ်ဘူး။ ပြီးတာပဲ။ ဒီလိုပြောတဲ့သူလည်း ပြောတယ်။ အခုခေတ်ရုပ်ဝါဒီတို့၊ သိပ္ပံသမားတို့လည်း ပြောတယ်။ သေပြီးနောက် မဖြစ်ဘူး ယူတယ်။ မဖြစ်ဘူးတွေ့ပြီ ဆိုတော့ ဖြစ်တုန်း ပျော်ပျော်

ပါးပါးနေမယ်ပေါ့။ နောက်ဖြစ်တယ်ယူရင်လည်း ဒီမှာအလုပ်တွေ ရှုပ်မှာ။ မဖြစ်ဘူးယူရင်လည်း ဒီမှာ အလုပ်တွေရှုပ်မယ်။ တချို့ဖြစ် တချို့မဖြစ်ဘူး ဆိုရင်လည်း သီးသန့်လုပ်စရာတွေက ရှိနေဦးမယ်။ ဖြစ်တာလည်းမဟုတ် မဖြစ်တာလည်းမဟုတ် ဆိုရင်လည်း အလုပ်က ရှုပ်နေဦးမှာပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားက ဒီ(၄)မျိုးစလုံး မယူဘူး။ အသက်နဲ့ကိုယ် အတူတူလားဆိုရင် ဗမာတွေက အသက်နဲ့ကိုယ် တခြားစီလို့ ယူချင် ကြတယ်။ တခြားစီလို့ မယူပါနဲ့။ အတူတူလို့လည်းမယူပါနဲ့။ ဒီလူကြီးဟာ အရှိလားလို့လည်း မယူပါနဲ့။ ဒီလူကြီးဟာ အရှိမဟုတ် ဘူးလားလို့လည်း မယူပါနဲ့။ ဒီလူကြီး အဆုံးရှိတယ်လည်း မယူပါနဲ့။ ဒီလူကြီး အဆုံးမရှိဘူးလည်း မယူပါနဲ့။ ဒါတွေကို ဘုရားက ဘာမှ မယူဘူးပြောတာ။

ဒီလူနဲ့ စပ်လျဉ်းလို့ ကောင်းတာ၊မကောင်းတာ ဆိုးတာ၊ မဆိုးတာ၊ ဆုံးတာ၊မဆုံးတာတွေ အသက်နဲ့အတူတူ ဖြစ်မှာ၊ မဖြစ် မှာတွေ။ ဒီလူကြီးသေပြီးနောက် ဖြစ်မှာမဖြစ်မှာတွေ ဘာမှ မပြော ဘူး။ အားလုံး ဒီအယူအဆရှိတဲ့ ဘာသာတရားတွေဟာ ဒီထဲက တမျိုးမယူ တမျိုးယူတာချည်းပဲ။

ဘုရားရဲ့အယူအဆကတော့ မယူဘူးဆိုတော့ ပြီးရော။ ဒါ ကြောင့် ဂမ္ဘီရ-နက်နဲတဲ့ဟာ။ ဒုရာနုဗောဓ-သိဖို့ရာမလွယ်ဘူး။ သုဒ္ဓဿ-မြင်ဖို့ အင်မတန်ခဲယဉ်းတဲ့အရာ၊ မလွယ်တဲ့အရာလို့။ ဒီလို ပြောတာ။ ဒီတော့ မေးတဲ့သူတွေက အရှင်ဘုရား ...ဒီအချက်(၁၀) ထဲက တချက်တောင်မှ အရှင်ဘုရား မယူတာဟာ ဘာကြောင့် မယူတာလဲ ဘုရားလို့ မေးတော့ ဘုရားက အဲဒါ တရားနဲ့မဆိုင်လို့တဲ့။

ဘုရားရဲ့တရားက မေးတဲ့(၁၀)ချက်ဟာ လူတွေနဲ့ စပ်တာချည်းပဲ ဆိုတော့ ဒါကိုမယူဘူးဆိုရင် ဒီ(၁၀)ချက်ဟာ လူနဲ့မဆိုင်ဘူး ပြောရမှာပေါ့။ လူနဲ့မဆိုင်ဘူး ပြောရာရောက်တယ် ပြောရမှာပေါ့။ ဒီမေးတဲ့ (၁၀)ချက်က လူနဲ့ပတ်သက်တာချည်းပဲ။ လူနဲ့ပတ်သက်တာမှ အလျော်ကော၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကော။ သေပြီးနောက် ဖြစ်တယ် ဆိုတာ အလျော်ပေါ့။ မဖြစ်ဘူးဆိုတာ ဆန့်ကျင်ဘက်ပေါ့။ ဆန့်ကျင် ဘက်မေးလည်း မဟုတ်ဘူး၊ အလျော်မေးလည်း မဟုတ်ဘူး ပြော တယ်။ လူနဲ့မဆိုင်တာတွေ ဖြစ်ပေမဲ့ မေးတာလည်း လူနဲ့စပ်နေပြီး ဘာကြောင့်မယူသလဲ ဆိုတော့ တရားနဲ့ မဆိုင်လို့ဘဲ။ ဒီလိုဆိုရင် တရားဟာ လူနဲ့မဆိုင်ဘူး ပြောရတော့မှာပေါ့။

ဒီအချက်(၁၀)ချက်ကို ဘာကြောင့် မယူတာလဲဆို တရားနဲ့ မဆိုင်လို့ဘဲ။ န ဓမ္မသံဟိတ ။ ဓမ္မဆိုတာ တရားပေါ့။ သံဟိတ ဆိုတာစပ်တယ်၊ဆိုင်တယ်။ န-ဆိုတာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောတာ။ တရားနဲ့သာ မဆိုင်တာလို့ တခွန်းတည်းဖြေတာ မဟုတ်ဘူး။ န ဓမ္မ သံဟိတ-အကျိုးစီးပွားနဲ့လည်း မဆိုင်ဘူးတဲ့။ အကျိုးစီးပွားဟာ လူက ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး။ လူကသာ အကျိုးစီးပွားကို ဖြစ်စေတယ်ဆိုရင် လူသေပြီး ဖြစ်တာ၊မဖြစ်တာတွေ၊ လူနဲ့ပတ်သက်တာတွေကို ဖြေမှာ ပေါ့။ အခုတော့ ဒီမေးခွန်း(၁၀)ချက်ဟာ အကျိုးစီးပွားနဲ့လည်း မသက်ဆိုင်ဘူးတဲ့။ ဒါပဲလားဆို န အာဒိဗြဟ္မစရိယကံ။ ဗြဟ္မစရိယ ဆိုတာကတော့ အကျင့်မြတ်ပေါ့။ န ဆိုတာမဟုတ်ဘူး။ နအာဒိဗြဟ္မ စရိယကံ-အကျင့်မြတ်ရဲ့အစတောင် မဟုတ်ဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့် သေပြီးနောက် ဖြစ်တယ်လည်း မယူဘူး၊ သေပြီးနောက် မဖြစ်ဘူး

လည်း မယူဘူး၊ တချို့ဖြစ်တချို့မဖြစ်လည်း မယူဘူး၊ ဖြစ်တာလည်း မဟုတ် မဖြစ်တာလည်းမဟုတ်တဲ့ အယူဟာလည်း အကျင့်မြတ်ရဲ့ အစလေးတောင် မဟုတ်လို့ မယူတာ။ အသက်ဟာ ဒီလူနဲ့ အတူတူ လား၊ တခြားစီလား၊ အရှိလား၊ အရှိမဟုတ်ဘူးလား၊ အဆုံးလား၊ အဆုံးမရှိဘူးလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းတွေကိုလည်း န မမ္မသံဟိတံ၊ နအာဒိ ဗြဟ္မစရိယကံ ... အကျိုးစီးပွားအတွက် အစတောင်မဟုတ်လို့ မယူတာ လို့ ပြောတယ်။

ဒါကြောင့် လေးလေးနက်နက် ကြားနာနိုင်ကြပါစေလို့ ပြော ချင်တယ်။ ကျုပ်တို့လည်း ကလေးတုန်းထဲက ကြားဘူးတာပဲ။ မလေးနက်ဘူး။ ဒီအပိုင်းလောက်ရောက်မှ ဒါကို လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားထိုက်တယ်လို့ ထင်လာတာ။ ဒါဆို ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့အယူက ဘာတုန်းလို့ ဒီမေးခွန်းမျိုး မေးလာရတယ်။

နောက်လည်း ဆက်ဖြေ ပါသေးတယ်။ န ဝိရာဂါယ၊ န ဥပသမာယ၊ န အဘိညာယ၊ န သမ္မောဓာယ၊ န နိဗ္ဗာနာယနဲ့ပေါ့။ န နိဗ္ဗာနာယ-နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ အတွက် မဟုတ်ဘူး။ န သမ္မောဓာယ- ထိုးထွင်းသိမြင်ဖို့အတွက် လည်း မဟုတ်ဘူး။ န အဘိညာယ- ဆိုတဲ့ အထူးသိဖို့အတွက်လည်း မဟုတ်ဘူး။ န ဥပသမာယ ဆိုတဲ့ ငြိမ်းအေးဖို့လည်း မဟုတ်ဘူး၊ န ဝိရာဂါယ ဆိုတဲ့ ရာဂတွေကင်းဖို့ အတွက်လည်း မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် အချက်(၁၀)ချက်ကို မယူ တာလို့ မြတ်စွာဘုရားက ပြတ်ပြတ်သားသား ပြောခဲ့တယ်။ ဒီလောက် ကိုယ့်ဆရာဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ပြတ်ပြတ်သားသား ပြော ခဲ့တာကို အဓိပ္ပါယ်နားလည်နေအောင် နားထောင်ကြရမှာ။

နားလည်အောင်ကတော့ ဒါကိုနည်းနည်း လုံးပမ်းကြရမှာ ဖြစ်တယ်။ ဘာကြောင့်မယူတာကို အကြောင်းပြချက်တွေနဲ့ ပြောခဲ့ တယ်။ သူယူတာဘာလဲဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားက ပြောပေမဲ့ မသိ တော့ဘူး။ မေးတဲ့သူက ဒီလိုဆိုရင် အရှင်ဘုရားက ဘာကိုယူတာလဲ ဆိုတော့ သူကတော့ အရိယသစ္စာလေးပါးကိုယူတယ်လို့ ပြောတယ်။

သေပြီးနောက်ဖြစ်တာ မဖြစ်တာတွေလည်း အရှင်ဘုရား မယူဘူးဆိုတော့ ဘာအတွက် သမဏလုပ်နေသတန်းလို့ မေးတော့ လောကမှာ ဒုက္ခဆိုတာရှိတယ်။ ဒီဒုက္ခကို လူတွေမသိဘူး။ ဒီလူတွေ မသိတဲ့ဒုက္ခကို လူတွေသိအောင်ပြောရအောင်လို့ သမဏလုပ်တာလို့ ပြောတယ်။ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းဆိုတာ ရှိတယ်။ ဒီဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကို လူတွေမသိဘူး။ ဒီလူတွေမသိတဲ့ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းကို လူတွေသိ အောင် ပြောဖို့အတွက် သမဏလုပ်တာ။ ဒုက္ခငြိမ်းရာဆိုတာ ရှိတယ်။ ဒီဒုက္ခငြိမ်းရာကို လူတွေမသိဘူး။ အဲဒီ ဒုက္ခငြိမ်းရာကို လူတွေသိ အောင် ပြောဖို့အတွက် သမဏလုပ်တာ။ ဒုက္ခငြိမ်းကြောင်းလည်း လောကမှာရှိတယ်။ အဲဒီ ဒုက္ခငြိမ်းကြောင်းကိုလည်းလူတွေမသိဘူး။ ဒါတွေကို လူတွေသိအောင်ပြောဖို့ သမဏလုပ်တာလို့ ပြောတယ်။

ဒါတွေကို ကျုပ်တို့ မလေးနက်တတ်ဘူး။ ပြောမယ်ဆိုရင် ဘုရားဝါဒက ဘာပါလိမ့်နဲ့ လိမ့်နေအောင်ခံနေကြရတယ်။ ပြောရရင် ကမ္မဝါဒပေါ့။ ဒုက္ခတို့၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း၊ ဒုက္ခငြိမ်းရာ၊ ဒုက္ခချုပ် ကြောင်းဆိုတာတို့တော့ ကျုပ်တို့နဲ့ လက်လှမ်းမမီပဲ ဝေးနေတယ်။ ဒီတော့ ပြောတဲ့အခါ အခက်အခဲ ရှိတာပေါ့။

ဒီတော့ ကံကိုပြောကြတဲ့အခါ ဗုဒ္ဓက ကမ္မဝါဒလို့ ဆိုတဲ့ အတိုင်း သူနဲ့ခေတ်ပြိုင် ဂျိန်းဖြစ်တဲ့ နိဂဏ္ဌနာဠပုတ္တလည်း ကံယူတာပဲ။ ဗုဒ္ဓကလည်း ကံယူတယ်။ ဗုဒ္ဓယူတဲ့ကံက ဘယ်လိုလဲ။ နိဂဏ္ဌနာဠ ပုတ္တ ကံက ဘယ်လိုလဲ။ နိဂဏ္ဌက အရင်ဘဝ လုပ်ခဲ့တာတွေကြောင့် ဒီဘဝမှာဖြစ်တယ်လို့ ယူတာ ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားကံက ဒီလို ယူလို့မကိုက်တော့ဘူး။ ဘာလို့မကိုက်သလဲဆိုတော့ သူကနောက်ဖြစ် တဲ့ အယူကို မယူဘူး။ ဒီလူကြီး အရှိယူတာလည်းမဟုတ်၊ မရှိယူတာ လည်း မဟုတ်ဘူးဆိုတော့ သူ့ကံက နိဂဏ္ဌရဲ့ကံနဲ့ တခြားစီဖြစ်သွား ပြီ။

နိဂဏ္ဌရဲ့ကံက လွယ်လွယ်လေး။ ဒီလူကြီး ဘာကြောင့် ဖြစ်သလဲ။ အတိတ်ကံကြောင့် ဖြစ်တယ်။ သူ့ကံက ဒီလူကြီးရဲ့ အကြောင်းဟာ ကံပဲ။ ဒီလူပေါ်မှာ ကံတွေထပ်လုပ်တယ်။ ဒီလူ သေတော့ ထပ်လုပ်တဲ့ ကံတွေကြောင့် အကောင်ပလောင်တခုခု ဖြစ်လိမ့်မယ်။ လူဖြစ် မလား၊ တိရိစ္ဆာန် ဖြစ်မလား မပြောနိုင်ဘူး။ အဲဒီအယူအဆဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေရဲ့ ပါးစပ်ထဲ အများကြီး ရောက် နေတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေရဲ့ ခေါင်းတွေထဲမှာ အရင်ဘဝက ကံတွေ ကြောင့်ဖြစ်တာလို့ ခံယူနေကြတယ်။ ဒီဘဝမှာလုပ်တဲ့ ကံတွေ ကောင်းတာ၊မကောင်းတာ အမျိုးမျိုးကြောင့် သေပြီးနောက်ဘဝမှာ ဖြစ်လိမ့်မယ် ဆိုတာလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ခံယူနေကြတယ်။ ဒါ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ကံ မဟုတ်ဘူး။ ဗုဒ္ဓဘာသာက ရှေးဘဝတွေ နောက် ဘဝတွေ၊ ဖြစ်တယ် မဖြစ်ဘူးတွေ မခံယူဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် တရားနဲ့ မဆိုင်ဘူး။ အကျိုးစီးပွားနဲ့လည်းမစပ်လို့ တောက်တောက်

ခါးခါး ငြင်းတာဖြစ်တဲ့အတွက် ငြင်းစကားနဲ့ ဒီခံယူချက်နဲ့ မစပ်
ယှက်ဘူး။ တကယ်တော့ ဘုရားစကားတွေဆိုတာ စပ်ကြရမှာပေါ့၊
တနေရာနဲ့ တနေရာ ညှိနေရမှာပေါ့၊ ညှိနေအောင်လည်း ယူကြရမှာ
ပေါ့။

ဒါကို ဗုဒ္ဓဘာသာတွေက ကံတော့ခံယူတယ်။ ခံယူတဲ့ကံက
နိဂဏ္ဌရဲ့ကံကြီး ဖြစ်နေတယ်။ အတိတ်ဘဝကံတွေ လုပ်ခဲ့လို့
ဒီဘဝပါလာတယ် ဒီကံပစ်ချလို့ အမေ့ဗိုက်ထဲ ရောက်လာပြီ။
ကျမ်းစာတွေကကို ပြောတာ။ မိလိန္ဒပဉ္စကျမ်းစာတွေမှာဆို
ဒီအတိုင်းပြောတာ ကံရဲ့သတ္တိလေးက ဒီဘက်ဘဝကို ဝိပါက်ကလေး
ဖြစ်စေတာလို့ နှစ်၂၀၀၀လောက်ကရေးတဲ့ ကျမ်းထဲတောင် ပါပြီ
ဆိုတော့ ဧကန္တ မှန်ပြီဆိုပြီး ကျုပ်တို့လည်း အလံစိုက်ဖို့ ရှိတော့တာ
ပေါ့။ ဘာမှစဉ်းစားဖို့ မလိုတော့ဘူး။ တကယ်တော့ ဒို့ဗုဒ္ဓ ကံဟာ
ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ဒါနိဂဏ္ဌရဲ့ကံလို့ သိရမှာပေါ့။ နိဂဏ္ဌက အတိတ်
ဘဝကံတွေက ပစ်ချလိုက်တဲ့ကံရဲ့ အရပ်ပေါ့။ ဟိုဘဝက သတ္တဝါ
တခုခုက ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ကံကြောင့် ဖြစ်တာလို့ယူဆတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ
တွေ ဒါကိုရှင်းကြပါ။

မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ပါဠိတော်ထဲမှာကို ပါပါတယ်။ *^၁မဇ္ဈိမ
နိကာယ်ထဲမှာ ဘာသုတ်လို့တော့ မမှတ်မိတော့ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားက

*^၁ (၁) မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ သီဟနာဒဝဂ်၊ စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ်-မဟာနာမ်
မင်းကြီးအား ဗုဒ္ဓဟော။

(၂) မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ပဝရဝဂ်၊ ဒေဝဒဟသုတ်-ရဟန်းများကို
ဗုဒ္ဓဟော။

ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှာ သီတင်းသုံးနေတယ် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ဆိုတာ တရားအားထုတ်ကြသူရဲ့ တရားစခန်းတွေရှိတဲ့ နေရာပေါ့။ နိဂဏ္ဌတွေ ကလည်း သူတို့တရားစခန်းမှာ တရားအားထုတ်နေကြတယ် မြတ်စွာ ဘုရားကလည်း ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှာ ရှိတာဆိုတော့ အားအားနားနား ရှိတဲ့အချိန် နိဂဏ္ဌတွေရဲ့စခန်းကို သွားပြီးကြည့်တယ်။ နိဂဏ္ဌတွေဟာ တရားကို တအား အားထုတ်တာပဲ။ လပ်ယားလပ်ယားနေတဲ့သူ မရှိဘူး။

နိဂဏ္ဌတွေ တရားစခန်းမှာ အလုပ်လုပ်တာတွေတော့ မြတ်စွာ ဘုရားက 'နိဂဏ္ဌတို့ မင်းတို့လုပ်တဲ့ လုပ်ငန်းကလည်း မသက်သာလှ ပါလား၊ တကယ့် ကျိုးကျိုးနွံနွံ ပမ်းပမ်းနွမ်းနွမ်း လုပ်နေကြတာပဲ။ ဘယ်လိုအကျိုးများ မျှော်ကိုးပြီး ဒီလိုလုပ်ငန်းကို လုပ်နေတာလဲ' - မေးတော့ နိဂဏ္ဌတွေက သူတို့ဆရာကြီးဟာ *^၁အားလုံးကို သိမြင်သူ ဖြစ်တယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် သူတို့ဆရာကြီးခိုင်းတဲ့အတိုင်း လုပ်နေကြ တာပါလို့ ပြောတယ်။ မင်းတို့ ဆရာကြီးက ဘယ်လိုအသိအမြင် မျိုးတွေ မြင်ပြီး မင်းတို့ကိုခိုင်းလို့ မင်းတို့သိရသလဲ မေးတော့ သူတို့ကအစမထင် သံသာရာက လာခဲ့တာတဲ့။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေကော အစမထင်သံသာရာကို မခံယူဘူးလား။ သူတို့ အစမထင်သံသာရာ ဆိုတာက ဒီဘဝရဲ့ ဟိုဘက်ဘဝ။ ဟိုဘက်ဘဝရဲ့ ဟိုးဘက် ဘဝ။ ဘယ်ဘဝလို့ အစမထင်တာကို သူတို့ကအစမထင်လို့ပြောတာ။

ဗုဒ္ဓရဲ့ အစမထင်ဆိုတာက သံသာရာဆိုတာစက်ပဲ၊ စက်ဆိုတာ အဖန် ဖန်လည်နေတာပဲ။ ဥပမာ သရက်ပင်ကို သရက်ပင် ဘယ်

*^၁ သဗ္ဗဒဿာဝီ၊ သဗ္ဗညုတ=အလုံးစုံကိုသိသူ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုရရှိသူ။

က ရသလဲ မေးရင် သရက်စေ့က ပေါက်တာပေါ့။ သရက်စေ့ ဘယ်ကရသလဲဆို သရက်သီးထဲကရတာပေါ့။ အဲဒီသရက်သီး ဘယ်ကရသလဲ ဆိုရင် သရက်ပင်ဆီ ပြန်ရောက်တယ်။ ဒါကို စက်လည်သွားတယ် ပြောရမှာပေါ့။ ဒီတော့ သရက်ပင်ရယ်၊ သရက်သီးရယ်၊ သရက်စေ့ရယ် ဘယ်သူက စမှန်းကို မသိတော့ဘူး။ သရက်ပင်က စရအောင်လည်း သရက်စေ့မရှိဘဲ သရက်ပင်က မပေါက်နိုင်ဘူး။ သရက်စေ့က စရအောင်လည်း သရက်သီးမရှိရင် သရက်စေ့ ရမှာမဟုတ်ဘူးပေါ့။ သရက်သီးကို အစလုပ်မယ် ဆိုလည်း သရက်ပင်မရှိဘဲ သရက်သီး မသီးနိုင်ဘူး။ သူတို့ရဲ့ လည်နေ တဲ့စက်ကို အစမထင်ဘူး ပြောတာ။

ဗုဒ္ဓရဲ့ အစမထင်သံသရာနဲ့ ဂျိန်းရဲ့ အစမထင်သံသရာဟာ စကားဆက်ချင်းက တခြားစီ။ အစမထင်ဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အနက်ချင်း မတူကြောင်း ပြောတာ။ ဂျိန်းအယူက ဘယ်လောက်ဝေးမှန်း မသိလို့ အစမထင်ဘူး ပြောတာ။ ဗုဒ္ဓရဲ့ အစမထင်က ဝေးလွန်းလို့ မဟုတ်ဘူး။ စက်ဝိုင်းဖြစ်နေလို့ အစမထင်တာ။ သင်ပုန်းမှာ စက်ဝိုင်းတခု ဝိုင်းလိုက်တယ်။ ဒီစက်ဝိုင်းကို ပြည့်နေအောင်ဝိုင်းလိုက်ရင် ဘယ်က စတယ်လို့ မပြောနိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီစက်ဝိုင်းရင် အစမထင်ဘူး။ လည်တာကို စက်လို့ခေါ်တာဆိုတော့ လည်ပတ်နေရင် အစမထင်ဘူး။ ဒီလိုဖြစ်တာကို ဗုဒ္ဓဘာသာက အစမထင်ဘူးပြောတာ။ နိဂဏ္ဌာကတော့ ဝေးလွန်းလို့ အစမထင်တာ။ ဒီအစမထင်က ကံတွေ လုပ်ခဲ့တာ မကုန်သေးဘူး။ ဘဝပြောင်းတော့ ဒီကံကပါလာတာပဲတဲ့။ အခုဘဝ ရောက်လာတော့လည်း ဒီကံတွေက ပါလာတာပဲတဲ့။ ဒီကံ

တွေကုန်သွားအောင် သူတို့ကြိုးစားပြီး မနေမနားချေဖျက်နေတာပါ လို့ပြောတယ်။ ကံတွေကုန်အောင် လုပ်နေကြတာပေါ့။ ဗုဒ္ဓဘုရားက ဒါဆို မင်းတို့ကံတွေ ဘယ်လောက်ပါလာသလဲ မေးတော့ နိဂဏ္ဌ တွေ မပြောနိုင်တဲ့အတွက် ကံတွေ ဘယ်လောက်ပါလာတယ်ဆိုတာ မသိဘူး ပြောတယ်။

ပါလာတဲ့ကံကို မသိဘူးဆိုတော့ အခုကျင့်တာ (၁)လလား၊ (၁)နှစ်လား၊(၅)နှစ်လား၊(၁၀)နှစ်လား တချိန်ချိန်တော့ ရောက်နေပြီ ပေါ့။ ဒီလို ကျင့်ပြီးသွားတဲ့အတွက် ကုန်သွားတဲ့ကံတွေ ဘယ်လောက် ရှိပြီလဲ မေးပြန်တော့ သူတို့ကကံကိုမြင်ပြီး ကံသတ်နေတာ မဟုတ် တဲ့အတွက် ဘယ်လောက်လို့ မပြောနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုရား မေးတာကို မသိဘူးဘုရားလို့ ဖြေကြတယ်။ ကံတွေကိုကျုပ်တို့လည်း ဘယ်လောက်ပါသလဲ မသိတော့ သူတို့နဲ့ တူနေတယ်။ ဗုဒ္ဓကံနဲ့ နိဂဏ္ဌကံနဲ့ တူနေတယ်ပေါ့။ တိတ္ထိကံနဲ့ တူနေတဲ့အတွက် ဗုဒ္ဓဘာသာ ကံ မဟုတ်ဘူး ပြောရမှာပေါ့။

လူဆိုတာ ကံမြင်ပြီးမှ ကံသတ်ရမှာ။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ကံ သိအောင်ပြောနေတာ ကံတွေကို ကုန်စေချင်လို့ပါ။ ကံတွေကို သတ် တယ်ဆိုရင် ကံသိပြီးမှ သတ်လို့ရတယ်။ နိဂဏ္ဌတွေ ကံကို ဘယ် လောက်ပါလာသလဲ၊ ဘယ်လောက်ကုန်ပြီလဲ၊ မသိဘဲသတ်တော့ ဘုရားမေးတဲ့အခါ မသိဘူး ဖြေရတယ်။ ဘုရားက ဒီကံတွေ ဘယ် လောက်ရှိသလဲ ဘယ်လောက်ကုန်ပြီလဲ မသိတော့ မင်းတို့ ကျွမ်းထိုး မှောက်ခုံ ဖြစ်နေရတာ အသေအလဲကျင့်နေတာ သေတဲ့အထိ ကျင့်ရ မယ်နဲ့တူတယ်လို့ပြောတယ်။

ဟိုဘက်ကလည်း ထောက်ခံရမလိုဖြစ်နေတာပေါ့။ မြတ်စွာ ဘုရားက နိဂဏ္ဌတွေရဲ့ အဓိပ္ပါယ်မရှိပုံအကြောင်းတွေကို ၁၀ ချက် လောက် ပြောတယ်။ ဒါကြောင့် ပြောချင်တာက ဗုဒ္ဓရဲ့ကံနဲ့ နိဂဏ္ဌရဲ့ ကံ မတူဘူး။ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေယူနေတာ နိဂဏ္ဌရဲ့ကံတွေနဲ့ တထပ်တည်း တူနေတယ်။ ဒါကြောင့် ရိုးရာဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ကံကို ငြီးငွေ့ပေးကြပါ။ ဗုဒ္ဓဘာသာလုပ်ပြီး တိတ္ထိကံကြီး ယူနေ လုပ်နေ တယ်ဆိုရင် ရှက်စရာကြီး။ ကျုပ်တို့ဘုန်းကြီးတွေလည်း ဒီကံတွေပဲ အများကြီးပြောနေတာ ဆိုတော့ ဗုဒ္ဓရဲ့ တပည့်သားတွေရဲ့ အပြော မဟုတ်ဘဲ တိတ္ထိတပည့်သားတွေရဲ့အပြော ဖြစ်နေပြီး ဝတ်ရုံနေ တာကတော့ ဗုဒ္ဓတပည့်သားရဲ့ ဝိနည်းတွေကျင့်ပြီး ဝတ်ရုံနေရတာ ဖားတပိုင်းငါးတပိုင်း ဖြစ်နေတယ် ပြောရမယ်။

နိဂဏ္ဌကလည်း ကံယူတယ်၊ ဗုဒ္ဓကလည်း ကံယူတယ်။ ကံချင်း မတူဘူးဆိုမှတော့ တိတ္ထိကံက ဒီလိုဆိုရင် ဗုဒ္ဓကံကဘာလဲ ဆိုတာ ရှာရမယ်။ ဗုဒ္ဓကံကိုရှာချင်ရင် စည်းကမ်းကလားနားလေး သပ်လိုက်။ ဘာလဲဆိုတော့ ဗုဒ္ဓက လူကိုဘာမှမပြောဘူး။ နိဂဏ္ဌက တော့ ဒီလူကြီးဖြစ်ဖို့ရာ ကံကလုပ်လိုက်တာ ဆိုတော့ ဒီလူကို နိဂဏ္ဌက စကားပြောတယ်။ ဗုဒ္ဓက ဒီလူကို ဖြစ်တယ်လည်း မပြောဘူး၊ မဖြစ်ဘူးလည်း မပြောဘူး။ အဆုံးရှိတယ်လည်း မပြော ဘူး၊ အဆုံးမရှိဘူးလည်း မပြောဘူး။ အသက်နဲ့လူ အတူတူလည်း မပြောဘူး၊ အသက်နဲ့တခြားစီလည်း မပြောဘူး။ ဒီလူကြီးသေပြီး နောက် ဖြစ်မယ်လည်းမပြောဘူး၊ မဖြစ်ဘူးလည်း မပြောဘူး။ ဒီလူကို ဘာမှမပြောဘူး။ ဒါကြောင့် ကံယူရင် ဒီလူနဲ့မဆိုင်စေနဲ့။ ဗုဒ္ဓကံကို

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၂၅

လက်ခံချင်ရင် ဒီလူနဲ့ မပတ်သက်စေနဲ့။

ကံကိုဘုရားက ဘယ်နေရာမှာ ဘယ်သူ့ကို ဟောခဲ့တာလဲ မသိတော့ ကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်၊ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်မှာ ရှာတော့လည်း ဗရုတ်ဗရက်ပဲ။ နောက်မှ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟာ ကံဟောကွက်ပဲ လို့ သိသွားရတယ်။ ကျုပ်တို့ဗုဒ္ဓရဲ့ ကမ္မဝါဒဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဲလို့ သိပြီ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆိုတာ ပဋိစ္စ-ထောက်ဆပြီးတော့ သမုပ္ပါဒ်- ဖြစ်ပေါ်တဲ့တရားတဲ့။ လူမဟုတ်ဘူးနော်။ အကြောင်းတခုကို ထောက်ဆပြီး အကျိုးတခုကို ဖြစ်ပေါ်တဲ့တရားလို့ မြန်မာပြန်တယ်။ နဂိုရှိပြီးသား အကြောင်းတခုကို ထောက်ဆပြီး ဖြစ်ပေါ်တဲ့တရား ဖြစ်တယ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတာ လူကနေပေါက်လာတဲ့ ဖြစ်လာတဲ့ တရား မဟုတ်ဘူး။ လူဖြစ်ဖို့အကြောင်းလည်း မဟုတ်ဘူး။ လူဖြစ်ရ ခြင်းအကြောင်းလည်း မဟုတ်ဘူး။ လူကနေဖြစ်တဲ့ အကျိုးလည်း မဟုတ်ဘူး။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတာ လူတန့်တခြားစီ။

လူကမျက်စိပါတဲ့ အတွက် ကိုယ့်ပတ်ဝန်းကျင်လှုပ်ရှားမှုကို ကြည့်လိမ့်မယ်။ နားပါတဲ့ အတွက်လည်း ဘာလုပ်နေလဲ ဘာဖြစ် နေလဲ နားထောင်လိမ့်မယ်။ နှာခေါင်းတွေ၊ လျှာတွေ၊ ကိုယ်တွေ ပါတဲ့အတွက်လည်း အတွေ့ခံကြလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်နဲ့ တွေ့တာတွေကို

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ
၂၆

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ငါကတော့ ၁၀သိန်းတောင်ရလာခဲ့တာ၊ ဒီလိုဆိုလွယ်လှပါလား။ ပိုက်ဆံ၁၀သိန်းရဖို့အတွက် ၁လ ၅သောင်း ဆိုရင်တောင် ၁၀လ လောက်လုပ်ရမှာပေါ့။ ဒီ ၁၀သိန်းရတာဆိုတော့ မင်းဟာ ဟုတ်တုတ်တုတ်ပဲ။ ဟုတ်တုတ်တုတ် ဆိုလိုက်တာက ကိုယ်က ခိုးလို့တော့ မရဘူး၊ သူများခိုးလို့ ရတယ်။ ငါတော့ဇိမ်ပဲ၊ ၁၀လ မလုပ်ရဘူး၊ ၁၀မိနစ်တောင် မလုပ်ရဘူးကွာ။ ၁၀သိန်းရတာဆိုတော့၊ မင်းအလုပ်က ဇိမ်ပဲ။ အားကျလိုက်တာပေါ့။ အားကျတယ်ဆိုတာ ပါဠိစကားနဲ့ ဆိုရင် သာဓုခေါ်တာနဲ့ အတူတူပဲ။ သူများခိုးလို့ ရတာကို ကောင်းတယ်လို့မြင်ရင် စိတ်ထဲသာဓုခေါ်တာနဲ့ တူတယ်။ သာဓုခေါ်တာ အကျိုးရတယ်။ ကောင်းတယ်ကွာဆိုတော့ ဒီလိုဆို ငါ့လည်း နောက်ခေါ်စမ်းပါဦး၊ ငါလည်း ရချင်ပါတယ်ဆိုတော့ ... ဟိုလူကလည်း လိုတဲ့အခါခေါ်ပြီပေါ့။

ဒီလိုခေါ် တော့ ဟိုလူ့ကိုအကြောင်းပြုပြီးတော့ ဟိုလူလုပ်တာကို အားကျပြီးတော့ တဏှာလေးဝင်လာတယ်။ ဟိုလူလုပ်လို့ ဖြစ်တာကို ကိုယ်ဖြစ်သလို၊ ဟိုလူလုပ်တာကို ကိုယ်လုပ်သလို ဝမ်းသာပြီး စိတ်ပါလာတယ်။ ကိုယ်လည်း လုပ်ချင်လာတယ်။ ဒါဆို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝန်းလေး ဒီလူ့ကိုယ်ပေါ်မှာ ရေးရေးလေးထင်လာပြီ။

အချက်(၃)ချက် ကိလေသာရော၊ ကံရော၊ ဝိပါက်ရော။ ဟိုလူလုပ်တာကို ဟန်ကျလိုက်လေကွာ မင်းဟာကတော့ ... ဆိုတာလေးက ကိလေသာပေါက်နေပြီ။ ဒီလိုဆို မင်းကဘယ်လိုလုပ်တာတုန်း ဆိုတဲ့ ကံကလေးကိုလည်း နားထောင်ကြည့်တယ်။ ခိုးပုံခိုးနည်းလေးပေါ့။ ရတာတော့လည်း ဟန်ကျတာကွာ ၁၀သိန်းတောင်မှဆိုတော့ ...

သရေကျစရာကောင်းလိုက်တာလို့ သူ ဒီလိုဖြစ်နေမယ်။ ဒါဆို သူလုပ်တာ ကိုယ့်ဆီ ကူးစက်လာပြီ။ ဒါဆို နောက် ဒီဟာမျိုး ကိုယ်လုပ်တော့မယ်။ ကိုယ့်ဆီ ရေးရေးလေး ကူးလာပြီဆိုတော့ ဒီရေးရေးလေးကနေ အချိန်နဲ့အမျှ ပွားလိုက်ရင် ကြီးလာတာပေါ့။ ကြီးလာရင် ကိုယ် ကိုယ်တိုင် ခိုးပြီပေါ့။

ဒဇယ်(တန်ဆည်)နယ်ဘက်က ဦးထွန်းငြိမ်းဆိုတဲ့လူကြီး ရန်ကုန် သူ့သမီးဆီ လာတယ်။ ဒါနဲ့ သူ့သမီးရယ်၊ သားမက်ရယ် သူတို့လာကြတော့ သူ့သမီးကိုလည်း ဆုံးမပါဦး၊ တရားဓမ္မ ဆုံးမ ပါဦးဆိုလို့ ဒါနဲ့ မိန်းကလေးရေ...လို့ သူများတွေက အမျှဝေရင် သာဓုတွေဘာတွေ မခေါ်နဲ့နော်လို့ ပြောတယ်။ ဟာ...ဘုန်းကြီးက လည်း ကိုယ့်ပိုက်ဆံမရှိလို့ ဘာမှမလှူဒါန်းနိုင်လို့ ကိုယ့်ကုသိုလ် မရှိဘူးဆိုပြီး ကိုယ့်ခေါင်းရင်းက မိုးကုတ်ရိပ်သာက အမျှဝေတာ လေးပဲ သာဓုခေါ်နေတာလို့ ပြောတယ်။ သာဓုမခေါ်နဲ့ဆိုမှ သာဓုခေါ် ကြောင်းတွေ ပြောတော့တာပေါ့။ သာဓုများ သွားမခေါ်နဲ့ဆိုတော့ ဘာလို့လဲ ဘုရားတဲ့။ မင်း သာဓုခေါ်ရင် လုပ်ရမှာလို့။ သာဓုခေါ်ရင် စာချုပ်မိတာပဲလို့။ သာဓုခေါ်တာနဲ့ စာချုပ်မိမှာလားတဲ့။ မင်းက ကောင်းလိုက်လေ ကောင်းလိုက်လေ ပြောရာကနေ ကောင်းတာကြီး ကို လုပ်ချင်။ လုပ်ချင်ရာကနေ နောက်ဆုံးတော့ လုပ်ဖြစ် လုပ်မိသွား တော့တယ်။ အချောင်ရတယ်ဆိုပြီး သာဓုမခေါ်လေနဲ့ ပြောရတယ်။

သာဓုခေါ်တာလည်း ကျုပ်တို့ဗမာတွေရက်စက်တယ်။ သာဓု ခေါ်ဖို့ဝန်မလေးကြဘူး။ သာဓုခေါ်ဖို့ ဝန်လေးကြ။ သူတို့ သာဓု

ခေါ်ဖို့ရာပေးတဲ့ အမျှက ကြောက်စရာကြီး။ သူတို့က အလှူတွေ အတန်းတွေလုပ်တယ် သူတို့ လှူဒါန်းတာတွေကိုလည်း အများသူငါ တွေ ရကြပါစေဆိုပြီး စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ်ကြီးနဲ့ ပေးတယ် ပြော ရမှာပေါ့။ သူတို့အလှူကို စစ်ကြည့်တဲ့အခါကျတော့ ဒုက္ခကြီး ဖြစ်နေတယ်။ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ အကုသိုလ်တွေမှ ဒုက္ခမဟုတ်ဘူး။ ကမ္မကုသိုလ်တွေလည်း ဒုက္ခတွေပဲ။ အကုသိုလ်ဒုက္ခက ငရဲလားလိမ့် မယ် ဆိုတာ ငရဲလားတာ ဒုက္ခမဟုတ်ဘူး။ ငရဲလားတာ အရေးမကြီး ဘူး။ ဘာဒုက္ခက အရေးကြီးသလဲဆိုရင် အကုသိုလ်လုပ်ပြီးနောက် အဲဒီဖြစ်ရပ်ကလေးကို ခံစားခံစားပြီးနောက် ခံစားချက်ကလေး မေ့ပျောက်သွားပြီဆိုရင် ဖျတ်ဖျတ်လူးအောင် လုပ်လိုက်တာ။ အဲဒီဒုက္ခ ကမှ ကြောက်စရာကောင်းတာ။ အကုသိုလ်ကို ကြောက်ကြလို့ ပြောတာ တကယ့် အစစ်အမှန်ကြောက်စရာကို ကြောက်ခိုင်းတာ မဟုတ်ဘူး။ တကယ့်အစစ်အမှန် ကြောက်စရာကို ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓ ဘာသာတွေ သိတောင်မသိဘူး။ အကုသိုလ်ကြောက်စရာနဲ့ ကာမ ကုသိုလ်၊ ရူပ၊အရူပကုသိုလ် ကြောက်စရာ တန်းတူပဲ။အဲဒါတွေက ဒုက္ခတွေပဲ။ အဲဒီဒုက္ခတွေကို မသိတဲ့အတွက် မခံစားရဘူးလားဆို ကျွတ်ကျွတ်ကြော်သလို ခံစားရမှာ။ အဲလိုဖြစ်တဲ့အတွက် သူတို့ပေးတဲ့ အမျှတွေဟာ ကောင်းတာတွေ မဟုတ်ဘူး။ ကောင်းတာ မဟုတ်ပေမဲ့ ကောင်းတာတွေထင်ပြီး အမျှတွေပေးပေမယ့်လည်း ကောင်းတယ် ထင်တဲ့သူတွေပဲ ခေါ်ကြပေပေါ့။ ကိုယ်က ကောင်းတယ်မထင်နဲ့။ တကယ့် အဆိုးတရားကြီး။ ပစ်ပယ်ရမယ့်တရားကြီး။ မြတ်စွာဘုရား က ဒီကုသိုလ်တွေဖြစ်တဲ့ ကာမ၊ရူပ၊အရူပကုသိုလ်တွေကို အကုသိုလ်

တွေနဲ့ အတူတူပဲ ဆိုတာမျိုးကို ပြောပါတယ်။ ဘယ်လိုပြောသလဲ ဆိုရင် တကယ်လို့ ဒီကာမရူပ၊အရူပတွေဟာ ကျင်ကြီးတွေဖြစ်တယ် ဆိုရင် ကာမဖြစ်တဲ့ ကျင်ကြီးကမှ ရွံစရာလား။ ရူပဖြစ်တဲ့ ကျင်ကြီး၊ အရူပဖြစ်တဲ့ ကျင်ကြီးကတော့ ရွံစရာမဟုတ်ဘူးလားတဲ့။ တကယ်တော့ လူအမျိုးမျိုးရှိတယ်။ ကာမလူ၊ ရူပဘုံသားလူ၊ အရူပဘုံသားလူ။ ဒီလူတွေမှာ ကာမဘုံသားလူ စွန့်တဲ့ ကျင်ကြီးသာ ရွံစရာဖြစ်ပြီးတော့ ရူပဘုံသား ကျင်ကြီး၊ အရူပဘုံသားဖြစ်တဲ့ ကျင်ကြီးက ရွံစရာမဟုတ်ဘူးလားဆို၊ ကျင်ကြီးကတော့ အတူတူပါပဲ။ စားပြီးသားစွန့်တဲ့ ပစ္စည်းတွေပဲ။ မြတ်စွာဘုရားက ဒါကို ဒုက္ခတွေလို့ ပြောတာ။ ဒါကို မသိတော့ ကာမရူပ၊အရူပကုသိုလ်တွေ လုပ်ကြတာ။ ဒါကို သူတို့ကလည်း ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ခို့လုပ်တာပဲ။ ခို့နဲ့အတူ အားလုံးရကြပါစေ ဆိုပြီး အမျှ၊အမျှနဲ့ ပေးတာ။ သူတို့အနေနဲ့ ကောင်းတယ်ဆိုပြီး ပေးပေးမယ့် ဒါဟာ ကျင်ကြီးတွေပဲ။ ကျုပ်တို့အနေနဲ့ ကောင်းလို့ရပါ့မလား။ ဒါကိုသာဓု၊သာဓုဆိုပြီး ကောင်းလောက်လေ လုပ်ရင်တော့ခံယူရာ ရောက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒါမျိုးမယူနဲ့လို့ ဦးထွန်းငြိမ်းသမီးကို ပြောရတယ်။

ဆိုလိုတာက ကာမရူပ၊အရူပကံတွေက ကောင်းတာ မဟုတ်ဘူး။ ကာမကံ၊ ရူပကံ၊ အရူပကံဆိုတဲ့ သူများက အမျှပေးတဲ့ကံတွေ ကျုပ်တို့က ထိုင်ပြီးယူကြဖို့ မဟုတ်ဘူး ။ သူများတရားပွဲက ပြီးသွားပြီ။ အမျှပေးနေပြီ။ ကိုယ်က သာဓုမခေါ်ရင်လည်း ဒုက္ခပဲ။ သာဓုလုပ်မယ့်အစား နုသာဓု လုပ်ရမယ်ထင်တယ်နော်။ ဒီလို မသိဘဲနဲ့တော့ ကံကို မလုပ်ကြမှဘဲ။ ကံကို ကျုပ်တို့သိရမှာက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

က ဘာပြောသလဲဆိုတော့ ဒီမှာအစဆုံး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လုပ်တာ သူများတွေဆီက ကူးတာ။ သူများတတွေက အဲဒီလိုလုပ်ကြပြီဆို တော့ ကျုပ်တို့က သာဓု၊သာဓုနဲ့ လုပ်လိုက်တဲ့အခါကျတော့ အားပေး လိုက်တာ။ သူတို့ကလည်း သူများ အားပေးတာ ခံရတော့ မှော်သွင်း သလိုပေါ့။ မှော်သွင်းတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်မှာမရှိတာကို အရှိလုပ်လိုက် တာ။ အလှူအတန်းလုပ်တဲ့သူဟာ သူများတွေကဝိုင်းပြီး သာဓု၊ သာဓု ခေါ်တယ်ဆိုရင် မှော်အောင်သွားတာပေါ့နော်။ မှော်သွင်းသလို ဖြစ်သွားတာ မှော်ဝင်သလိုဆိုတော့၊ ထုံသွားပြီဆိုတော့ ဒါဟုတ်တယ် ဆိုပြီး လုပ်တော့ တာပေါ့။

ဗုဒ္ဓဘုရားပြောတဲ့ ကံဆိုတာ လူမဟုတ် ဘူး။ လူဖြစ်ဖို့လည်း မဟုတ်ဘူး။ ဒီလူကနေ နောက်လူ ဖြစ်ဖို့ လုပ်နေတာလည်း မဟုတ်ဘူး။ ကံဆိုတာ ဒီလူကလည်း ကံကြောင့် ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီကံကလည်း နောက်လူတယောက်ဖြစ်ဖို့ လုပ်တာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါဟာဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ကံနော်။ ဗုဒ္ဓပြောချက်အရ ဆိုရင် ဒီလူဟာ ကံ လုပ်ခဲ့လို့ ဖြစ်တာ မဟုတ်ဘူး။ အခုလုပ်နေတဲ့ ကံတွေဟာလည်း နောက်လူတယောက် ဖြစ်ဖို့အတွက် မဟုတ်ဘူး။ ဒီကံက ဘာဖြစ်လို့ လုပ်တာလဲဆိုရင် ဝိပါက်ဖြစ်လိမ့်မယ်။

တကယ်လို့ ကိုယ်ကသူများကို လိမ်လိုက်မယ်ဆိုရင် လူလိမ် ဖြစ်မယ်။ မလိမ်ရင် လူလိမ် မဖြစ်ဘူး။ လိမ်လိုက်တဲ့အတွက် လူလိမ် ဖြစ်ပြီဆိုရင် ဒီလူလိမ်အဖြစ် သာယာမှုက နေပြီးတော့ လူလိမ်အဖြစ် ပျောက်ပျက်တဲ့အချိန်ကို ရောက်ပြီး သကာလ ထပ်ပြီးလိမ်ချင်တယ် ဆိုတာ ဖြစ်လာတယ်။ သူ့ခေါင်းထဲမှာ ထပ်ပြီးလိမ်ချင်တယ်လို့

နိုးနေတယ်။ လိမ်ချင်တာဟာ လိမ်ဖို့အတွက် ဖြစ်နေတယ်။ တကယ်
လို့ လိမ်တဲ့သူဟာ လိမ်ချင်တယ်လို့ စိတ်မပါဘဲ ဖြစ်ပါ့မလား။
လိမ်ချင်တယ်ဆိုတာ ကိလေသာ လိမ်ချင်မှတော့ လိမ်တော့တာပေါ့။
ဒီတော့ လိမ်တာကကံပေါ့။ ဒီလိမ်ပြီဆိုမှတော့ လူလိမ်လည်းဖြစ်ပြီ။
လူလိမ်ဖြစ်တာ ဝိပါက်ပဲ။

လူလိမ်ဖြစ်တာ ဒီလူကြီးက ဖြစ်သွား သလားဆိုရင် ဒီလူ
ဖြစ်သွားသလိုတော့ ထင်ရတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ဒီလူမှာ
လက်၂ဖက်ပါတယ်။ လူလိမ်ဖြစ်တဲ့အတွက် နောက် တဘက်တော့
ပေါက်မလာဘူး။ ဒီလူမှာ မျက်လုံး၂လုံးပါတယ်။ လူလိမ်ဖြစ်လို့
မျက်လုံး၃လုံးလည်း ပေါက်လာတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီလူက နဂိုနေက
တော့ ဘာမှ လျော့မသွားဘူး။ လူလိမ်ဖြစ်တော့ လိမ်တဲ့သူရဲ့ မျက်စိ
ဖြစ်သွားတယ်။ လူရဲ့မျက်စိက လိမ်စရာကို မမြင်ဘူး။ လူလိမ်ရဲ့
မျက်စိက လိမ်စရာကိုမြင်တယ်။ အဲဒီလိုဆိုတော့ ဒီမျက်လုံး ၂လုံးထဲ
ဖြစ်ပေမယ့် သူ့အမြင် ပြောင်းသွားပြီ။ ဥပမာ ... စာမဖတ်တတ်
ခင်က စာတွေကိုမြင်ပေမယ့် မဖတ်တတ်ဘူး။ စာမျက်စိလေးလည်း
ပေါက်သွားရော စာလုံးတွေကို ဖတ်တတ်ပြီ ဖြစ်သွားရော။ မျက်စိက
ထူးခြားသွားလို့လို့ ပြောရမှာပေါ့။ အခုလည်း လိမ်တဲ့ လုပ်ငန်းလေး
လုပ်လိုက်တယ်။ မျက်စိက လူလိမ်ရဲ့မျက်စိဖြစ်သွားပြီ။ နားကလည်း
လူလိမ်ရဲ့နား ဖြစ်သွားပြီ။ နှာခေါင်းတွေ၊ လျှာတွေ၊ ကိုယ်တွေလည်း
လူလိမ်ရဲ့ နှာခေါင်းတွေ၊ လျှာတွေ၊ ကိုယ်တွေ ဖြစ်သွားပြီ။ ဒီလိုဖြစ်
သွားပြီဆိုရင် လိမ်ဖို့အပိုင်းဆိုင်ရာနဲ့တော့ အသင့်တော်ဆုံး လုပ်တော့
မယ်။ နဂိုက လိမ်စရာကို မမြင်ဘူး။ ကြားစရာကို မကြားတတ်ဘူး။

လိမ်သူဖြစ်သွားရင် လိမ်စရာကို မြင်တတ်၊ ကြားတတ်သွားပြီ။ လူလိမ်ဖြစ်သွားလို့ နဂိုကနဲ့ ဘာလျော့လည်း ဘာတိုးလဲ။ ဘာမှမလျော့ဘူး၊ ဘာမှ မတိုးဘူး။ လူလိမ်ဖြစ်သွားတဲ့သူက ထပ်လိမ်ချင်တယ်။ လိမ်ချင်လိမ်မယ်။ သာမန်လူက လိမ်ချင်တယ်ဆိုတာ မဖြစ်ဘူး။ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် လူလိမ်ဖြစ်သွားပေမယ့်လည်း သာမန်လူက လူလိမ်မဖြစ်ဘူး။ အခု လူလိမ်ကတော့ လိမ်ချင်တယ်။ လိမ်ချင်တော့ လိမ်တယ်။ ဒီလိုဆိုတော့ သူ့ဆီမှာ ဒီသဘောတရားကြီးဟာ ပတ်ပြီး နေတော့တာပေါ့။

အဲဒါ လူမဟုတ်ဘူး။ လိမ်ချင်တယ်၊ လိမ်တယ်၊ လူလိမ်ဖြစ်တယ်။ ဒီဒုခုမှာ လိမ်ချင်တာက ဝဋ်နဲ့ပြောရင် ကိလေသဝဋ်။ လိမ်တာက ဝဋ်နဲ့ပြောရင် ကမ္မဝဋ်။ လူလိမ်ဖြစ် တာက ဝဋ်နဲ့ပြောရင် ဝိပါကဝဋ်။ ဒီဒုခုက လည်နေတယ်။ ဝိပါကဝဋ်ကြောင့် ကိလေသာပေါက်။ ကိလေသာဝဋ်ဖြစ်။ ကိလေသာကြောင့် ကမ္မဝဋ်ဖြစ်။ ကမ္မဝဋ်ကြောင့် ဝိပါကဝဋ်ဖြစ်။ သူ့ဖာသာသူ လည်နေတာ။ ဒါ လူမဟုတ်ဘူး။ လူမဟုတ်ပေမယ့် လည်ဖန်လည်ဖန် များတဲ့အခါ လူပေါ်မှာ အရိပ်ထင်လာတယ်။ ဘာအရိပ်ထင်သလဲဆိုတော့ သံသရာအရိပ် ထင်လာတယ်။ လူလိမ်အရိပ်ကြီး ထင်လာတယ်။

လူလိမ်အရိပ် ထင်လာတာကို လူတွေမသိနိုင်ဘူး။ သိအောင် ဘာလုပ်သလဲ ဆိုတော့ အကဲခတ်တယ်။ အကဲခတ်တယ်ဆိုတာ လူကြည့်တာ မဟုတ်ဘူး။ လူရဲ့အရိပ်ကိုကြည့်တာ။ ဒီလိုမျိုး တစုံတခု ထူးခြားတဲ့ လူလိမ် ဖြစ်နေတာလား၊ လူကောင်းဖြစ်နေတာလား။ ဒီအရိပ်ကို မြင်ရတယ်။ အကဲဆိုတာ လွန်တာကိုပြောတာ။ အကဲ

ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ အလွန်ဆိုတဲ့ စကားဟာ အတူတူပဲ။ ပေသီးကဲတယ်
ဂေါ်လီကဲတယ် ဆိုတာမျိုးပေါ့။ ဂေါ်လီပစ်တဲ့အခါမှာ အဝေးဆုံး
ရောက်တဲ့သူကို အကဲဆုံးလို့ ပြောရတယ်။ အကဲခတ်တယ်ဆိုတာ
အလွန်ကိုကြည့်တယ် ပြောတာ။ ခတ်တယ်ဆိုတာ ယူကြည့်တာ။
ရေခပ်တာ၊ ဟင်းခပ်တာတို့ဟာ ဟင်းကိုယူကြည့်တာ။ ရေကိုယူတာ။
သူ့ကို ယူကြည့်တယ်ပြောတာ။ အကဲခတ်တယ်ဆိုတာ အလွန်ကို
ယူကြည့်တာ။ ကျုပ်တို့တတွေဟာ လူတွေကို တဦးနဲ့တဦး ဆက်ဆံရ
တော့မယ်ဆိုရင် ဆက်ဆံတော့မယ့် လူအချင်းချင်းဖြစ်ဖြစ် ဆက်ဆံရ
မယ့် လူအချင်းချင်းပဲဖြစ်ဖြစ် အကဲခတ်ကြတယ်။ ကိုယ့်မွေးထားတဲ့
အဖေ၊အမေတောင်မှ ကိုယ့်ကိုအကဲခတ်တယ်။ အဖေ အမေကိုလည်း
သားသမီးက အကဲခတ်တယ်။ ညီအစ်ကိုမောင်နှမရော တစ်စိမ်း
တစ်ရာရော တယောက်တယောက် အကဲခတ်နေကြတယ်။ ဒီကောင်က
တော့ ပိုဆိုးလာပြီ၊ ဒီကောင်ကတော့ ပိုတော်လာပြီလို့ ဖြစ်ဖြစ်
တန်ဖိုးဖြတ်နိုင်အောင်အတွက် အမြဲတမ်း အကဲခတ်နေကြတာ။
ဦးဇောကံအလုပ် လုပ်နေတာပေါ့။ ဒီအကဲခတ်တယ်ဆိုတာ အလွန်
ကို ကြည့်တာ။ လွန်တယ်ဆိုတာ ကံရဲ့နာမည်။ ပုံမှန်အတိုင်းနေမယ်
ဆိုရင် ကံမရှိဘူး။ ပုံမှန်ကိုကျော်ပြီး လွန်လွန်မင်းမင်း လုပ်ပြီ ဆိုရင်
တော့ အကဲခတ်ပြီပေါ့။

ကံဆိုတာ လွန်တာကိုပြောတာ။ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ကံက လွန်တဲ့အမှု
ကို ကံလို့ ပြောရမယ်။ ဒီကံတွေဟာ အကျိုးဝိပါက်တွေလည်း
ဖြစ်တယ်။ ဒီကံကနေပြီး အကြောင်းကိလေသာလည်း ဖြစ်တယ်။
ဒီကံတွေလည်း ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ ကံရယ်၊ဝိပါက်ရယ်၊ ကိလေသာ

ရယ်ဟာ ကျုပ်တို့သိရမယ့် အရာတွေ ဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဘုရားက လူတွေဟာ ဒီလွန်ကျူးတယ်ဆိုတဲ့ အလွန်တွေ မရှိမှ ငြိမ်းကြမှာတဲ့။ ဒီလွန်ကျူးတယ်ဆိုတဲ့ အလွန်တွေ ရှိနေရင် မငြိမ်းချမ်းဘူး။ ငြိမ်းချမ်းဖို့ ရာအတွက် ဒီ လွန်တယ်ဆိုတဲ့ ကံတွေကို ကြည့်ရမယ်တဲ့။ ဒီလို ကြည့်တဲ့အခါ ကျတော့ လူနဲ့ကံနဲ့ တခြားစီ။ ဒီကံက ဘယ်လိုဖြစ်တာ လဲ ဆိုတော့ ကိလေသာကြောင့်ဖြစ်။ ကိလေသာကြောင့် ဖြစ်တော့ ဒီကံကနေ ဝိပါက်ပြောင်းဖြစ်တယ်။ ဒီဝိပါက်ကနေ ကိလေသာ ပြောင်းသွားတယ်။ ဒီတော့ ကိလေသာကစပြီး ကိလေသာပဲ ပြန် ဆိုက်တယ်။ ကံကနေ စမယ်ဆိုလည်း ကံပဲ ပြန်ဆိုက်တယ်။ ကံက နေ ဝိပါက်ဖြစ်၊ ဝိပါက်ကနေ ကိလေသာဖြစ်၊ ကိလေသာကနေ ကံ ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ ကံ လုပ်ရင် ကံပြန်ဆိုက်တယ်။ ဝိပါက်လုပ်တဲ့ သူ ဝိပါက်ပြန်ဆိုက်တယ်။ ကိလေသာလုပ်တဲ့သူ ကိလေသာ ပြန် ဆိုက်တယ်။ ဒီဒုခုဟာ လှည့်ပတ်ပြီး နေတယ်။

ဒီလို လှည့်ပတ်နေဖို့ရာ အစတုန်းက ဟိုလူဒီလူဆီကနေ ကူး လာတာ။ ကူးလာတာဆိုတော့ ဒီကံတွေဟာ လူမဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ကံက လူမဟုတ်ဘူး။ လူပေါ်မှာ ဖြစ်ထွန်းနေတဲ့၊ ထင် ရှားတဲ့အရာနဲ့ ပြောမယ်ဆိုရင် ရောဂါတမျိုးလိုပေါ့။ ရောဂါဆိုတာ လူမဟုတ်ဘူး။ ဥပမာ ... အနာကြီးရောဂါတွေ ရနေမယ်။ HIV ရောဂါ တွေ ရနေမယ်။ ပွေးရောဂါတွေ၊ ဗိုက်နာရောဂါတွေ၊ ခေါင်းကိုက် ရောဂါတွေ ရနေမယ်ဆိုရင် ဒီရောဂါတွေဟာ လူမဟုတ်တဲ့အတွက် တတ်ကျွမ်းနားလည်တဲ့သူကို ခေါင်းကိုက်နေတယ်၊ ဗိုက်နာနေတယ် စသဖြင့်ပြောပြီး ကုတတ်တဲ့ဆရာနဲ့ ကုတဲ့အခါ လူမဟုတ်တဲ့ရောဂါကို

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၃၆

ထွက်သွားအောင် ဆေးလေးပေးပြီး သောက်လိုက်တော့ ဒီရောဂါဟာ
လူမဟုတ်တော့ လူပေါ်ကနေ ထွက်သွားတာပေါ့။

ဒီလိုပဲ ကံဟာလည်း လူမဟုတ်ဘူး။ ခင်ဗျားတို့တော့
စကားအသစ်လေး ကြားရတယ်မှတ်မှာနော်။ ဘာလို့လဲဆို
တသာသနာတော်လုံး ကံဆိုတာလူဖြစ်ဖို့ပစ္စည်းကြီးလို့ ထင်ထားရာ
ကနေပြီးတော့၊ တခါ ကံလုပ်ကြတာလည်း နောက်အကောင်ပလောင်
တွေ ဖြစ်ဖို့လို့ ထင်ထားကြတာဆိုတော့ ပြောမယ်ဆိုရင် ကံနဲ့
လူနဲ့ စပ်နေသလို ဖြစ်နေတယ်။ လူပေါ်မှာ စပ်ဖြစ်နေပေမယ့် လူရဲ့
အစိတ်အပိုင်းတော့ မဟုတ်ဘူး ။ ရောဂါဘယတခုခုဖြစ်တဲ့ ပွေးတို့၊
ဝဲတို့ ရောဂါတွေဟာ လူနဲ့စပ်နေတယ်။ လူနဲ့စပ်နေတာမှ ဥပမာ...
အဆုတ်ရောဂါတို့ ဘာတို့ဆိုရင် အဆုတ်ရောဂါပိုးဟာ အဆုတ်ထဲလာ
တွယ်နေတာမျိုးဆိုတော့ အဆုတ်မှာလာကပ်နေတယ်။ အဆုတ်မှာ
လာကပ်နေပေမဲ့ ဒီရောဂါပိုးဟာ လူမဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုပဲ ရောဂါဟာ
လူမဟုတ်ဘူး။ ရောဂါဟာ လူမဟုတ်သလို ဟောဒီ ကံနဲ့ အကျိုး
ဝိပါက်၊ ကိလေသာတွေဟာလည်း လူမဟုတ်ဘူး။

ဒါကြောင့် လူနဲ့ ကံနဲ့ တခြားစီ။ ဒီကံတွေကြောင့် လူ မဖြစ်
နိုင်ဘူး။ ဒီကံကြောင့် လူမဖြစ်နိုင်သလို ဒီလူကလည်း ကံတွေကို
မလုပ်နိုင်ဘူး။ ဒီကံက လည်း လူကို မလုပ်နိုင်ဘူး။ ဒီလူကလည်း
ကံကို မလုပ်နိုင်ဘူးဆိုမှ လူနဲ့ကံနဲ့ ဘာစပ်သေးသလဲ။ ရှေးအခါက
သိနေကြတာက လူကနေလည်း ကံလုပ်နိုင်တယ်။ ကံကလည်း
လူလုပ်နိုင်တယ်။ လူကို ကံကလုပ်တာလို့ ပြောတယ်။ ကံကိုလည်း

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

လူက လုပ်နိုင်တယ်ဆိုရင် လူက အခုနေ ကံဖြစ်အောင်လုပ်ပြစမ်းပါ။ ကျုပ်တို့က လူပဲ။ ကံဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်တယ်ဆိုရင် ခိုးပြစမ်း၊ လိမ်ပြစမ်း။ မခိုးတတ် ဘူး၊ မလိမ်တတ်ဘူး။ အခုဆဲပြစမ်းဆို မဆဲတတ်ဘူး။ ဆဲပြ ဆိုလို့ ဆဲတော့ပြတာပေါ့။ အခုဆဲ၊ အခံဆဲ၊ လေ့ကျင့်ခန်းဆဲပဲ ဖြစ်မှာပေါ့။ တကယ်ဆဲတာကို ဒေါသ မထွက်ဘဲ ဆဲလို့မရဘူး။ ဒီတော့ လူက ကံကို မလုပ်နိုင်ပါဘူးလို့ ပြောရမယ်။ ဒါတွေကို လူလည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို မြင်အောင်တော့ ဆင်ဆင်ခြင်ခြင် ကြည့်နေရမယ်။ ဒီတော့ ကံနဲ့လူဟာ အတူတူမဟုတ်ဘူး။ ဒီကံကို လူကနေ ဖြစ်အောင်မလုပ်နိုင်ဘူး။ ဒီကံကနေလည်း လူဖြစ်အောင် မလုပ်နိုင်ဘူး။ ဒီတော့ ဘာဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်သလဲ။ ဝိပါက်ပဲ ဖြစ်အောင်လုပ်နိုင်တယ်။ ဝိပါက်က လူမှမဟုတ်တာ ဆိုတော့ လူပေါ်မှာတက်ဖြစ်နေတဲ့ ဘရုတ်သုတ်ခတခုလို့ ပြောတာပဲ။ ဘရုတ်သုတ်ခ ဝိပါက်ကနေ လူကိုဖြစ်စေနိုင်သလားဆိုရင် ကိလေသာပဲ ဖြစ်စေနိုင်တယ်။ ကိလေသာကလည်း လူဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်သလားဆို ကံဖြစ်အောင်ပဲ လုပ်နိုင်တယ်။ ကံကလည်း လူမဟုတ်ဘူး။ ဝိပါက်ကလည်း လူမဟုတ်ဘူး။ ကိလေသာကလည်း လူမဟုတ်ဘူး။ ဒီတော့ ကံဝိပါက်၊ ကိလေသာကို လူကလည်း မလုပ်နိုင်ဘူး။ ကိလေသာ၊ ကံဝိပါက်နဲ့ လူနဲ့ တခြားစီလို့ ပြောရမှာပေါ့။ ဒါလေးကို ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေက ဆင်ခြင်နိုင်ကြပါစေလို့ ပြောရမှာပါ။

ဒီလို ဆင်ခြင်တဲ့အခါ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဟောကြားတော်မူတဲ့ အချက်(၁၀)ချက်နဲ့ ညှိညှိနှိုင်းနှိုင်းနဲ့ ကြည့်ကြရမှာပါ။ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့အချက်(၁၀)ချက်က သတ္တဝါသေပြီး ဖြစ်တယ်

ဆိုတာကို မယူဘူး။ မဖြစ်ဘူးဆိုတာ မယူဘူး။ တချို့ဖြစ် တချို့ မဖြစ်ဆိုတာ မယူဘူး။ ဖြစ်တာလည်းမဟုတ် မဖြစ်တာလည်း မဟုတ်ဆိုတာ မယူဘူးဆိုတော့ ကျုပ်တို့က အတိတ်ဘဝက ကံ ကြောင့်ဖြစ်တာမျိုး ယူရင် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကံအယူ မဟုတ်တော့ ဘူး။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကံအယူက ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကံအယူ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ကံအယူဆိုတာ လူပေါ်မှာ ကံဖြစ်လောက် တဲ့ အကြောင်းအဆက်တစ်ခုကုန်ထောက်ဆပြီးတော့ ကံဖြစ်။ ဒီကံကို အကြောင်းအဆက်တစ်ခုအဖြစ် ထောက်ဆပြီး ဝိပါက်ဖြစ်။ ဝိပါက်ကို အကြောင်းအဆက်တစ်ခုအဖြစ် ထောက်ဆပြီး ကိလေသာဖြစ်။ ကိ လေသာကို အကြောင်းအဆက်တစ်ခုအဖြစ် ထောက်ဆပြီး ကံထပ်လုပ် ဆိုတော့ ကံရယ်၊ဝိပါက်ရယ်၊ကိလေသာရယ် သူ့ဟာသူ ဖြစ်နေ တယ်။ သူတို့ဟာသူတို့ ထောက်ဆပြီး ဖြစ်နေတယ်။

ဒီကံဝိပါက်၊ကိလေသာဆိုတဲ့ သံသရာဟာ ကျုပ်တို့နဲ့ မဆိုင် ဘူး။ ကျုပ်တို့ မဟုတ်ဘူးလို့ ဒီလို ဆိုလိုတာပါ။ ကျုပ်တို့ မဟုတ် ပေမယ့် သူရဲ့ဆိုးပြစ်တွေ သူရဲ့ ဒဏ်ချက်တွေတော့ လူက ခံနေရ တယ်။ ဥပမာ...ခေါင်းကိုက်တာ ကျုပ်တို့ မဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်တို့ မဟုတ်ပေမယ့် ခေါင်းကိုက်တဲ့ဒဏ်တော့ ခံရတယ်။ HIV ဆိုတဲ့ ပိုးဟာ ကျုပ်တို့မဟုတ်ဘူး။ မဟုတ်ပေမယ့် ဒီပိုးများ ကျုပ်တို့ကိုယ် ပေါ် ရှိနေပြီဆိုရင်တော့ ကျုပ်တို့ခံရမယ်။ ဒီတော့ ရောဂါပိုးဟာ လူမဟုတ်ဘူး။ လူပေါ်မှာ ဖြစ်တည်နေပြီဆိုရင်တော့ လူက သူ့ဒဏ် တွေခံရမယ်။ ကံရဲ့အပြစ်အဖြစ်နဲ့ ခံရသမျှတွေဟာ ကျုပ်တို့လုပ်လို့ ခံရတာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာကြောင့်ခံရတာဆိုတော့ ဒီကံရဲ့ ကျုပ်တို့ကို

နှိပ်စက်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို မြင်အောင်ကြည့်ရပါမယ်။ ဒီကံရဲ့ နှိပ်စက်နေတဲ့ ဖြစ်ရပ်ကို မြင်ပြီးဆိုရင် ဒီကံတွေနဲ့စပ်ပြီး ငြီးငွေ့ပြီး ငြီးငွေ့ရင် ဒီကံတွေကို ဖြစ်ချင်လှချည်ရဲ့ တမ်းတတာ မရှိတော့ဘူး။ ဒီလိုမရှိရင် ကံကနေ လွတ်မြောက်သွားပြီ ပြောရမှာပေါ့။ ဒီကံတွေကို မသိဘူးဆိုရင်တော့ ဒီကံတွေကို ကြောက်လိုကြောက်၊ ဒီကံတွေကို မက်လိုမက်နဲ့၊ ဒီကံတွေဘဲ လုပ်လုပ် နေရင်တော့ ကံပြုတ်အောင် လုပ်ခါမှ ကံတခုဖြစ်နေမယ်။ ဒီလိုမဖြစ်အောင် ကံကိုသိကြဖို့ အရေးကြီးတယ်။

ဗုဒ္ဓရဲ့ ကံဆိုတာ လူမဟုတ်ပါဘူး။ ဗုဒ္ဓရဲ့ကံက နေပြီးလည်း လူကို မဖြစ်စေပါဘူး။ ဗုဒ္ဓရဲ့ကံ ဖြစ်အောင်လည်း လူက မလုပ်နိုင်ပါဘူး။ သူကဖြင့် လူနဲ့ တခြားစီပါ။ လူနဲ့ တခြားစီဆိုလို့ လူနဲ့လွတ်ရာ သွားဖြစ်တာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ လူပေါ်မှာပဲ လာပြီး ကပ်ဖြစ်နေတာပါ။ ဒီကံရဲ့ အပြစ်ဒဏ်တွေကို လူက ခံစားရတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီကံတွေကို လူပေါ်ကနေ မောင်းထုတ်နိုင်ဖို့ရာ ကံတွေကို ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာပြီး ကြည့်ကြရမှာပါ။ ဒီကံနဲ့စပ်ပြီး သိဖို့ရာအတွက် ပြောကြားလိုက်တာပါ။ ဒါလေးကို ဒကာဒကာမများ နှလုံးသွင်းနိုင်ကြပါစေ၊ ဒါလေးနှလုံးသွင်းပြီးသကာလ ကံနဲ့စပ်လျဉ်းလို့ ကိုယ့်ကိုယ်ပေါ်က ကွာသွားတဲ့အထိ ကိုယ့်ကိုယ်ပေါ်မှာ ကံတွေ တစက်မှ မရှိတော့ဘဲ ကံတွေအလုံးစုံငြိမ်းတဲ့ အဆင့်ထိ လွတ်မြောက်တဲ့ နေရာဆီထိ လှမ်းနိုင်ကြပါစေလို့ ပြောပါတယ်။ ဒါနဲ့စပ်ပြီး ဝမ်းသာနိုင်ကြတယ်ဆိုရင် ဝမ်းသာတဲ့အထိမ်းအမှတ်နဲ့ ၃ကြိမ် သာဓုခေါ်ပြီး နိဂုံးချုပ်ကြရအောင်။

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၄၀

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

တော်တော်သိဖို့ကောင်းတဲ့အရာလို့ ပြောရမှာပါ။ ဘုရားက မှာခြင်း ကြီးလှလှ မှာခဲ့တာနော်။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၂၅၀၀လောက်က မလ္လာ မင်းတို့ရဲ့ အင်ကြင်းတောမှာ ဘုရားက သူသေဖို့ ကြွလာတယ်။ သေဖို့ကြွလာတယ်ဆိုရင် လွန်များသွားမလားတော့ မသိဘူး။ သေဖို့ ကြွလာတယ်တော့ ဘယ်ဟုတ်ပါ့မလဲပေါ့။ ကဆုန်လ နေပူကြီးထဲ ကြွလာပြီး ဝမ်းတော်တွေကလည်း လားနေတယ်။ ဝမ်းလျောလျက်နဲ့ ခရီးသွားရတာ ဆိုတော့ ပင်ပန်းပြီး ရေဆာနေပါ့မယ်။ ခရီးသွားရင်း လမ်းဘေးက သရက်ဥယျာဉ်ထဲမှာ သူ့သင်္ကန်းကို ခင်းခိုင်းပြီး လဲ လျောင်းနေတယ်ပေါ့။ ဝမ်းသွားတဲ့အတွက် ရေဆာတော့ အာနန္ဒာ ရေပေးလို့ တောင်းတယ်။ “နေပူတော့ ရေပူနေတယ် လှည်းတွေ ဖြတ်သွားလို့ ရေလည်းနောက်နေတယ် ဘုရား၊ ရှေ့နားကျ ကကုဓာ မြစ်ကလေး ရှိတယ်၊ ရေလည်းနက်တော့ ရေလည်း အေးပါတယ်၊ ကြည်လည်းကြည်တယ် အဲဒီကျမှ ဘုဉ်းပေးပါလို့” မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်တယ်။ ဘုရားကတော့ အာနန္ဒာ ရေပေးလို့ပဲ တောင်းတယ်။ ရေပူတာ၊နောက်တာ သဘောမထားနိုင်ဘူး။ ဝမ်းသွားတော့ ရေဆာ တော့တာပေါ့။ ဒီတော့ အာနန္ဒာက ချောင်းထဲ ရေသွားခပ်တယ်။ ချောင်းထဲဆင်းသွားတော့ ရေကပါးတော့ ပူတာပေါ့။ လှည်းတွေ ဘာတွေ ဖြတ်သွားတာကတော့ ဖြတ်သွားပြီးလို့ ခဏနေတယ်ဆိုရင် ပဲ ရေသေမှမဟုတ်တာဆိုတော့ ရေရှင်ဆိုတော့ နောက်တဲ့ရေက အောက်ပါသွားပြီး ကြည်တဲ့ရေက အထက်ကလာတော့ ရေကြည် လေး ရပုံရှိပါတယ်။

ဒါကိုပဲ ပြောကြသေးတယ်။ ဘုရားက သေခါနီးမှာ ရေနောက်
တွေကို သောက်ရတာ ဝဋ်လိုက်တာလို့။ ဘုရားတောင်မှ ဝဋ်လိုက်
နေရသေးတယ်နော်။ ဘုရားဆိုတာ ဝဋ်တွေ အကုန်ကျွတ်ပြီးသားပါ။
ဘာဝဋ်မှ မလိုက်ဘူး။ ဘုရားက(၆)နှစ် ကျင့်ရတာလည်း ဝဋ်လိုက်
လို့ပဲ။ ဘုရားခြေမ သွေးစိမ်းတည်အောင် ဖြစ်ရတာလည်း ဝဋ်လိုက်
လို့ပဲနဲ့။ ရေနောက်တွေ သောက်ရတာလည်း ဝဋ်လိုက်လို့ပဲနဲ့။ ဝဋ်တွေ
ပွစာတက်နေတာပဲ။ ရှေးအခါက လယ်တီဆရာတော်တို့ ရေးခဲ့တာနဲ့
တူတယ်။ အဋ္ဌကထာဆရာက ပြောရင်း ရှိလို့ပေါ့နော်။ ဘုရားကိုပြော
ကြတယ်။ ဒါ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘာဝဋ်မှ မရှိဘူး။ အမှန်က ဘုရား
ဆိုတာ သံသရာတောင် ဖြတ်ခဲ့ပြီပဲ။ ဝဋ်က ကျွတ်ခဲ့ပြီးပါပြီ။ ဝဋ်မရှိ
ပါဘူး။ ဘာကြောင့် ဒီလိုမျိုးတွေ ဖြစ်ရတာလဲဆိုတော့ အကြောင်း
အား လျော်စွာပေါ့။ ခရီးသွားရင်းဆိုတော့ ရေဆာတဲ့အခါတော့
အာနန္ဒာ ရေပေး တောင်းတာပေါ့။ မြစ်က ပါးပါး၊ နေကပူတော့
ရေပူမှာပေါ့။ လှည်းသွားလို့ ရေနောက်လည်း အောက်ပါသွားပြီး
အထက်ကရေက ကြည်မှာပေါ့။ ဒါကိုရေနောက်တွေ ခပ်တိုက်တာ
သပိတ်တော်ထဲရောက်တော့ ကြည်သွားတာတဲ့။ ဆိုလိုတာက ဒါတွေ
ဟာ မဟုတ်ကဟုတ်က လျှောက်ပြောတယ် ပြောရမှာပါ။

ဒီလိုနဲ့ ပင်ပင်ပမ်းပမ်းခရီးသွားပြီး ရှေ့နားက ကကုဓာမြစ်နား
ရောက်တော့ ဘုရားကရေချိုး၊ ရေသောက်ပြီး ခရီးဆက်လာခဲ့တာ
ညနေပိုင်းကျတော့ မလ္လာပြည်ကို ရောက်လာပါတယ်။ မလ္လာပြည်က
အင်ကြင်းတော အင်ကြင်းဥယျာဉ်လေးမှာ မြောက်ဘက်ကို ခေါင်းပြု
ပြီး လဲလျောင်းနေတယ်တဲ့။ ပြီးတော့ မြို့သူမြို့သားတွေကို အပြောခိုင်း

တယ်။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ ဒီနေ့ညပဲ ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်ခါနီးနေပြီ၊ မြို့သူမြို့သားထဲက ဖူးချင်သူရှိရင် လာဖူးကြလို့ ကြေညာလိုက်တယ် ဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း ကြည်ညိုရင်းရှိတဲ့ ဒီတိုင်းပြည်ရဲ့ မလ္လာမင်းနဲ့ အပေါင်းပါတွေ မြတ်စွာဘုရားကို လာဖူးကြ တွေ့ဆုံကြ တာပေါ့။ တွေ့ဆုံလို့ ညနေတိုင်သွားရင်ပဲ မြတ်စွာဘုရားက မေးချင် တာတွေမေးဖို့ ပြောပြတာပေါ့။ ဒီလိုနဲ့ ညသန်းခေါင်ထိ ရောက်လာ ပြီ။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ စကားတတွတ်တွတ်နဲ့ ပြောနေတာပဲ။ ဘုရားကတော့ အိပ်ယာထ လှဲအိပ်နေတဲ့အဆင် ရောက်နေပြီ။ ဒီလို ပြောဆိုပြီး ဒီသာသနာတော်ကြီး သူမရှိတဲ့နောက် ဘာကို ကိုးကွယ် ရမလဲအထိ ပြောပြီးသွားပြီ။

ဒီမှာ ပြောရမယ်ဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားက မှာခဲ့တယ်နော်။ မြတ်စွာဘုရား မရှိတဲ့နောက် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ နေရာမှာ ဘယ်သူ့ကို ထားပြီး ကိုးကွယ်ရမလဲလို့ ရှင်အာနန္ဒာက တိတိလင်းလင်းမေးခဲ့တာ နော်။ ဘုရားက ငါမရှိတဲ့နောက် ငါ့အရုပ်ထု ကိုးကွယ်လို့ မပြောဘူး။ ကျုပ်တို့ကတော့ ယနေ့ သူ့အရုပ်ထု ကိုးကွယ်နေကြတာနော်။ ငါ့ စေတီတည်ပြီး ကိုးကွယ်လို့လည်း မြတ်စွာဘုရားက မမှာခဲ့ဘူး။ ငါမရှိတဲ့နောက် ငါ့ကိုရည်မှန်းပြီး ကိုးကွယ်ကြလို့လည်း မပြောဘူး။ ကျုပ်တို့တတွေကတော့ ဒီကနေ့ စေတီတွေလည်း ကိုးကွယ်ရတယ်။ ရုပ်ထုတွေလည်း ကိုးကွယ်ရတယ်။ ကိုယ့်ဖာသာ ရည်မှန်းပြီးလည်း ကိုးကွယ်ရတယ်နော်။ အဲဒါတွေ ကျုပ်တို့ မသိသား ဆိုးဝါးတာ ပြောရမှာပေါ့။ ဒီလိုမဆိုးဝါးရအောင် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ပြောချက်က လေး ကျုပ်တို့ကြားဖို့လိုတယ်နော်။

မြတ်စွာဘုရားပြောချက်ကလေးက ...

“ယော ခေါ် အာနန္ဒာ မယာ ဓမ္မောစ ဝိနယောစ ဌိတိတော ပညတ္ထော” ဆိုပြီး၊ ငါဘုရားမရှိတဲ့နောက်မှာ ငါဘုရားရှိတုန်းက ဟောထားတဲ့ တရားတွေလည်း ရှိတယ်၊ ဝိနည်းတွေ ပညတ်ထားတာ လည်း ရှိတယ်။ ဒီဟောထားပြီးတဲ့ တရားတွေနဲ့ ပညတ်ထားပြီး ဖြစ်တဲ့ ဝိနည်းတွေဟာ ကိုးကွယ်စရာတွေပေါ့လို့၊ တရားပဲ ကိုးကွယ် ဖို့ရာအတွက် မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်းခဲ့တာ။ အခုက တရားကို ကိုးကွယ်ရကောင်းမှန်း မသိဘဲ ဘုရားပဲ ကိုးကွယ်နေကြတယ်။ ရုပ်ထုတွေ စေတီတွေ ကိုးကွယ်နေရတာ မဟုတ်ဘူးလို့ မဖြစ်ပေမယ့် ဘုရားရဲ့ မိန့်မှာချက်စကားနဲ့ ကိုးကွယ်ချက်မညီဘူးလို့ ပြောရမှာပဲ။ ဘုရားကိုကိုးကွယ်ချင်ရင် ဘုရားဟောတဲ့ တရားကို ကိုးကွယ်ရမှာ ဖြစ်တယ်။ ဘုရားကို ကိုးကွယ်တယ်ဆိုရင် တရားရှိအောင် လုပ်ရ မှာပေါ့။ တရားကိုပဲ ချဉ်းကပ်ရမှာ။ အဖေမရှိတော့ရင် အဖေမှာခဲ့ ဆုံးမခဲ့တဲ့ စကားကို လိုက်နာတာမျိုး လုပ်သလိုပေါ့။ ဒီလိုပဲ ဘုရားက လည်း သူမရှိတော့ရင် သူဟောထားတဲ့ တရားတွေအတိုင်း လိုက်နာ ပြီးတော့နေ ဆိုတာမျိုးလို ပြောသွားတာ။

ဒီလိုတွေပြောပြီး ဒီနေ့ ကဆုန်လပြည့်နေ့ရဲ့ အရုဏ်တက်ရင် မြတ်စွာဘုရားက ဆုံးမှာ။ အဲဒီတုန်းက ညခေါ်တာနဲ့ အခုညခေါ်တာနဲ့ မတူဘူး။ အဲဒီတုန်းက အရုဏ်တက်ရင် ဒီနေ့ည ဆုံးပြီ။ ဒီနေ့ခေတ်ကတော့ သန်းခေါင်ဆို တရက်ဆုံးပြီ ယူတယ်။ ရက်ကူး တာကို ခုခေတ်က သန်းခေါင်နဲ့ ပြောတယ်။ အဲဒီခေတ်က အရုဏ် တက်နဲ့ ရက်ကူးတာကို ပြောတယ်။ ဒီနေ့ ကဆုန်လပြည့်နေ့

အရုဏ်တက်ရင် ဘုရားက ဆုံးတော့မယ်။ ဘုရားကတော့ စကား
တွေ ပြောနေတာ အာရုံတက်တော့မယ်။ သန်းကောင်ကျော်လာလို့
ပစ္စိမယံရောက်လာလို့ ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော့မယ်။ ဒီတုန်းက ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတယ် မပြောဘူး။ အန္တနဓာယနတဲ့။ ကွယ်လွန်တယ် ပြောတာပေါ့။
ပရိနိဗ္ဗာန်စံတယ်ဆိုတာက ကွယ်လွန်ပြီးမှ ပဉ္စမနိဗ္ဗာန်ကို ရောက်
တယ်လို့ ထင်ကြလို့ နိဗ္ဗာန်ကိုဝင်သွားတာလို့ ပြောတယ်။ နိဗ္ဗာန်
လည်း မရှိပါဘူး။ သေပြီးမှ နိဗ္ဗာန်ရောက်တယ်ဆိုရင်လည်း ဘယ်လို
လုပ်ပြီး အာရုံပြုမလဲ။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတယ်ဆိုတာ မသိနိုးနားပြောတဲ့
စကား။ တကယ်တော့ ကွယ်လွန်တာပဲ။ ဘုရားကွယ်တော့မယ်၊
ဘုရားအဖြစ်က လွန်တော့မယ်။ ဒါကိုပြောတာ။

ဒီလို လွန်တော်မမူခင်လေး နောက်ဆုံးစကား ပြောသွားတယ်။
နောက်ဆုံးစကားက “ဟန္တ ဒါနိ ဘိက္ခဝေ အာမန္တယာမိ ဝေါ၊
ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ အပ္ပမာ ဒေန သမ္ပဒေထ”။ ဒါလေးကတော့
ဟန္တဒါနိ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခဝေ ရဟန်းတို့၊ ဣဒါနိ-အခု၊ ဟန္တ-
တိုက်တိုက်တွန်းတွန်းနဲ့၊ အာမန္တယာမိ ငါမင်းတို့ကို ပြောခဲ့မယ်။
မန္တယာမိ၊ မန္တယကို မန္တန်လို့ပြောတာ။ မန္တန်ဆိုတာ အသိပေး
တာပဲ။ ဘုရားက ပြောခဲ့မယ်၊ ဘာပြောသလဲ ဆိုတော့ ဝယဓမ္မာ
သင်္ခါရာလို့။ သင်္ခါရာ-ကာမအကုသိုလ်ကံ၊ ကာမကုသိုလ်ကံ၊ ရူပ
ကုသိုလ်ကံ၊ ရူပအကုသိုလ်ကံ။ ကုသိုလ်နဲ့ အကုသိုလ် တရားတွေကို
ပြောတာ။ ဒီကုသိုလ်အကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ သင်္ခါရတရားတွေဟာ ဝယ
ဓမ္မာ။ ဝယဆိုတာ ပျက်စီးတာကိုပြောတာ။ ဓမ္မာဆိုတာ သဘော
ပြောတာ၊ ပျက်စီးတဲ့သဘော ရှိတယ်တဲ့။ ဘာပြောလဲဆိုတော့

ဒီကံတွေဟာ ကုသိုလ်ကံတွေဘဲဖြစ်ဖြစ် အကုသိုလ်ကံတွေဘဲဖြစ်ဖြစ် ဒါတွေဟာ အပျက်သဘောတွေဘဲ ရှိတယ်။ ဘာလုပ် ရမှာလဲဆိုတော့ အပ္ပမာဒန-အပ္ပမာဒတရားနဲ့ သမ္မာဒေဝ-ပြည့်စုံကြပစေလို့ ပြောခဲ့တယ်။ မြတ်စွာဘုရား သေတမ်းစကားမို့ အရေးကြီးတယ်။ သေခါနီး အမေက မှာသွားတာဆိုရင် ဂရုစိုက်ရမှာပဲ။ ဒီစကား မေ့လို့မရဘူး။ အခု ကျုပ်တို့ကိုးကွယ်တဲ့ဘုရားက မှာသွားတာ။ ဘာမှာသလဲဆို စကားကတိုတိုပဲ။ ‘ကံတွေဟာအပျက်သဘော ရှိတယ်၊ မမေ့မှုနဲ့ ပြည့်စုံကြပစေ’လို့။ ဒါပဲ`မှာသွားတာ။ ကျုပ်တို့က ဗုဒ္ဓဘာသာ တွေပဲ။ ကျုပ်တို့ကို ဗုဒ္ဓက နောက်ဆုံးအဖြစ် မှာသွားတဲ့စကား။ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ မကြားကြဘူး။ မှာတာက ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရာ-ကံတရားတွေဟာ ကံတရားဆိုတာ လွန်ကျူးတဲ့ ကံတရားတွေကို ပြောတာ။ မဂ်ကံတရားတောင် မပါဘူး။ လွန်ကျူးတဲ့ တရားတွေဟာ အကုသိုလ်တွေလည်း လွန်ကျူးပဲ။ ကာမကုသိုလ် တွေလည်း လွန်ကျူးပဲ။ သင်္ခါရာ-လွန်ကျူးတဲ့တရားတွေဟာ ဝယ ဓမ္မာ- အပျက်သဘောတွေတဲ့။ အပ္ပမာဒန-မမေ့မလျော့တဲ့ တရား နဲ့၊ သမ္ပယဒေဝ-ပြည့်စုံကြပစေလို့ မှာသွားတာ။

ဒီမှာ ဘာလွဲနေလဲဆိုတော့ သင်္ခါရတရားတွေဟာ အပျက် သဘော ရှိတယ်လို့ ပြောခဲ့တာကို အကောင်းသဘော ရှိတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ကာမကုသိုလ်တွေများ အုန်းအုန်း၊ အုန်းအုန်း နေအောင် ပြုကြတယ်။ ကာမကုသိုလ်၊ ရူပ၊ အရူပ ကုသိုလ်တွေ လည်း လွန်ကျူးတာပဲ။ ဒီလွန်ကျူးတဲ့ ကံတွေကို မမေ့မလျော့တဲ့ သတိနဲ့ ပြည့်စုံကြပစေလို့ မှာသွားတာ။ လွန်ကျူးတာမှန်သမျှ

ပျက်စီးတာပဲ။ လွန်ကျူးတာကို ပျက်စီးမှန်းသိအောင်တော့ အတော် လုပ်ယူရမယ်။ လွန်ကျူးပြီဆိုမှ ပျက်စီးပြီပဲ။ ပျက်စီးပြီဆိုတာ ရုပ်နာမ် ပျက်သလို ဖြစ်ပြီးပျက်သွားတာလေး ပျက်စီးမဟုတ်ဘူး။ ထိထိခိုက်ခိုက် ပျက်စီးတာ။ ကုသိုလ်လုပ်ရင်လည်း မွဲမွဲတော့ သွားတာ ပေါ့။ မွဲတာက ပစ္စည်းကုန်တာလေးတင် မွဲသွားတာ မကဘဲ သူ့စိတ် ဓာတ်တွေ ဖောင်းကြွလာပြီး သကာလ ဖောင်းကြွရာကနေ ပိန်ရှုံ့သွား တဲ့အဖြစ်မျိုး ဖြစ်တာဆိုတော့ သူ့ပစ္စည်း ကုန်တာလောက်တင် ပျက် စီးတာ မဟုတ်ဘူး။ သူ့စိတ်ဓာတ်တွေပါ ပျက်စီးတာ။ ဘယ်လောက် ထိ ပျက်စီးသလဲဆို အလှူလုပ်နေတဲ့သူဟာ သူ့ထွက်လမ်းကို မြင်ကို မမြင်တော့ဘူး။ သူက လည်တဲ့လမ်းကို သဘောကျနေမှတော့ ထွက်မရတော့ဘူး။ ထွက်တာမှ အမြင်မှန်ဆိုတော့ အမြင်မှားကြီး ရနေတဲ့သူဟာ အမြင်မှန် မရောက်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ပစ္စည်း ကုန်တာထက် ပိုဆိုးတယ်။

ကုသိုလ်တရားရဲ့ အပျက်သဘောကတော့ ကုသိုလ်တရားဟာ ပျက်စီးတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း စိတ်ကလေး နွေးလာဖို့ရာအတွက် တော်တော်ကြီး နွေးယူရမယ့်ပုံ ရှိတယ်။ ဆိုလိုတာက ထုံးစံက မရှိနေဘူး။ အကုသိုလ်တရားသာ အပျက်သဘောရှိတယ်။ အကုသိုလ် တရားကတော့ မလုပ်ကောင်းဘူး။ အကုသိုလ်တရားလုပ်ရင် ဒုက္ခ ရောက်မှာပေါ့လို့ ပြောပေမယ့် ကုသိုလ်တရားတွေလုပ်ရင် ပျက်စီး မှာပေါ့လို့ ပြောတဲ့သူ မရှိဘူး။ ခဲနေပြီဆိုတော့ တော်တော် နွေးယူ ရမယ်ပေါ့။ ဒါကြောင့် သိကြပါ။ မြတ်စွာဘုရားပြောတာက အကုသိုလ်တွေမှ ပြောတာ မဟုတ်ဘူး။ သင်္ခါရာလို့ ပြောတာ။

အပညာဘိမှ သင်္ခါရာမဟုတ်ဘူး ပညာဘိတွေလည်း သင်္ခါရပဲ။ အာနေဉာဘိတွေကလည်း သင်္ခါရဘဲ။ လွန်တာမှန်သမျှ သင်္ခါရပဲ။ ဒီသင်္ခါရတွေကြည့်ပြီး အထပ်ထပ်ဆင်ခြင်ရမှာ။ ဘယ်လို ဆင်ခြင်ရမလဲဆို မင်းက အကောင်းသဘော မဟုတ်ဘူး။ မင်းက ငါ့ကို ဖွဲ့စားနေတဲ့အကောင်။ ငါ့ကို ဖျက်စီးနေတဲ့ကောင်လို့ မြင်အောင် အပ္ပမာဒန-မမေ့မလျော့တဲ့ တရားနဲ့၊ သမ္မာဒေဝ- ပြည့်စုံအောင် ထားရမှာဖြစ်တယ်။

ရန်ကုန်မှာ လူအတော်များများက အမြဲတမ်း သတိထားရမလား၊ ဘာဖြစ်ဖြစ် သတိထားရမလားလို့ မေးတယ်။ သတိကို စပ်နေအောင် ထားရမလားတဲ့။ သတိကို စပ်နေအောင် ထားရမှာ မဟုတ်ဘူး။ အမြဲတမ်းလည်း ထားရမှာ မဟုတ်ဘူး။ အမြဲတမ်း သတိထားနေရင် ဘာမှ လုပ်လို့ရတော့မှာ မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောရတယ်။ ကျုပ်မှာ ပိဋကတ်၂ပုံဆောင်တဲ့ အစ်ကို ဘုန်းကြီးတပါး ရှိတယ်။ သူက ပိဋကတ်သာ ၂ပုံဆောင်တယ်၊ ပေတာတူးလည်း နေတယ်။ ဘယ်လိုနေလဲ ဆိုတော့ ကချင်ပြည်နယ်က ကျောက်စိမ်းတွေဝယ်၊ မန္တလေးရောင်းနဲ့ အရောင်းအဝယ်လုပ်တော့ တချို့ ဘာသာရေး ကြည်ညိုတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေက သူ့ကို မကြည်ညိုကြဘူး။ တလေးတစား တရီတသေ မလုပ်ဘူးဆိုရင် အဲဒီလူကို သူက ကိုင်ပေါက်တာ။ ဘယ်လိုကိုင်ပေါက်သလဲဆိုတော့ ဒကာကြီး ဘာလုပ်သလဲ မေးတယ်။ တပည့်တော် တရားအားထုတ်ပါတယ်ပေါ့။ ဘာတရားအားထုတ်သတုန်းဆို သတိပဋ္ဌာန် ပွားများပါတယ်ပေါ့။ ဒီလိုပြောတော့ နည်းနည်းပွားလား၊ များများပွားလားပေါ့။ တပည့်

တော် များများပွားပါတယ်ဘုရားပေါ့။ ဒါဆို မန္တလေး ရောက်ဘူးလားပေါ့။ ရောက်ဘူးပါတယ်ဘုရား ဆိုတော့ မန္တလေးနဲ့မိုးညှင်းကြား ဘယ်နှစ်ဘူတာရှိလဲ မေးတယ်။ တပည့်တော် မသိဘူးဘုရားပေါ့။ ဒီလိုဆို ဘာသတိထားတာတုန်း သတိပဋ္ဌာန်ပွားတယ်လည်း ပြောသေး၊ မန္တလေးနဲ့မိုးညှင်းဖြတ်သွားပြီး ဘယ်နှစ်ဘူတာရှိလဲ မသိရင် ဘာသတိထားတာတုန်း၊ သတိမထားလို့ပေါ့တဲ့။ ပိဋကတ် ၂ပုံဆောင်တဲ့ဘုန်းကြီး ပြောတာဆိုတော့ ဘယ်လို လှန်မလဲဗျာ။ သူ့ကို မျက်တောင်တောင် လှန်မကြည့်ဝံ့တော့ဘူး။ ဟာ ဟုတ်တယ် ဒါ ဒို့ကလိုတာကိုးပေါ့။ ဟိုဘုန်းကြီးကတော့ ကျောက်စိမ်းကူးတဲ့ ဘုန်းကြီး သူ့အပြစ်တင်မှာစိုးလို့ အပြစ်ကို ကာလိုက်တာ။

သတိထားတယ်ဆိုတာ ဒီလို သတိထားတာမဟုတ်လို့ ဘာမှ မဖြစ်ဘူး။ သတိကို ဘယ်လို ထားရမှန်း မသိကြဘူး။ သတိတွေတာ ထားနေတာ။ သတိထားရမယ့်အရာကို မသိဘူး။ ထွက်လေ သူဟာ သူ ထွက်နေတာ၊ ဝင်လေ သူ့ဟာသူ ဝင်နေတာ၊ သတိထားနေရင် အပိုပေါ့။ ဘာမှ အလုပ်မဖြစ်ဘူး။ သတိထားရမှာက ကံကိုသတိ ထားရမှာ။ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ ကမ္မဝါဒီတွေဆိုပြီး ကံကို သတိထားရကောင်းမှန်း မသိကြဘူး။ အကုသိုလ်ကံကိုတော့ သတိ ထားရင် ထားမိမှာပေါ့။ ကာမကုသိုလ်ကံ၊ ရူပကုသိုလ်ကံ အရူပ ကုသိုလ်ကံတွေကို သတိမထားမိကြဘူး ။ သတိထားရမှာက ကံကို သတိထားရမှာ။

ဘယ်လို သတိထားရမလဲဆိုတော့ ဒီကောင် အပျက် သဘော

ဘယ်လိုရှိသလဲ။ သူ့ရဲ့အပျက်ကို သိအောင် သတိထားရမှာ။ ကံက လူကိုဖျက်တယ်။ လူပျောက်သွားအောင်ကို ဖျက်တယ်။ တကယ်လို့ အကုသိုလ်လုပ်ရင် အကုသိုလ်လူဖြစ်နေမှာ။ ပကတိလူပျောက်။ ကမ္မ ကုသိုလ်လုပ်ရင် ကမ္မကုသိုလ်ကံလူ ဖြစ်နေမှာ။ ပေးလား ကမ်းလား၊ ကူလား ညီလား လုပ်နေရင် ဒီလူဟာ ပေးကမ်းတတ်တဲ့လူ၊ ကူညီ တတ်တဲ့လူနဲ့။ သူ့ဆို အားကိုးတကြီးနဲ့။ တခါတည်း နတ်ဖြစ်နေတယ် ပြောရမှာပေါ့။ ဒါဆို လူပျောက်ပြီ။ လူပျောက်တာ မကောင်းဘူး ပြောရမှာပေါ့။ လူပျောက်တာရဲ့ မကောင်းတာကို သတိမထားမိ ကြဘူး။ ကာမကုသိုလ်ကို သတိထားရမှာပေါ့။ ဘယ်လို သတိထား ရမလဲ ဆိုရင် လူကိုဖျက်ပစ်တဲ့ကောင်လို့ သတိထားရမယ်။ လူမရှိ အောင် လုပ်ပစ်တဲ့ကောင်၊ အပျက်သဘော သတိထားရမယ်။

ကာမ ကုသိုလ်ကံကို သတိထားတဲ့အခါမှာလည်း ဒီကောင်က နတ်ဖြစ်တဲ့ကောင်၊ မိုးပေါ်နတ် မထင်နဲ့နော်။ ပြောမယ်ဆိုရင် နတ်ပူး သွားတယ်ဆိုတဲ့ သဘောပေါ့။ နတ်ပူးတယ်ဆိုတော့ ကောင်းပါ့ မလား။ ဘယ်ကောင်းမလဲ။ နတ်ကတော် ဖြစ်သွားမှာပေါ့။ နတ်စီး သွားပြီဆိုတော့ နတ်ဖြစ်နေတော့ ဟိုက အကူအညီတောင်း၊ ဒီက အကူအညီတောင်းနဲ့ လူတွင်ကျယ်ကြီးတော့ ဖြစ်နေတာပေါ့။ ဖြစ်နေ ပေမယ့် အဲဒါမကောင်းဘူး။ ဒါ သဘာဝလည်း မကျဘူး။ ဒီလိုဖြစ်တဲ့ အတွက် ဝယဓမ္မာ-အပျက်သဘောရှိတယ်။ ဒီကာမကုသိုလ်ကံရဲ့ အပျက်ကို သတိမထားရင် သတိမမူတော့ မြူတောင်မမြင်ဘူး ဆိုတဲ့ အတိုင်း ကာမကုသိုလ်ဖျက်တာ မမြင်ဘူး။

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၅၁

ဒီလိုပဲ ရူပကုသိုလ်ကံ၊ အရူပကုသိုလ်ကံတွေ လုပ်ရင် ဗြဟ္မာဖြစ်မှာ။ ဗြဟ္မာဖြစ်ရင် အေးစက်စက် ငုတ်တုတ်တုတ်ပဲ ဖြစ်နေမှာပေါ့။ မြင်ရင် မြင်တယ်မှတ်တာလည်း ဗြဟ္မာပဲ။ မြင်ရတာကို ဘာအသုံးကျလဲ၊ ဘာအသုံးမကျဘူးလဲမှ ခွဲခြားမသိတော့ဘူးဆိုတော့ ဝန်းကျင်ကို ဘာမှမသိတော့ဘူး။ ဒီလို မသိတော့ရင် ခပ်တုံးတုံး ခပ်လုံးလုံး ဖြစ်နေတော့မှာပေါ့။ ဒါကြောင့် ဗြဟ္မာပူးတာလည်း မကောင်းဘူး။ သင်္ခါရကိုရှုရမှာဆိုတော့ ရူပကံ အရူပကံတွေလည်း ရှုမှာပေါ့။ ဘယ်လိုရှုမလဲဆိုတော့ ဝယဓမ္မာ- ဒီကောင်လည်း အပျက်သဘောရှိတယ်။ လူဖြင့်ပျောက်ပြီ။ ဗြဟ္မာရူးရူးသွားပြီ။ဟိုက နတ်ရူးရူးတယ်။ ဒီလိုဖြစ်လို့ အပျက်သဘောရှိတယ် ဆိုပြီး ဒါအပျက်သဘောရှိတာ။ ဒါမှ သတိမထားမိရင် အပျက်ကြီးက ငါ့ဆီခံရမှာပေါ့။ အဲလိုမျိုးနဲ့ မမေ့မလျော့တဲ့သဘောနဲ့ ပြည့်စုံစေရမယ်။ ပြည့်စုံကြပစေလို့ ဘုရားက မှာခဲ့တယ်။

ဒီလို မှာခဲ့ပေမယ့် သူ့ရဲ့ဓမ္မကိုပြောင်းပြီး သူ့ဓမ္မမဟုတ်တဲ့ ပရမတ္ထသစ္စာဓမ္မကို ယူမိသွားတော့ ဝယဓမ္မာ သင်္ခါရဆိုတဲ့ သင်္ခါရအရကို ရုပ်နာမ်တွေဆိုပြီး ကောက်သွားကြတာ။ ရုပ်နာမ်တွေကို ကောက်တော့ ကာမကုသိုလ်သင်္ခါရ မရတော့ဘူး။

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၅၂

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၅၃

ပစ္စုပ္ပန်ကံ ဓမ္မသစ္စာကို ယုံကြည်ပါ၏။
ပစ္စုပ္ပန်ကံ ဓမ္မသစ္စာကို ဆည်းကပ်ပါ၏။
ပစ္စုပ္ပန်ကံ ဓမ္မသစ္စာအတိုင်း ကျင့်သုံးကြပါမည်။

ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ယုံကြည်တယ်။ ယုံကြည်တဲ့အတိုင်း ဆည်းကပ်တယ်။ ဆည်းကပ်တဲ့အတိုင်း ကျင့်သုံးကြမယ်ပေါ့။ ကမ္မဝါဒတွေက ဖြစ်တဲ့အခါ နိဂဏ္ဌနာဠပုတ္တလည်း ကံကိုလက်ခံတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ကံကိုလက်ခံတယ်။ နိဂဏ္ဌနာဠပုတ္တက ရှေးဘဝ နောက်ဘဝတွေ ပါဝင်တဲ့ကံ။ ဗုဒ္ဓဘုရားက ရှေးဘဝ နောက်ဘဝတွေ မပါတော့ဘူး။ သူနဲ့စပ်လျဉ်းပြီး သူ့အယူကိုမြင်ဖို့ ဘာအယူယူသလဲ သိချင်လို့ ထောက်လှမ်းစကားတွေ (၁၀)ခွန်းလောက်မေးတယ်။ ဒီစကား(၁၀)ခွန်းက သတ္တဝါတွေသေပြီးနောက် ဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့ အယူကို မြတ်စွာဘုရားယူပြီလား။ သတ္တဝါတွေ သေပြီးနောက် မဖြစ်ဘူးလို့ ယူပြီလား။ သတ္တဝါတွေ သေပြီးနောက် တချို့ဖြစ် တချို့မဖြစ်ဆိုတဲ့ အယူကို ယူပြီလား။ သတ္တဝါတွေသေပြီးနောက် ဖြစ်တာလည်းမဟုတ် မဖြစ်တာလည်းမဟုတ် အယူကို ယူပြီလားလို့ မြတ်စွာဘုရားကို ထောက်လှမ်းမေးကြတယ်။ နောက်ထပ် အချက် (၆)ချက် ထပ်ပိုးပြီးတော့ ဒီအယူတွေ ယူပြီလားလို့ မြတ်စွာဘုရားကို ထောက်လှမ်းတယ်။

မြတ်စွာဘုရားကတော့ ဒီအယူတွေ မယူဘူးချည်း ပြောတယ်။ တကယ်တော့ ဒီအချက်တွေဟာ လူနဲ့ စပ်နေတာချည်းပဲ။ ဒီအချက်တွေဟာ လူနဲ့ပတ်သက်တဲ့ အချက်တွေဖြစ်လို့ မယူဘူးဆိုတော့

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

လူနဲ့စပ်လို့ ဘာမှမယူဘူးလို့ အဓိပ္ပါယ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နဲ့ ဖြန့်ကျက်
မယ်ဆိုရင် သိရရာရောက်တယ်။ ဒီလိုဆို မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ကမ္မဝါဒက
လူနဲ့မပတ်သက်ဘူး။ လူနဲ့ မပတ်သက်တော့ လူဖြစ်တာနဲ့ ကံနဲ့
မပတ်သက်ဘူး။ ဒီလိုပြောပေမယ့် ဒီကံကို လူကလုပ်တာလို့ တကမ္ဘာ
လုံးက ခံယူတယ်။ ဒီလိုခံယူတော့ ကံကြောင့်လူဖြစ်တာကို ဗုဒ္ဓ
ဘာသာတို့၊ နိဂဏ္ဌနာဠပုတ္တအယူကို ယူထားသူတွေတို့၊ ဟိန္ဒူတွေတို့
ဟာ ကံကြောင့်လူဖြစ်တယ်လို့ ခံယူတယ်။

ဗုဒ္ဓရဲ့ကံကို နားလည်ချင်တယ်ဆိုရင် ဗုဒ္ဓဝါဒကို နားလည်ရ
မယ်။ ဗုဒ္ဓဝါဒမှာ အချက်(၁၀) ချက်နဲ့ စုံစမ်းကြည့်တဲ့အခါကျတော့
မြတ်စွာဘုရားက အချက်(၁၀)ချက်စလုံး ငြင်းလိုက်တာကို ထောက်
ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓဝါဒဟာ လူဝါဒမဟုတ်ဘူး။ လူကို ထိတို့တဲ့ ဝါဒ
မဟုတ်ဘူး။ ဗုဒ္ဓဝါဒက ဘာဝါဒလဲဆိုတော့ လူပေါ်မှာ သက်ရောက်
နေတဲ့ အပြစ်အနာအဆာ တရားတွေ၊ ချေးညှော်တွေလိုပေါ့။ ဒါဟာ
လူမဟုတ်ပေမယ့် ရေမချိုးဘဲ သိမ်းပိုက်ထားမယ်ဆိုရင် ဒီချေးညှော်
တွေကို အကြောင်းပြုပြီး အခြားရောဂါပိုးမွှားတွေ ကျရောက်လာပြီး
လူကို ရောဂါဘယတွေဖြစ်စေတယ်။ ဒီလိုဖြစ်တဲ့အတွက် ရောဂါဟာ
လူတော့မဟုတ်ဘူး။ လူပေါ်မှာ သက်ရောက်ပြီး ဒုက္ခပေးနေတဲ့ အရာ
ချည်းပဲ။ ချေးညှော်တွေလည်း ပါမယ်။ ရောဂါတွေလည်း ပါမယ်။
ဗုဒ္ဓဘုရားကတော့ ကံတွေလည်းပါတယ် ပြောတယ်။

လူကို ဒုက္ခပေးတဲ့အထဲမှာ ဥတုလည်း ဒုက္ခပေးချင်ပေးမယ်။
အဟာရကလည်း ဒုက္ခပေးချင်ပေးမယ်။ လူ့စိတ်ဆိုတာကလည်း

တခါတရံ ဖောက်ပြန်ပြီး ကြောက်စရာမဟုတ်ဘဲ ကြောက်နေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်ကလည်း ဒုက္ခပေးတတ်တယ်။ ဘာ ဒုက္ခပေးတတ်သေးလဲဆိုရင် ကံကလည်း ဒုက္ခပေးချင်ပေးတတ်တယ်။ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ ဓမ္မစာလုံးကတော့ ကံကဒုက္ခပေးပုံတွေကို သိမြင်ပြီးတော့ ဒုက္ခပေးတဲ့ ကံတွေကို ပယ်ရှင်းတဲ့လုပ်ငန်းကို လုပ်တာတွေပဲ။

ဗုဒ္ဓရဲ့ကမ္မဝါဒက လူပေါ်မှာ ဒုက္ခပေးနေတဲ့ ကံတွေရယ်၊ လူပေါ်မှာ ဒုက္ခမပေးအောင် သတ်ပစ်တဲ့ကံတွေကို ပြောတာ။ ဒါတွေကတော့ ပစ္စုပ္ပန်ကံတွေပါပဲ။ ဗုဒ္ဓဘုရားရဲ့ကံကို ဘယ်မှာ ဟောတယ်လို့ သိသတုန်းလို့ မေးရင် ကမ္မဝါဒအခန်းလေးနဲ့တင် ကံယုံတယ်၊ ကံယုံတယ် လုပ်နေကြတာ ဘယ်မှာ ဟောတာပါလိမ့်လို့ ရှာရတာ။ နောက်မှကံကိုဟောတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပဲလို့ သိတော့ ဗုဒ္ဓရဲ့ ကမ္မဝါဒရဲ့ ကံကို ဘာလို့မြင်သွားသလဲဆိုတော့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လို့ မြင်သွားတယ်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုတာ ပါဠိစကား ဖြစ်နေတယ်။ ဗမာစကားဆိုရင် အတော်ရှင်းမှာပါ။ အတော်ရှင်းမှာဆိုတာ အဓိပ္ပါယ်အယူ အကောက်မမှားစရာရှိတာ ပြောတာ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆိုတာ၊ ပဋိစ္စ-အကြောင်းတခုကို ထောက်ဆပြီးတော့၊ သမုပ္ပါဒ်-ဖြစ်ပွားတဲ့တရား။ အကြောင်းတခုကို ထောက်ဆပြီးတော့ အကျိုးတခုဖြစ်တယ်။ ဒီအကျိုးတခုကို အကြောင်းတခုအဖြစ် ထောက်ဆပြီးနောက် အကျိုးတခုဖြစ်တယ်။ ဒီအကျိုးတခုကို အကြောင်းတခုအဖြစ် ထောက်ဆပြီးနောက်အကျိုးတခု ဖြစ်တယ်။ ဒီအကျိုးတခုကိုပဲ အကြောင်းလုပ်ထောက်ဆပြီး အကျိုးဖြစ်ပြန်တယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓကံဟာ လူမဟုတ်ဘူး။ ဒီလိုပေါ်လွင်တယ်လို့ ကံနဲ့လူ အတူမဟုတ်ပုံကို ပြောခဲ့

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၅၆

တယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါဒဗုဒ္ဓရဲ့တရားကို နာကြားကြတယ် ဆိုတဲ့သူတွေက ကံနဲ့လူတော့ ကွဲပြီးသားပါ။

များသောအားဖြင့် တကမ္ဘာလုံးက ကံနဲ့လူ အတူတူလို့ သိနေကြတာ။ ဒါဟာ ပုထုဇဉ်ရဲ့လုပ်ငန်း။ ပုထုဇဉ်ဆိုတာက ကံနဲ့လူ အတူတူလို့ သိတာ။ ကံကိုလူကလုပ်တာလို့ သိတာ။ ဆိုလိုတာက ကံဆိုတာ လူဖြစ်တဲ့ပစ္စည်း။ လူကဖြစ်တဲ့ပစ္စည်းလို့ ပြောတာ။ ကံနဲ့လူ အတူတူလို့ ပြောတာ။ ဒါကို တကမ္ဘာလုံးကမြင်တာ။ တကယ်လို့ လူတယောက်က လူတယောက်ရဲ့ အိတ်ထဲက ပိုက်ဆံကို ခိုးသွားရင် ခိုးသွားသူက ကံလုပ်သူပဲ။ ဒီခိုးသွားတဲ့ကံကို လူကလုပ်တာပဲလို့ မြင်တာမျိုးကို တကမ္ဘာလုံးမြင်တာမျိုး ခေါ်တယ်။

ဒီလိုမြင်တာ ပေါ်လွင်အောင်ကတော့ တရားရုံးတွေမှာ တရားစီရင်ချက်တွေက သိသာတယ်။ တရားရုံးက လူတယောက်ခိုးတာ ဖြစ်ဖြစ်၊ သတ်တာဖြစ်ဖြစ် ပြုလုပ်ချက်ကို မိပြီးဆိုရင် သူ့ကိုစစ်ဆေးလို့ ခိုးတဲ့လုပ်ငန်း သတ်တဲ့လုပ်ငန်းကို လုပ်ပါတယ်လို့ ဝန်ခံရင် ခိုးတဲ့ သတ်တဲ့ အပြစ် အဖြစ်နဲ့ ထောင်ဒဏ်ဘယ်လောက် ကျခံစေလို့ ဘယ်နိုင်ငံ တရားသူကြီးဖြစ်ဖြစ် ဒီလို အပြစ်ပေးတယ်။ သူတို့က လူကို အပြစ်ပေးတယ် ဆိုတော့ လူက ဒီကံကို လုပ်တယ်ထင်လို့ အဲဒီကံလုပ်သူဟာ လူပဲလို့ထင်လို့ ဒီလူကို အပြစ်ပေးတယ် ပြောရမယ်။ ဒါဟာ ဘယ် နိုင်ငံမဆို လုပ်နေတာ။ ဒါကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ကံဆိုတာ လူလုပ်ပစ္စည်း၊ ကံနဲ့လူ အတူတူလို့ သိကြတယ်။ ဒါဟာ အများသိဆိုတော့ ပုထုဇဉ်သိလို့ ပြောရမှာပေါ့။

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ပစ္စုပ္ပန်ကံဗုဒ္ဓဘာသာတရားဓမ္မကို နာကြားကြတဲ့သူတွေက တော့ ကံနဲ့လူ အတူတူမဟုတ်ဘူး။ တကယ်တော့ ကံဆိုတာ ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ်။ ပဋိစ္စ-အကြောင်းတစ်ခုကို ထောက်ဆပြီးတော့၊ သမုပ္ပါဒ်- အကျိုးတစ်ခု ဖြစ်ပွားတဲ့အရာ။ ဒီလိုဆိုရင် သူက သူ့ဖာသာ အကြောင်း တစ်ခုကို ထောက်ဆပြီး အကျိုးတစ်ခုဖြစ်ပွားတာ။ ဒါဖြင့် ဘာတွေ လဲဆိုတော့ ဒီကံဖြစ်နေတဲ့အခါမှာ ဒီကံဟာ ဘာအချက်အလက်တွေ ရှိသလဲဆိုတော့ ကံဆိုတာမှာ ကံရဲ့အကြောင်းဆိုတဲ့ စိတ်ဖောက်ပြန်မှု ကိလေသာ ရှိသလို ကံရဲ့အကျိုးလို့ခေါ်တဲ့ နာနာဘာဝ အဖြစ်တွေရ တဲ့ ဝိပါက်ပေါ့။ ကံဟာ ကံချည်းမနေဘဲ ကံအကြောင်းနဲ့ အကျိုး ရှိတယ်။ ကံရဲ့အကြောင်းကို ထောက်ဆပြီးတော့ ကံဖြစ်တယ်။ ကံကို ထောက်ဆပြီးတော့ ကံရဲ့အကျိုးဝိပါက် ဖြစ်တယ်။ ကံရဲ့ အကျိုးဝိပါက်ကို ထောက်ဆပြီးတော့ ကံရဲ့အကြောင်း ဖြစ်ပြန်တယ်။ ဒီလိုဆိုတော့ ကံကနေ လုပ်လိုက်တာ ကံဆီပြန်ရောက်တယ် ပြော ရမယ်။ ဒီလိုစက်ဖြစ်နေတာ ကံကံကိုပဲ ပြန်ဖြစ်တယ်။

ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကို နာကြားကြသူတွေဟာ ဘယ် လောက်ထိ တရားတွေ ပေါက်နေကြပြီဆိုတာ မသိနိုင်အောင်ဖြစ်ပေ မယ့် အနည်းဆုံးတော့ ကံနဲ့လူ အတူမဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီကံရဲ့ စက်လည် နေတဲ့ သံသာရာစက်ဆိုတာက လူရဲ့မျောရာ မဟုတ်ဘူး။ ဒီသံသာရာ မှာ လူမပါဘူး။ ဒီသံသာရာစက်ဖြစ်အောင် လူက အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုနဲ့ ရပ်တည်ပါဝင်တာ မဟုတ်ဘူး။ လူပေါ်မှာ ဒီသံသာရာစက်က လည်ပတ်ဖြစ်ပွားနေတဲ့အကြောင်း နာကြားရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါဒတရား နာကြားကြသူတွေဟာ ဘာမှမသိတောင်မှ

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၅၈

ကံနဲ့လူ အတူတူမဟုတ်တာ သိနေကြတယ်။ ဒါကိုသိရင် ဒုက္ခ၊သုခ ပေးနေတဲ့ ဒီကံတွေကို ဘယ်လိုငြိမ်းကြမလဲလို့ ပြောကြားပါမယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ ပန်းတိုင်ရှိပါတယ်။ ဘာလို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ လုပ်တာလဲဆိုရင် ကံတွေငြိမ်းစေဖို့ပါပဲ။ ဗုဒ္ဓဘာသာရဲ့ ပန်းတိုင်က နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ငြိမ်းတာလို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ ဘာတွေ ငြိမ်းတာလဲဆိုရင်၊ ဥပမာ... ကိုယ့်ကိုနိုင်ထက်ကလူ ဖြစ်နေတဲ့သူတွေ က ငြိမ်းသွားတာလား။ ကိုယ့်မိဘက ကိုယ့်ကို ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ် ထားရာကနေ ငြိမ်းပြီးတော့ လွတ်လပ်သွားတာလား။ ဒါမှမဟုတ် ကိုယ့်ရန်သူတွေကို ကိုယ်ကတိုက်ခိုက်ချေမှုန်းပြီးသကာလ လွတ်လပ် သွားတာလား။ လွတ်လပ်တယ်ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ ဖလှယ်ရမှာပါ။ ဒါကိုနိဗ္ဗာန်လို့လည်း ပြောတယ်။ ဝိမုတ္တိလို့လည်း ပြောတယ်ဆိုတော့ ဝိမုတ္တိဟာ လွတ်လပ်တာပါ။ ဘာလွတ်လပ်တာလဲဆိုတော့ ရှေးက ဗုဒ္ဓဘာသာတွေက ဒို့ကိုယ်တွေထဲမှာ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တွေ ရှိတယ်။ အသွေးအသားတွေထဲမှာ ရုပ်ဓာတ်တွေရှိတယ်။ တကိုယ် လုံးထဲမှာ နာမ်ဓာတ်တွေ ရှိတယ်။ ရုပ်ဓာတ်တွေရှိတာ လူကောင်ကြီး ဖြစ်နေတယ်။ နာမ်ဓာတ်တွေ ရှိတာကလည်း လူ့အသိတွေ ရှိနေမယ်။ ဒီ နာမ်ဓာတ်တွေနဲ့ ရုပ်ဓာတ်တွေ ရှိနေတာဟာ ဒုက္ခပဲလို့ မသိခင်က ယူခဲ့ကြတယ်။ ဒီလိုယူခဲ့ကြတော့ ဒီရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တွေ ငြိမ်း ကုန်မှ နိဗ္ဗာန်ရောက်တာ၊ ဝိမုတ္တိဖြစ်တာ၊ လွတ်လပ်တာမျိုးလို လုပ် ကြတယ်။

ဒီလို ရုပ်ဓာတ်ငြိမ်းအောင်ကလည်း သေလို့တောင် မငြိမ်း

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

သေးဘူးတဲ့။ သေရင်သာသေမယ် သေတော့လည်း နောက်ထပ် ရုပ်ဓာတ်တခုဟာ ထပ်ပေါက်ဦးမှာတဲ့။ သေသော်မှ နာမ်ဓာတ်တွေကလည်း မငြိမ်းဘူး။ ထပ်ဖြစ်ဦးမှာပဲတဲ့။ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တွေ ငြိမ်းဖို့က သေလို့တောင်မငြိမ်းဘူးဆိုတော့ ကျားကုတ်ကျားခဲနဲ့ ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တွေငြိမ်းဖို့ ကြိုးစားကြတာ။ ရုပ်ဓာတ်တွေ ရှုလိုရှု။ နာမ်ဓာတ်တွေ ရှုလိုရှု။ ရုပ်ရှုတော့ ရုပ်ရဲ့ ဖြစ်ရပ် ပျက်ရပ်တွေကိုမြင်။ နာမ်ရှုတော့ နာမ်ရဲ့ဖြစ်ရပ်ပျက်ရပ်တွေကိုမြင်။ ဒီရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တွေက လူအတွက် သိပ်အသုံးကျလှတာမှ မဟုတ်တာဆိုတော့ ဒီမြင်ရတဲ့ ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တွေ အပေါ်မှာ ပျင်းတယ် မုန်းတယ် ငြီးငွေ့တယ်တွေ ဖြစ်တော့ ဒီရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တွေကို အပြစ်တင်တယ်။ အပြစ်တွေမြင်ပြီး ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တွေကို မုန်းတာကြောင့် ဒီရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တွေကလည်း ပေါ်မလာဝံ့တော့ဘဲ ဆုံးသွားတယ်။

ဒီလို ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တွေ ဆုံးတာကို ကိုယ်ကမြင်လိုက်တယ်။ ဆုံးတာကို မြင်လိုက်လို့ တကယ့်ရုပ်တွေ ကိုယ့်ဆီ မရှိသွားတာလားဆို၊ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်အသိ အနေအထားက လွဲချော်သွားလို့ ဆုံးတာ။ ဒီလို ဆုံးတာကိုမြင်မှ သေပြီးနောက် ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်အသစ် မဖြစ်မှာလို့ လုပ်တယ်။ ဒါမမြင်ဘဲ သေလို့ကတော့ နောက်ထပ် ဖြစ်ဦးမှာလို့ ပြောတယ်။ ဒီရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ် ဆုံးတာ မြင်ပြီးသူ သေရင် မဖြစ်တော့ဘူး။ ဒါမျိုးကိုငြိမ်းတယ် နိဗ္ဗာန်လို့ထင်တာ။ နိဗ္ဗာန်ငြိမ်းတယ်ဆိုတာ ဘာငြိမ်းတာလဲ။ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တွေ ငြိမ်းရာကို မသေခင်မြင်မိမှ မဖြစ်ပေါ်တော့ဘဲ ငြိမ်းမှာလို့ ပြောကြတယ်။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးဆို ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တွေ

ငြိမ်းမှ နိဗ္ဗာန်ဝင်မှာလို့ ထင်တော့ ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တွေငြိမ်းရာ အနေအထားထိ မရှိသေးရင်လည်း သေပြီးနောက် ဖြစ်ဦးမှာလို့ ယူဆတယ်။

ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တွေဆုံးရာကို မသေခင်က မြင်ပြီဆိုရင် တော့ သေပြီးနောက် မဖြစ်တော့ဘူးလို့ ယူတယ်။ ဒါဟာ တကယ် တော့ ဗုဒ္ဓဝါဒအရင်းနဲ့ တိုက်ဆိုင်ကြည့်လိုက်ရင် သတ္တဝါသေပြီး နောက် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ မြတ်စွာဘုရားက မယူဘူး ပြောတယ်။ ဒါကို ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တွေဆုံးမှ နိဗ္ဗာန်ရောက်မှာပြောတော့ မငြိမ်းဘဲသေရင် နောက်ဆက်ဖြစ်ဦးမှာဆိုတဲ့ အယူကြီး ဝင်သွားလိုက် တာနဲ့တပြိုင်နက် သဿတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြီး ဖြစ်နေပြီ။ လယ်တီဆရာ တော်လည်း ညှိတာပဲ ပြောရမယ်။ လယ်တီဆရာတော်ကြီးဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို အင်မတန်မှန်းတီးသူတွေ တကယ်လို့များ ဒီရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်တွေငြိမ်းရာကို မမြင်ရင် ဆက်ဖြစ်ဦးမှာ ယူတော့ သဿတ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ရှိသေးတာပေါ့။

တကယ်လို့ ရုပ်ဓာတ်နာမ်ဓာတ်တွေ ငြိမ်းရာကို မြင်သွားပြီ ဆိုရင်တော့ သေပြီးနောက် မဖြစ်တော့ဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ပဲဆိုရင် ဒါဟာ ပြတ်တာကြီးပဲ။ သေပြီးနောက် မဖြစ်တော့ဘူးလားဘုရားလို့ မေးတဲ့ အခါ မြတ်စွာဘုရားက ဒီအယူ ငါမယူဘူးပြောပေမယ့် ရုပ်ဓာတ်နာမ် ဓာတ်တွေဟာ ဒုက္ခ၊ ဒါတွေဆုံးရာဟာ နိဗ္ဗာန်လို့ ပြောတဲ့သူတွေဟာ မဖြစ်တာကိုယူတော့ ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနဲ့ တိုးတာပေါ့။ အဲဒီ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကနေ အပ်ဖျားတသွားတောင် မရှောင်လွှဲနိုင်တော့ဘူး ပြောရမယ်။

သဿတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ မရှောင်
လွှဲနိုင်ဘူး ပြောရမှာပေါ့။

မြတ်စွာဘုရားက သဿတ ဆိုတဲ့ သေပြီးနောက်ဖြစ်တာမျိုး
ယူရင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဲ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဖြစ်ဘူး။ သေပြီးနောက် မဖြစ်ဘူးယူရင်
လည်း ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဲ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မဖြစ်ဘူးလို့။ ဘုရားက တော်
တော် မလိုလား ဖြစ်ပေမယ့် ဘုရားရဲ့ တပည့်ဖြစ်သူတွေကတော့
ဒီသဿတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို မရှောင်လွှဲနိုင်တာဟာ နစ်နာ
တာပေါ့။ နစ်နာပေမယ့် ဒီသဿတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
ကိုကြိုက်လို့လားဆို မကြိုက်ဘူး။ လွတ်အောင်လုပ်စမ်းပါ ဆိုတော့
ဘယ်သူမှ လွတ်အောင်မလုပ်နိုင်ဘူး။ ဘာကြောင့် လုပ်လို့မရသလဲ
ဆိုတော့ သူတို့က လူကိုကြည့်နေလို့။ လူကို တရားလို့ထင်နေတာ။
တကယ်တော့ မြတ်စွာဘုရားက ကံပဲကြည့်တာ။ လူကို မကြည့်ဘူး။
ကံကို ဘယ်လိုကြည့်လဲဆိုတော့ ဒီကံနဲ့ တောဘူမကကံနဲ့ ဒီကံရဲ့
အကျိုးဝိပါတ်တွေဟာ ဒုက္ခတွေလို့ ပြောတာ။

တကယ်တော့ လောကုတ္တရာကံဆိုတဲ့ တောဘူမကကံက
လွတ်တဲ့၊ ဘုံသုံးပါးကလွတ်တဲ့ ကံက မဂ္ဂအရိယသစ္စာဖြစ်တယ်။
တောဘူမကကံက ဒုက္ခ အရိယသစ္စာလို့ ပြောတယ်။ တောဘူမကကံရဲ့
အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကိလေသာတွေက သမုဒယအရိယသစ္စာ။ မဂ္ဂ
အရိယသစ္စာခေါ်တဲ့ မဂ်ကံကို ပွားလိုက်လို့ တောဘူမကကံတွေ ငြိမ်း
ကုန်တာက နိရောဓအရိယသစ္စာလို့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဟောကြားချက်
အရိယသစ္စာက ကံနဲ့ကို လွတ်တာ မရှိဘူး။ ကံရယ် ကံရဲ့အကြောင်း

ရယ် တောဘူမကကံတွေကို ဖြတ်တဲ့ကံရယ်၊ ဒီကံရဲ့အကျိုးရယ်လို့ အချက်(၄)ချက်ပြောတယ်။ ကျုပ်တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာ ဘုရားရဲ့လက်ရုံး တပည့်သားပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ကြည့်တာက ကံမကြည့်ဘဲ လူကြည့်နေတာ။ သဿတထဲနဲ့ ဥစ္ဆေဒထဲမှာ ညှိနေကြတာ။ တကယ်လို့လူကိုတရားလုပ်မိရင် သတ္တတို့၌တွေ ဥစ္ဆေဒ၌တွေ ဖြစ်ကုန်ကြမှာ လွတ်ကိုမလွတ်တော့ဘူး။ ဥပမာ။ လူဟာထင်ရှားရှိနေပြီးတော့ ဇီလူသေမယ် သေပြီးနောက်ဖြစ်တယ်လို့ ယူရင် မဖြစ်ရင်လည်းမဖြစ်ဘူး။ □ မှ မဟုတ် မဖြစ်တာမဟုတ်ရင်ဖြစ်မှာဘဲ ဖြစ်ရင်ဖြစ်မှာဘဲ ဖြစ်တာမှ မဟုတ်ရင် မဖြစ်တာဘဲ ဖြစ်တာမဖြစ်တာခွဲလို့မရဘူး။ လူကိုကြည့်ရင်တော့ သေပြီးနောက် မြေကြီးထဲ ဖြစ်ဖြစ်၊မီးပုံထဲဖြစ်ဖြစ်ထည့်လိုက်ရလို့ မရှိပေမဲ့ ဇီလူကောင်ကြီးသေသွားလို့ မရှိသလို ဘာမှမဖြစ်တော့ဘူးဆိုတာရင်လည်းဖြစ်မယ် ဇီတော့ဖြစ်တယ်ဆိုတာလည်းယူမိမယ် □ မျိုးက လွတ်အောင်ယူလို့မရဘူး လူကိုတရားလို့ယူရင် သတ္တသလည်းမလွတ်ဘူး ဥစ္စေလည်းမလွတ်ဘူး၊ ဗ္ဗရဲ့ လက်ရုံးတပည့်ကြီးတွေဟာ လူတွေယူနေကြလို့သာ သတ္တသကနေ၊ ဥစ္စေကနေမလွတ်နိုင်ကြတာဖြစ်တယ် ဗ္ဗဘုရားကို ဘယ်လို မြင်ရမလဲဆိုတော့ ဘုရားကလူကိုစကားမပြောဘူး ကံကိုစကားပြောတာ။ □ ကံဟာလူဘဲ မဟုတ်ဘူးလား ဆိုရင် □ ကံကိုတချိန်ကတော့ လူလို့ထင်နေတယ် တကယ်တော့ကံဟာ လူမဟုတ်ဘူး □ ကံဟာ သူ့အကြောင်းနဲ့သူဖြစ်နေတာ ကိသေသာဆိုတဲ့အကြောင်းကရှိတော့ ကံဆိုတာလုပ်ပြီးတော့

ကံဆိုတဲ့ အကြောင်းရှိပြီးတော့ ဝိပါကံဆိုတာဖြစ်တာ ဝိပါကံဆိုတဲ့အကြောင်းရှိတော့ ကိလေသာဆိုတာဖြစ်တယ် ဆိုတော့ သူတို့ ၃ခုဟာ တခုကိုတခုလှည့် ထောက်ပြီးတော့ သူ့ဟာသူဖြစ်ထွန်းနေတာ ကံကလူ မဟုတ်ဘူး။ ဥပမာ။ သရက်ပင်စိုက်မယ်ဆိုရင် လူကတော့စိုက်လိုက်ရသလို ဖြစ်တာပေါ့။ ပဲပဲမဲ့ သရက်စေ့မပါရင် သရက်ပင်မပေါက်နိုင်ဘူး လူစိုက်လို့ပေါက်တာမဟုတ်ဘူး သရက်စေ့ကပေါက် တာ။ ခြံသရက်စေ့ကရော၊ သရက်သီးဆိုတာ သရက်ပင်ကသီးတာ သရက်စေ့ဆိုတာ သရက်သီးထဲကရတာ၊ သရက်ပင်ဆိုတာ သရက်စေ့ကပေါက်တာ ခြံအချက် ၃ချက်ညှိပြီးနေပြီဆိုရင် သရက်စေ့၊ သရက်ပင်၊ သရက်သီးတို့ဆိုတာ လူလုပ်ပစ္စည်းမဟုတ်တော့ လူနဲ့ဘာမှ မဆိုင်ဘူး ဘာမှ မဆိုင် ဆိုပေမဲ့ ခြံနား သရက်ပင်တော့စိုက်ဦးမှ ဆိုတာလောက်တော့ဆိုင်မှာပေါ့ လူကရွှေပြောင်းတာ လောက်ရှိတာပါ။ ဆိုလိုတာက သရက်သီးရှိတော့က သရက်ပင်ရှိတာပေါ့ သရက်ပင်ရှိတော့ သရက်စေ့ရှိတာပေါ့ သရက်စေ့ ရှိတော့သရက်ပင်ရှိတာပေါ့ သူတို့အကြောင်းနဲ့သူတို့ရှင်းနေတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန်ဆိုတာ သူ့အကြောင်းနဲ့ သူဖြစ်နေတာ လူလုပ်ပစ္စည်းမဟုတ်ကြောင်း ပေါ်လွင်အောင် ပြောနေတာ သရက်ပင် သရက်သီး သရက်စေ့လို သရက်ပင်ကသရက်သီးသီးတယ် သရက်သီးက သရက်စေ့ရတယ် သရက်စေ့က သရက်ပင် ပေါက်တယ် ဆိုတော့ သူ့ဟာသာလိပ်ပတ်လည်နေတာ ခြံလိုလိပ်ပတ်လည်နေတော့

ဓမ္မာလူလုပ်ပစ္စည်း မပါဘူး လူမပါဘူး။

အခုကံကိုပြောမယ် ကံဟာကိလေသာမရှိရင်ကံလုပ်လို့မရဘူး ကိလေသာကလည်း ဝိပါက်မရှိရင် ကံဖြစ်လို့မရဘူး ဝိပါက်ကလည်းကံမှမရှိလို့ရှိရင် ဝိပါက်မဖြစ်ဘူးဆိုတော့ ဝိပါက်ဟာကံကြောင့်ဖြစ်တာ ကံကလည်းကိလေသာကြောင့်ဖြစ်တာ ကိလေသာကလည်း ဝိပါက်ကြောင့်ဖြစ်တာဆိုတော့ သူ့ဟာသူလိပ် ပတ်လည်နေတာ ခြံထဲလူပါလို့မရဘူး ခြံလိုသိလိုက်ရင်ကံဟာ လူလုပ်ပစ္စည်းမဟုတ်ဘူး ကံဟာလူ မဟုတ်ဘူး ခြံလေးရှင်းရမယ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားလို့ကြားလိုက်ရရင်ဘဲ ခြံထဲလူဝင်ပါလို့မရဘူး၊ စောစောကပြောတဲ့ သရက်သီး သရက်ပင် သရက်စေ့ထဲ လူပါလို့မရသလိုမျိုးပေါ့၊ သရက်စေ့ကို လူကဖန်တီးလို့မရဘူး သရက်သီးကဘဲ ရမယ် လူက ခြံတံခွန်ခန်းထဲမှ သရက်စေ့ကိုအမျိုးမျိုး ဖန်တီး ကြည့်၊ လူဖန်တီးလို့ကို သရက်စေ့ဆိုတာမရစေရဘူး သရက်သီးထဲကဘဲ သရက်စေ့ရရမယ် သရက်ပင် တွေ ကမ္ဘာလောကကွယ်သွားပြီဆိုရင် သရက်သီးမရှိတော့ဘူး သရက်သီးဟာကမ္ဘာလောကထဲ မရှိရင် သရက်စေ့မရနိုင်တော့ဘူး ခြံဆို သရက်သံသာရာ သရက်စက်ရပ်သွားပြီ။ ကမ္ဘာလောကထဲက သူ ပျောက်ဆုံးသွားပြီဆိုရင် ဘယ်လိုမှနောက်ထပ်သရက်ပင်ဆိုတာ မပေါ်နိုင်တော့ဘူး။ ခြံကြောင့်ကမ္ဘာပညာ ရှင်တွေဟာ သ စ် ပ င် တွေ ကွယ်သွားမဲ့ ဘေးစုန်းလို့ အလကားအပင်အဖြစ်ကွယ်သွားမှာစိုးရိမ်တယ်။ သစ်ပင်တွေ လည်း

ကွယ်နေတယ် တနှစ်တနှစ် ထောင်ချီပြီးကွယ်တယ်။
မျိုးပျောက်တယ်ခေါ်တာပေါ့။ သစ်ပင်တွေ သာမကဘူး
တိရိစ္ဆာန်တွေလည်း ပျောက်ပျောက်ကုန်တယ် အနည်းဆုံး ကျားတွေ
ဆင်တွေပေါ့ ဆင်တွေဆိုပျောက်တော့မလိုဖြစ်နေလို့မွေးရတယ်
ဆင်တွေကို အာဖရိကတိုက်ထဲက ကင်ညာတို့ဘာတို့မှာ
ဥရောပကလူတွေလာပြီးပစ်ကြတယ် ဆင်စွယ် ဆင်သားရေတွေ
လိုချင်လို့ဆင်တွေကိုသတ်ကြတော့ ဆင်မျိုးပြုန်းတော့မလိုဖြစ်လို့
ဆင်တွေ ပြန်မွေးရတယ်တဲ့ ကျားတွေဆိုလည်း
နည်းနည်းဘဲရှိတော့တယ် မျိုးပြုန်းကုန်တာပေါ့။ ကျားမကြီးရှိလို့
ကျားကလေးဖြစ်တာ ကျားကလေးရှိလို့ ကျားကြီးဖြစ်တာ ခါလည်း
သူတို့စက်လည်နေတာ ကျားတကောင် ဆင်တကောင်ဖြစ်အောင်
လူကမဖန်တီးနိုင်ဘူး ဘာကောင် ဘာပိုးမွှားမှ
လူကမဖန်တီးနိုင်တဲ့အရာမရှိဘူး ခြံလိုဘဲ ကံကိုလည်း ကိလေသာဆိုတဲ့
ကံရဲ့အကြောင်းလေး ကို မဖန်တီးနိုင်ဘူး ဝိပါတ်လို့ဆိုတဲ့
ကံရဲ့အကျိုးတရားဖြစ်အောင်လည်း လူကမဖန်တီးနိုင်ဘူး ကျူးလွန်
တယ်ဆိုတဲ့ ကံလေးဖြစ်အောင်လည်း လူကမဖန်တီးနိုင်ဘူးဆိုတော့
ကံကလူလုပ်ပစ္စည်းမဟုတ်ဘူး လူနဲ့ကံနဲ့တခြားစီ။
ခြံလိုရှည်ရှည်ဝေးဝေးပြောနေတာက တကမ္ဘာလုံးသိနေတာက
ကံနဲ့လူအတူတူဆိုတာ လေးကို ကျော်စေချင်လို့
နည်းနည်းမှကျော်ချင်ကျော်နိုင် ဆိုပြီးခုန်ကြည့်နေတာ ခါကိုသိကြပါ။
ဗြဟ္မာ့လက်ကြီးနဲ့ကိုင်ရိုက်တယ် ဗြဟ္မာ့ရိုက်တာမဟုတ်ဘူး ဗြဟ္မာ့စပ်ကြီး
နဲ့ဆဲတယ် အဲ့ါလူကဆဲတာ မဟုတ်ဘူး သူ့မှာကိလေသာမရှိရင်

ကိလေသာကသူ့ကိုပူးတာမခံရရင် ဆဲလို့လည်းမရ သတ်လို့လည်းမရ
ခိုးလို့လည်းမရဘူး ဘာကျူးလွန်ချက် ဘာသင်္ခါရကံမှ လုပ်လို့မရဘူး
□ လို ဖြစ် လို. ကံနဲ့လူ အတူတူ မဟုတ်ဘူးလို့
စွဲသထက်စွဲအောင်ပြောနေပါတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါတရား
နားကြားကြသူတွေ ကတော့ ကံနဲ့လူအတူတူလို့မယူပါဘူး
□ လိုသာပြောတာ ကိုယ့်အိမ်ရောက်ရင် ကံနဲ့လူ အတူတူဖြစ်ချင်
ဖြစ်နေမှာ ကလေးတွေစာသင် သလိုပေါ့
ကျောင်းမှာကမ္ဘာကြီးကလုံးတယ်လို့ပြောတယ် အိမ်မှာအဖေနဲ့
အမေက အပြားကြီးလို့ပြောတယ် □နဲ့ကလေးကိုမေးတော့
ကျောင်းမှာလုံး၍ အိမ်မှာပြားပါသည် ပြောတယ်တဲ့ ၊
တရားနာတဲ့ အချိန် ကျကံနဲ့လူ အတူတူ မဟုတ်ဘူး
အိမ်ကျကံနဲ့လူအတူတူဆိုတာမျိုး ပေါ့ တကမ္ဘာလုံးက
ကံနဲ့လူအတူတူလို့ မျက်စိမှောက်နေကြတာကြောင့် မိစ္ဆာဉ္စိဖြစ်နေတာ
ဘာမိစ္ဆာဉ္စိ လည်းဆိုတော့ သက္ကာရမိစ္ဆာဉ္စိဖြစ်နေတာ
လယ္တီဆရာတော်ကြီးကပြောတယ် (□□) သက္ကာရမိစ္ဆာဉ္စိ
ငြိမ်းဖို့အတွက် ဦးခေါင်းမှာ မီးတောက်နေရင်
သေမှာလောက်အရေးကြီးသလို၊ ရင်ဝလုံးစူးနေရင်
သေမှာလောက် အရေးကြီးသလို ၊ ရင်ဝလုံးစူးနေရင်
သေမှာလောက် အရေးကြီးသတဲ့။ ရှေးအခါက မြတ်စွာဘုရား
ဟောကြားချက်ကို ဦးမူပြီးတော့ ဆရာတော်ကြီးတို့ဆို
သက္ကာရမိစ္ဆာဉ္စိကိုတအားဖြုတ်ကြတာ ဖြုတ်ကြ ပေမဲ့
သက္ကာရမိစ္ဆာဉ္စိ ကလျပ်လျပ်တောင် မလျပ်ဘူး

ဆရာတော်ကြီးတွေ သက္ကာရမိစ္ဆာ၌ ပြုတ်တယ်ထင်လို့၊
ဗြဟ္မာလောကအသက်ရှင်သွားကြတာ မပြုတ်မှန်းသိရင် စိတ္တဖြစ်ပြီး
မြန်မြန်သေသွားမယ်ထင်တယ်။ ဣန္ဒြိယလောကထိဖြုတ်ချင်ကြတာ။
သက္ကာရမိစ္ဆာဆိုတာက ဗြဟ္မာလောကလုပ်လို့ဖြစ်တဲ့ ကံတွေနဲ့ ဥပမာ။
အရက်တွေသောက်နေမယ်ဆိုရင် အရက်သမားပုံဖြစ်နေမယ်
အရက်သမားပုံထင်ရှားနေတာကို သက္ကာရလို့ ပြောတာ။
အရက်သမားပုံပေါက်နေတော့ သူများတွေကလည်း အရက်သမား၊
ကိုယ့် ကိုယ် ကိုလည်း ငါအရက်သမားဆိုပြီး
ကိုယ့်ကိုယ်ကိုလည်းထင်တယ် သူများကလည်းထင်တယ်
ဗြဟ္မာလောကထိဖြုတ်ချင်တာအမြင်မှားဘဲ ကံနဲ့လူအတူတူလို့
ယူရာရောက်တယ် အရက်သောက်တာ ကိလေသာကသောက်တာ
ကိလေသာကသောက်တဲ့ကံကို ဗြဟ္မာ ကတော့ ခံရတာပေါ့ မှုံ့တုံ့
ဝါးတားတား ဖြစ်ရပ်တွေထင်ရှားနေတာ သက္ကာရ ၊
ဗြဟ္မာလောကထိဖြုတ်ချင်ကို ဗြဟ္မာကတော့ အရက်သောက်တာကိုးလို့
လုပ်လိုက်တော့ ၊ အရက်သောက်တဲ့အမှုကို လူလို့ယူလိုက်ပြီ ဆိုတော့
ကံနဲ့လူအတူတူ ဖြစ်သွားပြီ ဗြဟ္မာ အမြင် မှားတာဘဲ ။
ဗြဟ္မာ ကြောင့်၌ ဆိုတာမြင်တာ မိစ္ဆာဆိုတာမှားတာ
အမြင်မှားတာသက္ကာရမိစ္ဆာ၌ခေါ်တယ်။ ကံနဲ့လူအတူတူလို့ယူရင်
လူကိုကြည့်နေလို့ကတော့ သက္ကာရ မိစ္ဆာ၌ကမလွတ်ဘူး။
ကံကိုကြည့်ရင်တော့ ကိလေသာကလည်းဝိပါတ်ကြောင့်ဖြစ်တာ
ဝိပါတ်ကတော့ ကံကြောင့်ဖြစ်တာဆိုတော့ ဟေ့နီကံဟာ

လူလုပ်တဲ့နေရာကိုမပါဘူး လူလုပ်ချက်ကိုမရှိဘူး ခြံကံဟာ
လူဖြစ်ပစ္စည်းမဟုတ်ဘူး ခြံကံဟာလူမဟုတ်ဘူး ဆိုတာသိရမယ်
တရားကိုလုပ်တဲ့အခါ တရားရဲ့အရ လူကိုမကြည့်ဘဲ
ကံသာကြည့်ရင်တော့ သက္ကာရမိစ္ဆာရှိပြန်မှာပေါ့
ကံနဲ့လူအတူတူမဟုတ်ဘူးလို့သိမယ် ကံဘဲကြည့်မယ်ဆိုရင်
သက္ကာရမိစ္ဆာရှိပြန်တာပါဘဲ ခြံဘဲလားဆို အတ္တိရှိပါပြန်မှာ
အတ္တိရှိ ဆိုတာက ခြံကိုယ်ကြီးကိုငါဘဲလို့ယူတာ
ကိုယ့်ကိုယ်မို့ကိုယ်လို့ယူတာမမှားဘူး မိစ္ဆာမဖြစ်ဘူး ကိုယ့်ကိုကိုယ်လို့
ယူတာမှန်တဲ့အမြင်ပါ။ အရက်တွေ
သောက်ထားလို့မှတော့တစ်နေ့ပြီဆိုရင်တော့ ခြံမှတော့ဟာ
ငါဘဲပေါ့လို့ယူပြီဆိုရင် လူကိုမြင်တာ မဟုတ်ဘူးနော်
မှတော့တော့အရက်သမားမြင်တာ အရက်သမားဟာ
ခြံလူပေါ့လို့ယူလိုက်ရင်တော့ ခြံလူဟာ အတ္တမဟုတ်တဲ့ဟာကြီးကို
ကံကလူမဟုတ်ပေမဲ့ ကံကိုဘဲ ခြံလူလို့ ဆိုရင်ကံကို
အတ္တလို့ဆိုတာရောက်တယ် ကံကိုလူလို့ထင်တာ အတ္တိရှိဘဲ။
ကံနဲ့လူနဲ့တခြားစီပဲလို့ မြင်ပြီ ဆိုရင်တော့ အတ္တိရှိပြန်တယ်။ ခြံလို
ကံနဲ့လူအတူတူမဟုတ်ဘူး ကံကသူ့အကြောင်းနဲ့သူ ထောက်ဆပြီး
သူ့ဖာသာဖြစ်တဲ့ ပစ္စည်းတစ်ခု၊ လူကတခြား၊
ခြံလူပေါ်မှာတည်ဖြစ်ထွန်းနေတာတော့ဟုတ်တယ် ဟုတ်ပေမဲ့
လူ့လက်ရာခြေရာမပါဘူး ခြံကြောင့်လူပေါ်မှာဖြစ်ပေမဲ့
လူ့သွေးသားတွေမပါဘူး ခြံလိုဖြစ်တဲ့အတွက်
ခြံကံဟာလူမဟုတ်ဘူးလို့သိတော့ အတ္တိရှိပြန်တယ်

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၆၉

ဧကံကိုတရားအဖြစ်နဲ့ယူတာဆိုတော့ လူယူတာ မဟုတ်တဲ့အတွက်
ဧကံတရားမဲ့လုပ်တဲ့အခါ အတ္တိဋ္ဌိပြုတ်တယ်။

ကံဟာလူနဲ့အတူတူမဟုတ်ဘူးလို့သိတဲ့သူဟာ ဧကံဟာ
နောက်ဘဝသွားပြီး သေပြီးနောက်ဖြစ် နေဦးမှာလားလို့ ဧကံလိုယူရင်
သတ္တသမိစ္ဆိဋ္ဌိဖြစ်နေဦးမှာဘဲ အခုတော့ကံဘဲ လူမှမဟုတ်တာ
လူသေပြီး ရင်တော့ ဧကံကလူပေါ်မှာဖြစ်ရတဲ့အရာ လူသေပြီးရင်
ဧကံကဖြစ်လို့ရပါ့မလား။ ဥပမာ ပြောရရင် ရပ်ရှင်
ပိတ်ကားကြီးထောင်ပြီး ရပ်ရှင်ပြမယ်ဆိုပြီးတော့
ဟိုဘက်ကရပ်ရှင်ပြစက်နဲ့ အရပ်တွေထိုးပြမယ် ဧကံလို
ထိုးပြနေတာက ဧကံပိတ်ကားကြီးမရှိတဲ့ နောက်ထိ
ဧကံအရပ်တွေဆက်ရှိနေလိမ့်ဦးမယ်ဆိုတာမျိုး၊ ပိတ်ကားကြီး မရှိရင်
အရပ်တွေဆက်မရှိနိုင်ဘူး ပိတ်ကားကြီး မရှိတဲ့နောက်ထိ
အရပ်တွေရှိနေမယ်လို့ယူရင် သတ္တသမိစ္ဆိဋ္ဌိနဲ့ တူတယ်လို့ပြောရမယ်
ကံရဲ့အကျိုးပေး တွေကလူမရှိတဲ့နောက်လည်း ရှိနေဦးမှာဘဲလို့
ကံနဲ့စပ်ပြီး သတ္တသမိစ္ဆိဋ္ဌိယူတာ။ ဥစ္စေမိစ္ဆိဋ္ဌိဆိုတာ ကလည်း
လူမရှိတဲ့နောက် ဧကံကြီးကဆက်မရှိဘဲ နေသွားမယ်
အကျိုးတွေရပ်သွားမယ်ယူရင် ဥစ္စေမိစ္ဆိဋ္ဌိ ယူတာပြောရမယ်။
အခုတော့ကံဟာ လူနဲ့ဘာမှ မစပ်ဘူး မဆိုင်ဘူးလို့သိလိုက်တော့
ဧကံတွေဟာ သက္ကာရ မိစ္ဆိဋ္ဌိကလွတ်သလို အတ္တိဋ္ဌိကလည်းလွတ်
ဥစ္စေမိစ္ဆိဋ္ဌိကလည်းလွတ်ပြီး မိစ္ဆိဋ္ဌိတွေအကုန်ပြုတ်ကုန်တယ်
ကံနဲ့လူအတူတူမဟုတ်ဘူးလို့ ယူတဲ့ သူဟာ မိစ္ဆိဋ္ဌိမရှိတော့ဘူး
ကံနဲ့လူအတူတူမဟုတ်ဘူးလို့ ကွဲပြားအောင်မြင်တတ်လေးက

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

အမြင် မှားတွေ အကုန် ပျောက် ပျက် ကုန် တယ်
သက္ကာရမိစ္ဆာရှိရှိလို့မရတော့ ဘူး အတ္တိရှိရှိလို့မရတော့ဘူး
သတ္တသမိစ္ဆာ ြရှိရှိလို့မရတော့ဘူး ကံနဲ့လူအတူတူမဟုတ်ဘူးလို့
ယူလိုက်ရင်တော့ ဥစ္စေမိစ္ဆာရှိရှိလို့ မရတော့ဘူး ဘာမိစ္ဆာရှိမှ
မရှိတော့ဘူး ကျုပ်တို့တွေ သက္ကာရမိစ္ဆာရှိကလွတ် မရအောင်၊
အတ္တိရှိကလွတ်မရအောင်၊ ဥစ္စေမိစ္ဆာရှိကလွတ်မရအောင်ဖြစ်နေတာက
ကံနဲ့လူအတူတူလို့ယူမိနေကြလို့ပါ။ ျလိုယူမိရင်တော့ ဘာမိစ္ဆာရှိမှ
ပြုတ်အောင်လုပ်မရဘူး ျလိုဆိုတော့ မျက်စိမမြင်ဘဲ မွေးလာသူလို
တကယ်လို့ မိစ္ဆာရှိရှိနေရင် မျက်စိမရှိဘဲ လမ်းသွားရသလိုဘဲ
မိစ္ဆာရှိရှိတဲ့သူ တွေက လုပ်ဆောင်တာတွေဟာ
အလွဲလွဲအချော်ချော်ဖြစ်နေမယ်။ တကယ်လို့မိစ္ဆာရှိရှိမရှိ ဘူးဆိုရင်
အကုန်တည့်ကုန်ပြီ မိစ္ဆာရှိရှိမရှိရင် သမ္ဘာရှိဖြစ်ပြီဆိုတော့
မျက်စိပေါက်လာပြီ ကံနဲ့လူအတူတူမဟုတ်ဘူးလို့သိတာလေးနဲ့
ဘယ်လိုလုပ် မျက်စိပေါက်လာသလဲမေးရင် ကံနဲ့လူမှ
အတူတူမဟုတ်ဘဲ၊ သူကလုပ်လို့မှားတာမှမဟုတ်ဘဲ ကံကြောင့်
မှားတာဘဲ သူဆိုးတာက သူဆိုးလို့ဆိုးတာမှမဟုတ်ဘဲ
ကံမှားလို့ဆိုးတာဘဲ သူမဟုတ်နေတာက သူက
မဟုတ်အောင်လုပ်တာမှ မဟုတ်ဘဲ ကံကမဟုတ်နေလို့
မဟုတ်တာဘဲလို့ ျလိုသိလိုက်တော့ သူမှား တာအတွက်
သူမဟုတ်တာအတွက် သူဆိုးတာအတွက်
လူကိုအဖတ်ဆယ်လို့မရတော့ဘူး လူကိုအပြစ် မပေးတော့ဘူး
လူကိုအပြစ်မတင်ဘူးဆိုရင်လောကကြီးငြိမ်းချမ်းကုန်မှာပါ။ အခုတော့

မိဘကဖြစ်ဖြစ် ကလေးကဖြစ်ဖြစ် မိတ်ဆွေတွေကဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်ပေါ်မှာတစ်ခုခုမှားလိုက်ရင် ကိုယ့်ကိုနှစ်နာအောင် တစ်ခုခု မလုပ်လိုက်နဲ့ လုပ်ရင် သူလုပ်တာလို့ထင်တယ် တကယ်ကနှစ်နာအောင်လုပ်တယ်ဆိုတာ ကံမှားတာ။ လူကနှစ်နာအောင်မလုပ်နိုင်ဘူး၊ လူကသာမလုပ်နိုင်တယ် ကံကတော့လုပ်တော့တာ ဘာလို့ဆိုကံက အရူးထသွားတာ ကံလုပ်တဲ့သူတွေကအရူးတွေ ကောင်းတဲ့လူကကံကိုမလုပ်နိုင်ဘူး တကယ်တော့ကံကို အမြဲရူးမနေလို့သာ အရူးလို့အသိအမှတ်မပြုတာ ကံကိုလွန်ကျူးတော့မယ်ဆိုတော့ ခြုံလူရူးသွားတာ ဘယ်သူဖြစ်ဖြစ် ကံတွေကိုကျူးလွန်ပြီဆိုရင် သူများကိုဆဲနိုင်တဲ့သူ ဆိုနိုင်တဲ့သူ ရိုက်နိုင်တဲ့သူ သတ်နိုင်တဲ့သူ ဖြတ်နိုင်တဲ့သူ ပေးသင့်ပေးထိုက်တဲ့အနေအထားမရှိဘဲ ပေးနိုင်ကမ်းနိုင်တဲ့သူ ခြုံတွေဟာ အရူးစိတ်နဲ့လုပ်တာ၊ မြတ်စွာဘုရားက ပုထုဇနော ဥမ္မကောတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေဟာ အရူးတွေလို့ ပြောတာ ကိုယ်လဲပုထုဇဉ်ကမလွတ်ရင် ကိုယ်ရူးတာကိုယ်မသိဘူး ကံနဲ့လူအတူမဟုတ်ဘူးလို့ ကွဲပြားသွားတဲ့သူ ဆိုရင် အရူးကပျောက်ပြီ ကံနဲ့လူအတူမဟုတ်ဘူးလို့ ကွဲပြားသွားတဲ့သူ ဆိုရင် အရူးကပျောက်ပြီ အခြားစီလို့သိတတ်တဲ့ အသိဥာဏ်လေးရှိသွားရင် သက္ကာရမိစ္ဆာဌာနလည်းပြုတ်ပြီး ဘာမိစ္ဆာဌာနဖြစ်ဖြစ်ပြုတ်ပြီ မိစ္ဆာဌာနရှိရင်အရူးဘဲ ခြုံရူးရူးနေတာ ခြုံတွေ ပြုတ်ပြီဆိုရင် အရူးပျောက်တာပေါ့ ခြုံရူးနဲ့ဘဲ ကိုယ်ဖြင့်ကျားကုတ်ကျားခဲ ဆင်းဆင်းရဲရဲရှာဖွေ ထားရတာ ဟိုလူ့အလှူပေး ခြုံလူ့အလှူပေးနဲ့

အရူးတွေလျှောက်ပေးသလိုလုပ်ကြတယ် အကျိုးအဖြစ်
ဘာမှဟုတ်တာလည်းမဟုတ်ပဲနဲ့ ။

ကျုပ်ပြည်ဘက်ကနေပြန်လာတော့ ၊
ကားကတော့ကျုပ်တို့ကာရံကားပါ။ ကန္တရိုင်ဘာက ပြည်ရောက်တုန်း
ချဲထိုးလိုက်တာ ချဲပေါက်တယ် ၊ ချဲပေါက်တော့
ဆယ်တန်အုပ်အကြွေတွေခတ်လာပြီး ကားလမ်းတလျှောက်
အလှူခံတွေကို ဆယ်တန်တွေချချပေးခဲ့တယ် ပိုက်ဆံတွေလှူလာခဲ့ပြီး
တနေရာ ရောက်တော့၊ ဘုန်းကြီးတပည့်တော်လှူတာ
ဘာအကျိုးရတုန်းလို့မေးတယ် မင်းလှူတာမင်းအကျိုးရတာ
မင်းသိမှာပေါ့လို့ပြောတော့ ဘုန်းကြီးတို့ကပိုသိမှာပေါ့လို့ပြောတယ်
မင်းကဘာအကျိုးရမယ်ထင်သလဲ မေးတော့
ဘုန်းကြီးဟောတဲ့အတိုင်းဆို တပည့်တော်ဘာအကျိုးမှမရဘူး
ထင်တာဘဲလို့ပြောတယ် ပေးတာကတော့
ပေးတဲ့ အလေ့ အခြေ နေလို့ ပေးနေတာတဲ့ ၊
ခြံနဲ့ ကုသိုလ်ရတာပေါ့ ကွာလို့ပြောတော့
ဘယ်လိုကုသိုလ်ရတာလည်းပြောပါဆိုလို့ မင်းကပေးတော့
ပေးသူဖြစ်တာပေါ့ ပေးလို့ဖြစ်တာဖြစ်တဲ့ အတွက်
ပေးသူဖြစ်တာအကျိုးပေါ့ဆိုတော့ ခြံဘဲလားတဲ့ ပေးတဲ့အတွက်
ပေးသူဖြစ်တယ် ပေးသူဖြစ်တယ်ဆိုပေမဲ့ သေးတော့မသေးပါဘူး
ပေးသူအဖြစ်ကို ဟိုလူသိ ခြံလူသိနဲ့ဆိုတော့ ခြံကန္တရိုင်ဘာကြီးက
သူများကိုပေးကမ်းတတ်တယ် ကူညီတတ်တယ်လို့သိကြတယ်
သိတော့ တကယ်လို့မင်းမှာ ခုကွာတခုရ ရောက်တယ်ဆိုရင် ၊

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၇၃

ဟာ - သူဟာ ရှိရင်သူများကို ပေးတတ်ကမ်းတတ်သူပါ။
သူဟာပေးတတ်သူဖြစ်တဲ့ အတွက် သူ့ပေးရင်ကောင်းပါတယ်ဆိုပြီး
လာပေးကြမှာပါလို့ နို့လိုမျိုးလေးကစပြီး အကျိုးတွေတော့
အများကြီး ရမှာပါ။ ကွာလို့ ပြောရတယ်။
မိစ္ဆာဗျူဟာရှိရင်တန်ဖိုးရှိမှန်းလည်းမသိဘူး တန်ဖိုးနည်းမှန်းလည်း မသိဘူး
ပေးတော့တာ ပေးတယ်ဆိုတာ ဝီဇိယျာနံ ခါတတ်ပဲ
တို့ပြောစကားရှိတယ် စိစစ်စစ်နဲ့ပေးရမှာ။ အကျိုးဟာ
ဘယ်လောက်ထိ ဖြစ်မှာလဲ ဆိုတာမျိုး၊
ကိုယ်ကမိစ္ဆာဗျူဟာဖြစ်နေတော့ရွေးနိုင်ပါ့မလား။

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၇၄

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၇၅

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

အဖေအမေတွေက ဘယ်လိုပြောလဲဆိုတော့
မင်းကိုဆွဲပေးထားတာဆိုတော့ မင်းဟာပေါ့လို့ဆိုတော့
ကျုပ်ဟာဆိုရင် ခုဆွဲကြိုးအလှူခံတဲ့သူရှိရင်
လှူတော့မလို့လို့ပြောတော့ မင်းရွှေတော့လှူလို့ ဖြစ်ပါ့မလား ကွာ
တခြားလှူဆိုတော်သေးတာပေါ့။ ရွှေလည်းဘာဖြစ်လဲ
အဖိုးတန်တဲ့ဟာဘဲ ခါလှူရမှာဘဲပေါ့။ လှူမှာ ဆိုမင်းဟာလုပ်လို့
မကိုက်ဘူးတဲ့ လှူမှာဆို မင်းဆွဲတဲ့ဆွဲကြိုးကို ငါ့ဟာလို့ဘဲ
မှတ်ရမယ်ဆိုတော့ ခင်ဗျား တို့ဟာဆိုလည်း ခင်ဗျားတို့ဘဲ
ဖြုတ်ထားပါတဲ့ ကျွန်တော့လည်ပင်း ဆွဲထားမပေးပါနဲ့တဲ့
ကျွန်တော့ဟာ ဆိုမှဘဲ ဆွဲပါရစေတဲ့ ကျွန်တော့ဟာဆိုလည်း
ကျွန်တော်လှူချင်တဲ့ အချိန်လှူမှာလို့ ပြောတယ် ခါဘယ်သူက
ပြောလဲဆိုရင် မိစ္ဆာဦးမရှိရင် ပြောပါ့မလား။ ဘာလို့လဲဆိုတော့
သူကနောက်(၇)ရက် လောက်မှာ ကြိုးဆွဲချသေသွားတယ်
သူ့ကိုယ်သူ အစီအစဉ်ရှိရှိလုပ်တာ သူသေတော့မှာ သေလို့နောင်ဘဝ

သွားတဲ့အခါ ခြောက်ကအလျှိုနတွေ ယူသွားချင်တယ်
ခြံလိုအယူမျိုးဟာ မိစ္ဆာဉာဏ် ဖြစ်တယ် မိစ္ဆာဉာဏ်ဟာ
အလွဲလွဲအချော်ချော်တွေကို အစုံပလုံလုပ်နိုင်တယ်။ ခြံကြောင့်
လူနဲ့ကံအတူတူ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ သိတာလေးဟာ
လူမှာအလွဲလွဲအချော်ချော်တွေကို အကုန်ရပ်သွားစေတယ်
ခြံလိုသိတော့ မိစ္ဆာဉာဏ် အကုန်ပြုတ်ကုန်တာ၊ မိစ္ဆာဉာဏ်နဲ့မှလုပ်လို့ရတဲ့
လုပ်ငန်းတွေလည်းအားလုံးရပ်သွားစေတယ် ခြံလိုသိတော
မိစ္ဆာဉာဏ် အကုန် ပြုတ်ကုန်တာ၊ ခြံကြောင့်ကံနဲ့လူ အတူတူမဟုတ်ဘူး
ဆိုတဲ့ အသိလေးဟာ တော်တော် တလေးတစား
တည်ဆောက်ထားသင့်တယ် မမြင့်တမြင်လေးဖြစ်ရင်လည်း
မြင့်သထက်မြင်အောင် ကံနဲ့လူအတူတူ မဟုတ်ဘူး
ကံဟာသူ့အကြောင်းနဲ့သူ ထောက်ဆပြီး သူ့စက်ဝန်းနဲ့သူ
ဖြစ်ထွန်းနေတာ လူကလုပ်လို့ဖြစ်တာမဟုတ်ဘူး ခြံလေးကို
မြင်တတ်သထက် မြင်အောင်မြင်ပေးဖို့ တိုက်တွန်းပါတယ်။
ခြံလေးကို သိနိုင်တဲ့ အနေအထားရှိသလား၊
ကံနဲ့လူအတူတူမဟုတ်ဘူး။ ခြံလေးလုပ်လိုက်တာနဲ့ ပုထုဇဉ် ဆိုတဲ့
လူအုပ်ထဲက ခွဲထွက်လာကြပြီ။ ပုထုဇဉ်ဆိုတာ မိစ္ဆာဉာဏ်တွေနဲ့
လိမ်းကျံပြီး ပေတာတူးနေတာ။ ခြံဝန်းကျင်က ခွဲထွက်လာတဲ့
ခွဲထွက်အုပ်စုလေး ပြောရမှာပဲ။

ကံနဲ့လူအတူတူ မဟုတ်ဘူးဆိုရင် ကံတွေဟာလည်း
ကျုပ်တို့အတွက် ရောဂါဘယတွေ ။ ခင်ဗျား တို့ကို နှိပ်စက်နေတဲ့
ကံဆိုတဲ့ရောဂါဘယတွေမရှိဘဲနဲ့ စိတ်ဆင်းရဲရတယ် စိတ်ပူပန်ရတယ်

စိတ်ညစ်နွမ်း ရတယ်ဆိုတာမရှိဘူး ၊ တွေဖြစ်တာ
ကံကြောင့်ဖြစ်တာ ၊ ကံတွေကို အကုန်ငြိမ်းသတ်ပစ်နိုင်မယ်ဆိုရင်
ဗြူကိုယ်ပေါ်မှာ ကံလည်တာ မရှိတော့ဘူးလို့ ခင်ဗျားတို့ကိုယ်တိုင်
ပြောနိုင်တဲ့ အဆင့်ရှိမယ် ဆိုရင် ခင်ဗျားတို့ ငြိမ်းကုန်ကြမှာ
ဘယ်လောက် ငြိမ်းမလဲ ဆို စားစရာမရှိ ချင်နေမပူဘူး
သုံးစရာမရှိ ချင်နေမပူဘူး ဘာကြောင့် ဆို
ကိုယ့်အသက်ကလေးတချောင်းမွေးဖို့ ဘာခက်လို့လဲ၊ ဟိုလို
ဂုဏ်သိမ်တွေနဲ့ ကျော်ဇောမှု တွေနဲ့ပုံပိုးပြီး အသက်မွေးရင်တော့
ခက်ပါတယ် ။ ဥပမာ ဗမာပြည် ထမင်းမစားရမှာတော့ ပူစရာကို
မလိုဘူးလို့ ပြောချင်တယ် ဘာလို့လဲဆို မြန်မာပြည် မြောက်ဖျား
ခါကာဘို ရာဇီ ဆိုတဲ့ တောင်ခြေနား လောက်ဆီက
လူမျိုးစုတွေနေတဲ့နေရာ ရောက်ဘူးတယ် သူတို့မှာထမင်းမရှိဘူး
ထမင်းအရာမှာထားပြီး စားတဲ့ အစာ(၁၁)မျိုးလောက်ရှိတယ်
သူတို့ပူတာအိုလာလို့ နေမကောင်း ထိုင်မသာဖြစ်တာနဲ့ တလ
ကိုးသီတင်းကြာသွားရင် သူတို့သေဖြစ်တဲ့ တိဘက်ကိုလွှမ်းတယ်တဲ့၊
ဘာလွှမ်းတာလဲဆိုရင် ထမင်း အမျိုးမျိုး မစားရတာကိုလွှမ်းတာတဲ့
ထမင်းဆိုလို့ ထမင်းမဟုတ်ဘူးနော် ပြောင်းကိုထောင်းပြီးပြုတ်တယ်၊
ဗြူမဟုတ် ဂျုံစေ့ကိုလှော်ပြီးအမှုန့်လုပ် ပါးစပ်ထဲထည့်စားတယ်
တခါတလေဂျွန်ရီလို့ဆိုတဲ့ ကျုပ်တို့ဆီ မရှိတဲ့ ပစ်ချဲ့ချဲ့နဲ့၊
မုံ့လုပ်ရင်လည်းခပ်ချဲ့ချဲ့ခါးသက်သက်နဲ့ အရသာဘယ်သိပ်ဖြစ်မလဲ
ကြာတော့ လည်း ကောင်းတယ် မြင်တော့ တာပေါ့
ဗြူတွေကိုတရက်တမျိုး နှစ်မျိုးစားနေရတယ် တခုတည်းစားစရာ

လုံလုံ လောက်လောက်မရှိဘူး။ ကြောင့်ထမင်း အမျိုးမျိုးမစားရလို့ လွမ်းတယ် ပြောတယ်။ နွေသရောက် သွားတော့ တကယ် လို့ထမင်းကြမ်းခဲလေးတခဲ ရမယ် ဆိုရင် ဆားလေးတမျှလောက် ပေးပါဦးလို့ မတောင်း လောက်ဘူး ကျုပ်တို့ကိတ်မဲ့တလုံး ရသလောက်ဝမ်းသာကြ မယ်လို့ပြောချင်တယ်။ လူတွေတောင် အသက်မသေဘဲ ရှင်သန်နေသေးတာဘဲ ငါ့မှာဖြင့်အသက်ရှင်ဖို့ တစက်မှမခက်ဘူးလို့ အဲလိုသိပါတယ်။ ပဲမဲ့ အသက်ရှင်ဖို့ခက်ပါတယ် ဘာလို့ခက်သလဲဆိုရင် ဂုဏ်သိမ်တွေနဲ့ အကျော်ဇောတွေနဲ့ မာန်မာန တွေနဲ့နေတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဆင်းရဲကြပါတယ် တယ်ဆင်းရဲတယ်ဆိုတာ ဗမာပြည်မှာတော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး တောင်ပြောချင်ပါတယ် ဘာကြောင့်ဆို မြေကြီးကလည်း ဘာလေးချစိုက်လိုက်မလဲ သူ့ဖာသာအညွန့် တလူလူနဲ့ အခက်အလက်တွေရှင်သန်နေတာမျိုးဆိုတော့ ဗမာပြည်မှာ စားရေးသောက်ရေး အသက်ရှင်ရေး အတွက် ပူစရာမရှိဘူးပြောရမှာပါ။ တကယ်လို့များကံတွေက ခင်ဗျားတို့ကိုယ်ပေါ်မှာရှိမနေရင် ဘယ်သူနဲ့ ပေါင်း နေရမလဲဖြစ်တယ် ဘာစားနေရမလဲဖြစ်တယ် ဘယ်လိုဝတ်နေရမလဲဖြစ်တယ် ဘယ်နေရာမှာ နေရမလဲဖြစ်တယ် အကုန်လုံးဖြစ်တာချည်း ဖြစ်နေတော့ သိပ်ငြိမ်းတဲ့သူတွေ ဖြစ်နေကြမှာပါ။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ငြိမ်းရာရောက်ဖို့ရာအတွက် ကံတွေငြိမ်းရမှာပြောတယ် ကျုပ်တို့ဗုဒ္ဓဘာသာတွေက

ကမ္မဇ္ဈိရဲ့တပည့်တွေ ဖြစ်တဲ့အတိုင်း ကံမယုံတာတော့မဟုတ်ဘူး ကံကိုသရုပ်မကွဲကြဘူး၊ ခြံလို သရုပ်မကွဲတဲ့အခါကြတော့ ကံကို ကြည့် ကိုမကြည့် တတ် ဘူး ကံ မကြည့် တတ် မှ တော့ ကံကိုမသိတော့ဘူး ကံမသိမှတော့ ကံအပြစ်အနာအဆာ မမြင်ဘူး ကံအပြစ်အနာအဆာ မမြင်တော့ ကံကိုမုန်းလို့မရဘူး ကံ မုန်းလို့မရတော့ အာသာတွေ ယိုစီးပြီး ကံတွေတသောသောတရုန်းရုန်း ကိုယ်ပေါ်မှာဖြစ်ထွန်းနေတာပေါ့၊ ခြံ ကံတွေ ရှုတ် နေလို့၊ ခု ကွဲတွေ များနေကြတာ ကံတွေမရှိဘူးကွဲတွေများလို့မရဘူး၊ ခုကွဲတွေ ငြိမ်းချင်ရင် ကံတွေငြိမ်းရမှာ ခြံကံငြိမ်းချင်ရင် ကံကိုမသိဘဲ မကြည့်ဘဲ ငြိမ်းလို့မရဘူး။ ကြည့်မှအနာသိမယ် အနာသိမှ ခြံအနာနဲ့သင့်မြတ်တဲ့ ဆေးကိုပေးတဲ့အတွက် ခြံအနာပျောက်မယ်၊ ခုလည်းအတိုင်းဘဲ ကံတွေ ငြိမ်းအောင်ကံတွေကြည့်ရမယ် ကံကြည့်မှကံကိုသိမယ်၊ ခြံမှကံရဲ့ အပြစ်အနာအဆာကိုမြင်ပြီး ကံတွေကို မုန်းမယ် မုန်းမို့ကံတွေအပေါ် လိုချင်အာသာတွေငြိမ်းကြမယ် အဲလို လိုချင်အာသာတွေကင်းလို့ အာသဝကွယ်ဖြစ်မှ ကံငြိမ်းပြီး လူပကတိကျန်မယ်။ စကားပြောတဲ့အခါမှာ လွန်လွန်ကျူးကျူး စကား ပြောပါမှ တဘက်သားကို လွင့်စင်သွားလောက်အောင် မခံသာအောင်ဆဲတာ ဆိုတာလိမ်တာလှည့်တာတွေ ဆိုရင်တော့ ဝစီကံဘဲ ။ လွန်ကျူးတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းအရာတွေမပါဘဲနဲ့ စကားပြောရင်တော့ ခြံဝစီကံ မဟုတ်ဘူး ဝစီကြိယာလို့ပြောမယ် ဝစီကံ မမြောက်တဲ့စကားတွေကို ဝစီကြိယာလို့ခေါ်တယ်။ သူများကို

တစုံတခုပေးမယ် ယူမယ်လုပ်ရင် ကံမြောက်ပြီ ကာယကံလို့
ရှေးကပြောကြတယ် တကယ်ဆိုရင်တော့ ပေးချင်ရင်လည်းပေး
ယူချင်ရင်လည်းယူပါ တရားဝင်အောင်လည်းပေးပါ မပေးဘဲမယူနဲ့
မပေးထိုက်ပဲနဲ့လည်းမပေးနဲ့ လုပ်ရင်တော့ ကံမြောက်တာပေါ့
သူကလွန်ကျူးသွားပြီ ခြံလိုလွန်ကျူး တာတွေမပါရင်
ကိုယ်နဲ့ပြုမူတာလည်း ကံမမြောက်ပါဘူး ကံမမြောက်တဲ့
ကိုယ်နဲ့အပြုအမူတွေကို ကာယကြံယာလို့ခေါ်တယ်
ကု^၀ ယ် နံ^၀ ပြု လု ပ် တံ^၀ အ တွေ ကံ ကာယ
ကံမမြောက်တော့ကြံယာလို့ပြောတယ် ကိုယ်နဲ့လုပ်ပေမဲ့
လွန်တဲ့အထိမရောက်ဘူးဆိုရင် ကံမမြောက်ဘူး ရှေးအခါကသိတာက
ကိုယ် လုပ်တာ မှန်သမျှ ကာယကံဘဲ
နှုတ်နဲ့ပြောဆိုတာမှန်သမျှဝစီကံဘဲ မျက်နှာနေ မျက်နှာထား
ကိုယ်နေဟန်ပန်နဲ့ ထားပြုပြီးနေတာမှန်သမျှ မနောက်လို့လုပ်ကြတယ်
တကယ်တော့ မျက်နှာရှိတဲ့အတိုင်း မျက်နှာကတော့ နေနေမှာဘဲ
လွန်ကျူးတဲ့အဆင့်ထိဖြစ်တဲ့ အနေအထားမျိုးမဟုတ်ဘူးဆိုရင်
မနောက်မမြောက်ဘူး။ ခြံလို မနောက်မမြောက်တဲ့ အနေမျိုးကို
မနောကြံယာပြောရမယ်။ ကာယကံရှိသလို ကာယကြံယာရှိတယ်။
ဝစီကံရှိသလို ဝစီကြံယာရှိတယ်။ မနေကံရှိသလို
မနောကြံယာရှိတယ်။ ကံမမြောက်တဲ့ဟာ ကြံယာဘဲ တကယ်လို့
ကံသာမြောက်ရင် ဝိပါက်လည်းဆက်ဖြစ်မှာ ကံမမြောက်ရင်
ဝိပါက် ဆက်မဖြစ်ဘူး ဝိပါက် ဆက် ဖြစ်ရင်တော့
ဝိပါက်ကလိမ့်နေအောင်ခံရမှာ ဝိပါက်ကကံနဲ့အတူ လွန်တဲ့အဖြစ်ကြီး

ဖြစ်ပြီး လွန်တဲ့ အဖြစ်အတိုင်း နေမှာမဟုတ်ဘူး
ရပ်တဲ့အဖြစ်ရောက်ဦးမယ် ရပ်တဲ့အဖြစ်ရောက်ပြီးတော့ လွန်တဲ့
အဖြစ်လေးလွမ်းပြီး၊ လွန်တဲ့ အဖြစ်လေးမှန်းပြီး၊
ငိုကြွေးနေရလိမ့်မယ်လို့ ခြံလိုမျိုးပြောရမှာပေါ့၊ ဝိပါက်
ဖြစ်ရင် ဖြစ်တတ်တဲ့ အဖြစ်တွေကို ပြောတာပါ။
တကယ်လို့ကာယကြိယာဖြစ်ဖြစ်၊ ဝစီကြိယာဖြစ်ဖြစ်၊
မနောကြိယာဖြစ်ဖြစ် ဝိပါက်မဖြစ်တော့ဘူး၊ ကံမဟုတ်ရင်
ကြိယာကဝိပါက် မကြွင်းဘူး ဝိပါက်မကျန် ခဲ့ဘူး။
ကံသာလုပ်ရင်တော့ လွန်ကျူးပြီးလုပ်တာဖြစ်လို့
ကံလုပ်ပြီးဝိပါက်မကျန်ဘူးဆိုတာ မရှိဘူး။ ကံမဟုတ်တာ ပြောမိနေပြီ
နေမိနေပြီ ထိုင်မိနေပြီဆိုရင်ကတော့ သူကသဘာဝ အတိုင်းနေတာ
တခုမှ မလွန်ဘူးဆိုတော့ ကံလုပ်ပေမဲ့ မလွန်ကျူးတဲ့ သဘောအတိုင်း
နေတာဆိုတော့ တင်ပြီးကျန်တာမရှိနိုင်ဘူး ဝိပါက်မကြွင်းဘူး။
□ကြောင့်မပင်ပမ်းပါဘူး၊ ကိလေသာလည်း မပေါက်တော့ဘူး။
□ကြောင့် ကာယကံ ဝစီကံ မနောကံကို ကံမမြောက်အောင်
နေနိုင်သွားကြပြီ။ ကံငြိမ်းတတ်ပြီးပြီဆိုရင် ကံမရှိတော့ဘူး။
လွန်ကျူးတယ်ဆိုတာ မရှိတော့ဘူး။ □ဆိုကိုယ်နဲ့လှုပ်ရှားတယ်
ကာယကြိယာ၊ နှုတ်နဲ့ပြောတာ ဝစီ ကြိယာဘဲရှိတော့မယ်၊
မျက်နှာထိမျက်နှာ ထားကိုယ်လက်အမှုအယာနဲ့ နေထိုင်တာကလည်း
မနော ကြိယာဘဲ ရှိတော့မယ်ဆိုတော့ ငြိမ်သက်ငြိမ်းချမ်း
ပြီးနေတဲ့သူလို့ ပြောရတော့မယ်။ သူလုပ်သင့်တာဘဲ လုပ်တယ်
လုပ်သင့် တာထက် တစက်မှ မပိုတော့ဘူး

□ လူ ဟာမလွန် တဲ့ သူ ဖြစ် တဲ့ အတွက် မလွန် အောင် လုပ်တတ်တဲ့သူကိုလုပ်တဲ့သူ ပြေပြစ်တဲ့သူ ချက်ကျတဲ့သူ အိန္ဒြေရတဲ့သူလို့ ပြောရမယ် စကားလေး ပြောလိုက်ဦး လွန်လွန်မင်းမင်းပြောရင်တော့ အိန္ဒြေရတယ်ပြောလို့ မရဘူး၊ တစုံ တခု ကို ယ် လက် ဟန် ပန် ဘဲ လုပ် လိုက် ပါ ဦး လွန်လွန်ကျူးကျူးဖြစ်သွားပြီဆိုရင် သူအိန္ဒြေရတဲ့သူမဖြစ်ဘူး မျက် နှာ နေ မျက် နှာ ထား ကို ယ် လက် အမူ အရာ လွန်လွန်ကျူးကျူးဖြစ်ရင် မလိုလို့မလိုတဲ့သဘောနဲ့ စူလို့ပုတ်လို့ဆိုရင် ခြုံလူဂျက်ကျ ပါ့မလား □ ကြောင့်မငြိမ်းချမ်းဘူး။

□ မွေတွေလုပ်စတုန်းက □ ကာတယောက်ကပြောတယ် ဘုန်းကြီးတို့တော့ တုတ်တချောင်းထည့်ပေး ရမယ့်ပုံရှိတယ်တဲ့ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဘုန်းကြီးတို့ကိုခွေးဟောင်မှာတဲ့ □ အဝတ်အစားနဲ့ ခွေးဟောင်မှာတဲ့ အင်း...ဟုတ်ချင်လည်းဟုတ်မှာပေါ့လို့ စိတ်ထဲမှတ်ပါတယ် သူကလည်းပြောင်သလိုလိုနဲ့ ပြောတယ်။ သူကလည်း အတွေးအခေါ်ရှိတဲ့သူဆိုတော့ တကယ်ပြောလိုတာဘဲ။ □ ပေမဲ့ တပည့်တယောက်က ဘုန်းကြီးဝတ်ပြီး □ မှာလာနေတယ် ကိုယ်တော်ဆွမ်းမခံနဲ့ဦး □ မှာလာစားပြောတာ တားမရဘူး ကျောင်း □ ကာကလည်း ဆွမ်းခံ လိုက် ပို့မယ်ဆိုပြီး ဆရာနဲ့ ကာ ဂျိုင် တလုံးနဲ့ ဆွမ်းခံ ကြတယ် ။ ဆွမ်းခံ တော့ ကိုယ်တော့်ခွေးမဟောင်ဘူးလားလို့ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့မေးကြည့်တယ် မဟောင်ပါဘူးတဲ့ ကိုယ်တော်ဝတ် ထားတဲ့ ရုံထားတဲ့အနေအထားအရ ခွေးဟောင်လိမ့်မယ်လို့ □ ကာတယောက်က ပြောဘူးတယ်လို့

တပည့်တော်လည်း ဟောင်ရင်ဟောင်တန်တယ်လို့ စဉ်းစားမိတယ်။
□ကြောင့် ကိုယ်တော်ခွေးမဟောင် ဘူးလားဆိုတော့ မဟောင်ပါဘူး
ကိုယ်တော်ရဲ့တဲ့။ □နို့ဝတ်တာ အချိုးကျပါတယ်လို့ သိသွားရတယ်။
လူများ ဝတ်ပုံစားပုံရှုတ်ထွေးနေရင် ခွေးကဟောင်တယ်ဗျ။
□လိုဆိုတော့ အချိုးကျရင် ခွေးတောင် မဟောင်ဘူးပေါ့။ ဆိုလိုတာက
လူဟာအိန္ဒြေရရင် သူ့ရဲ့ပြောပုံ၊ ဆိုပုံ၊ ပြုမူပုံ မျက်နှာအနေအထား
ကိုယ်လက်အနေအထား ဟန်လေးတွေက ကောင်းနေမယ်ဆိုရင်၊
ကံကုန်နေမယ်ဆိုရင် မဟုတ်ကဟုတ်က ကံတွေကုန်နေရင်
ကံကောင်းတာပေါ့။ □လိုဖြစ်နေရင် ခွေးတောင်မဟောင်
ဘူးပြောရမယ်။

ပလပ်စတစ်ကောက်တဲ့သူတွေဆိုရင် ခွေးဟောင်တယ်။
သူ့ရဲ့ဝတ်ပုံစားပုံ ကိုယ်နေဟန်ပန် အချိုး မကျတော့ ခွေးဟောင်တယ်။
ပြောရရင် ခွေးဟောင်တာနဲ့ ကံနဲ့နည်းနည်းပတ်သက်တယ်
ပြောရမယ်။ အချိုးမကျတာ လူမသိပေမဲ့ ခွေးတွေသိပုံရတယ်။
အစ္စတော့ ကံနဲ့လူအတူတူ မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့ စကားနဲ့
ထပ်ပြီးပြောလာတာနော် ကံနဲ့လူအတူတူ မဟုတ်ဘူးဆိုတာသိရင်
□ကံတွေငြိမ်းနိုင်ရမယ် □ကံတွေ ငြိမ်းပစ်ရမယ်။
□ကံတွေ ငြိမ်းနိုင်လို့ ကံတွေကုန်သွားပြီဆိုရင်
တကယ်ကိုခွေးမဟောင်တဲ့သူ ဖြစ်သွားမယ် ပြောရမယ်
အတော်အချိုးကျတဲ့သူဖြစ်သွားမှာပါ။ □ကြောင့်ကံတွေငြိမ်းအောင်
ကံတွေကိုသိရမယ်။

ကမ္မ ဝဏ္ဏီ ဆို ပြီး : ကံ တွေ သာလက် ခံ နေတာ
ကံနဲ့စပ်လျဉ်းလို့မသိတတ်ကြဘူး။ ကံဟာအမျိုးအစား အားဖြင့်
၃မျိုးရှိတယ်။ တမျိုးသောက်မှာတော့ မကောင်းသောက်၊
ကောင်းသောက်လို့ ရှိတဲ့အတွက် ကံ ၂မျိုးရှိလို့၊ ၄
မျိုးလို့ခွဲထားရမှာပေါ့။ ကံ ၃မျိုးကတော့ ကာမကံ၊ ရူပကံ၊
အရူပကံတွေရှိတယ်။ ဗ္ဗာသာဖြစ်ပြီး လွတ်မြောက်ငြိမ်းချမ်းတဲ့သူ
ဖြစ်ချင်ရင် ဧကံတွေနဲ့ကင်းလို့မရဘူး။ ဧကံတိုင်တွေ မကျော်ဘဲနဲ့
လွတ်မြောက် ငြိမ်းချမ်းတဲ့သူ ဖြစ်လို့မရတဲ့အတွက်
ဧကံတိုင်တွေအတွက် အာရုံနုတ်တိုက် ဖြစ်နေရမှာပေါ့။
ကံကောင်းတယ်ကွာဆိုရင် ကာမကံကောင်းတာလား၊
ရူပကံကောင်းတာလား၊ အရူပ ကံကောင်းတာလား၊
ကံကိုနုတ်တိုက်လုံးမှမသိကြဘူး ကံတွေကိုသိအောင်လုပ်ရမှာ။

ကံ(၃)မျိုးမှာ ကာမကံ၊ ရူပကံ၊ အရူပကံရှိတယ်။ ကာမကံမှာ
ကာမကုသိုလ်ကံ၊ ကာမ အကုသိုလ်ကံဆိုပြီး ၂မျိုးရှိတယ်။
□ ကိုကျဲကျဲနဲ့ပြောရရင် ကံ ၄မျိုးလို့ပြောရမယ်။ ကာမကုသိုလ်ကံ၊
ကာမအကုသိုလ်ကံ၊ ရူပကုသိုလ်ကံ၊ အရူပကုသိုလ်ကံ ဆိုပြီးရှိတယ်။
ကာမကံဆိုတာ ကာမအာရုံတွေကို ခံစားပြီးသကာလ၊ ဥပမာ။
စားစရာဆိုလည်း အာရုံ၅ပါးထဲပါလို့ ကာမ၊ ဝတ်စရာဆိုလည်း
ကာရုံ၅ပါးထဲ ပါလို့ကာမဘဲ၊ အဆင်းတွေကလည်း အာရုံတပါး
မျက်စိနဲ့မြင်ရတဲ့ အာရုံတွေကို လိုချင်စရာအာရုံ၊ နားနဲ့
ကြားရတဲ့အာရုံတွေကလည်း လိုချင်စရာတွေမို့ ကာမအာရုံ
နှာခေါင်းနဲ့အနံ့ခံရတာလည်း လိုချင်စရာမို့ ကာမအနံ့အာရုံ၊

လျာနဲ့အရသာခံတာကို လိုချင်စရာတွေမို့ ကာမအရသာအာရုံ၊
တွေ့ထိရတာလည်း လိုချင် စရာဖြစ်တဲ့အတွက် ကာမအတွေ့အာရုံ၊
လိုချင်စရာကို ပါဠိစကားနဲ့ပြောတော့ ကာမအမြင်အာရုံ၊ ကာမ
အကြား အာရုံ၊ ကာမအနံ့အာရုံ၊ ကာမအရသာအာရုံ၊
ကာမအတွေ့အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီးတော့ လွန်ကျူးတဲ့ လွန်ကျူးချက်တွေကို
ကာမကံတွေလို့ပြောတယ်။ လွန်ကျူးချက်တွေကလည်း
မကောင်းတဲ့ လွန်ကျူးချက် ရှိသေးတယ် □ ကိုကာမ
အကုသိုလ်အာရုံ၊ ကောင်းတဲ့လွန်ကျူးချက်တွေကို ကာမကုသိုလ်အာရုံ၊
ကောင်းမကောင်း ဘယ်လိုခွဲခြားမလဲဆိုတော့ ကိုယ်ကသူ့ကို
လွန်ကျူးလိုက်လို့ သူကနစ်နာတယ် မခံနိုင်ပါဘူးဆိုရင်
ကာမအကုသိုလ်အာရုံ၊ ကိုယ်ကသူ့ကို လွန်ကျူးတာကို
သူကကောင်းလိုက်တာဆိုရင် ကာမကုသိုလ် အာရုံပြောရမယ်။
သူတပါးပစ္စည်းကိုလုယူရင် သူတပါးမကြိုက်တာဖြစ်တဲ့အတွက်
မကောင်းတဲ့ ကံလို့ပြောတယ် ကိုယ်ကသူ့များကို
ပစ္စည်းပေးလိုက်မယ်။ □ ကိုသူကကြိုက်တယ်ဆိုရင် □ က
ကောင်းတဲ့ ကံပေါ့ ပေးတဲ့ ကံကကောင်းတယ်၊
ယူတဲ့ကံကမကောင်းဘူး။ □ ကာမအာရုံကိုဘဲ ပေးတာလည်း
လုပ်လို့ရတယ် ယူတာလည်းလုပ်လို့ရတယ်ဆိုတော့ ကောင်းတဲ့ကံ
မကောင်းတဲ့ကံ □ လိုမျိုးရှိလာတယ်။ ကာမအကုသိုလ်ကံ၊
ကာမကုသိုလ်ကံလို့ရှိလာတယ်။ ကံတွေကိုပြောရရင် □ တွေကွဲရမှာ
အကုသိုလ် ကံဟာ ဘယ်လိုဟာတုန်း၊ ကုသိုလ်ကံဟာ
ဘယ်လိုဟာတုန်း၊ ကိုယ့်ကိုယ် ကိုယ့်နှုတ်၊ ကိုယ့်စိတ်နဲ့

အပြောအဆို၊ အပြုအမူတွေကိုလုပ်တယ် ကိုယ့်ရဲ့ကိုယ်စိတ်နှလုံးနဲ့ အပြော၊ အပြု၊ အနေတွေကို လုပ်တဲ့အခါမှာ သူ့ကိုနစ်နာစေတယ်ဆိုရင် မကောင်းတဲ့ ကာမအကုသိုလ်ကံ၊ သူ့ကိုသာယာစေမယ်ဆိုရင် ကောင်းတဲ့ ကာမကုသိုလ်ကံ လို့ပြောရမယ်။ ခြံလိုကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံကွဲသလို အာရုံကရုပ်ကို ယူတယ်။ ရုပ်အာရုံကို အာရုံပြုပြီးသကာလ ကောင်းတဲ့လုပ်ငန်းတွေ လုပ်တယ်။ ခြံကိုရူပကုသိုလ်ကံလို့ ပြောတယ်။ ခြံကောင်းတဲ့ကံကိုဘဲ ရုပ်မဲ့အာရုံတွေကို အာရုံပြုတဲ့အခါ အရူပကုသိုလ်ကံလို့ ပြောရမယ်။ ခြံတော့ အာရုံတွေနဲ့ ကောင်းတဲ့ကံနဲ့ ဆိုးတဲ့ကံကိုသိပြီး ဆိုးတာတွေတော့ ပြုမလုပ်ချင်ပါဘူး စိတ်ဖြစ်ပြီး၊ မလုပ်ချင်စိတ်ဖြစ်ပြီး လွတ်မြောက်ကြမှာဖြစ်တယ်။ ခြံကံတွေကို မသိရင်လည်း သိအောင် လုပ်ရမယ်။ ကာမကံဆိုတာ ကာမအာရုံတွေကို မကောင်းတာလုပ်တော့ ကာမအကုသိုလ်။ ကာမအာရုံတွေနဲ့ ကောင်းတာလုပ်တော့ ကာမကုသိုလ်ကံ။ ရူပဖြစ်တဲ့အာရုံတွေကို ကောင်းတာလုပ်တော့ ရူပကုသိုလ်ကံ၊ အရူပဖြစ်တဲ့အာရုံတွေကို ကောင်းတာလုပ်တော့ အရူပကုသိုလ်ကံ ဆိုပြီးကံ ၄ဆင့်ရှိတယ်။ ပထမအဆင့် ကာမ အကုသိုလ်မှာ ဘာဖြစ်လို့ သူများနစ်နာအောင် လုပ်ရသလဲဆိုတော့ သူ့ပစ္စည်းဖြစ်ပေမဲ့ ကိုယ်က လိုချင်နေတယ် သူကလည်းမပေးနိုင်ဘူး။ ခြံတော့လုယူ ခိုးယူမယ်ဆိုရင် ကာမအကုသိုလ်ကံ၊ ခြံကံကို ကြည့်ရမယ်။ ဘယ်လိုကြည့်မလဲဆိုတော့ ဟေ့ကံကာမအကုသိုလ်ကံဟာ ဘာလို့

အကုသိုလ်ကံ ဖြစ်သလဲ ဆိုရင် လိုချက်တယ်ဆိုတဲ့ တဏှာကိလေသာထနေတာ စိတ်ရှူးထနေတာ □ရမှဖြစ်မယ်။ □ရမှပြည့်စုံမယ် ထင်နေတော့ သူ့ပစ္စည်းခိုးဖို့လည်း ဝန်မလေးဘူး ခိုးတော့တယ် ခိုးတယ်ဆိုတာက အကုသိုလ်ရဲ့ ပုံသဏ္ဌာန် ခိုးတာဖြစ်စေတာကတော့ စိတ်ရှူးထတာဖြစ်တဲ့အတွက် စိတ်ရှူးထတာက အကုသိုလ်အကြောင်း ဖြစ်တဲ့ကိလေသာ အကုသိုလ်ကံကိုကြည့်ရင် တခုတည်းကြည့်လို့မရဘူး၊ အကုသိုလ်ကံလည်းသိတယ် အကုသိုလ်ကံရဲ့အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကိလေသာကိုလည်း အော်.. ငါစိတ်ရှူးထလို့ ဟေ့ဒွီကံကို ကျူးလွန်တာ ဆိုတာ တွေ့ရမှာဖြစ်တယ် ကံကတော့ကျူးလွန်ပြီးပြီ သူကကျူးလွန် ထတာဆိုတော့ သူလုပ်ထိုက်တဲ့ အနေအထားမရှိတာကို လုပ်လိုက်တာဆိုတော့ လုပ်ပြီးသွားရင်လည်း သူကပုံမှန် အတိုင်းရပ်တည်လို့ မရဘူး၊ လုပ်လိုက်တာက မြောက် ကြွမြောက် ကြွနဲ့ ထလုပ်လိုက်တာဆိုတော့ လုပ်ပြီးသွားတော့လည်း မြောက်ကြွမြောက်ကြွနဲ့ထနေတယ် အလုပ်ဇာတ်ဝင်နေတယ်ပြောရမယ် ခိုးရင်လည်းခိုးဇာတ် ဝင်နေတယ် ၊ လိမ်တယ် ဆိုရင်လည်း လူလိမ်ဇာတ်ဝင်နေတယ် □ကြောင့်သူပုံမမှန်ဘူး အဲလိုဇာတ်ဝင်နေတဲ့ဖြစ်ရပ်ကို ဝိပါက်လို့ပြောမယ်။ ကံရဲ့အကျိုးဝိပါက်ပေါ့။ □အကျိုးဝိပါက်က လူလိမ်ဇာတ်ဝင်နေရာက လူလိမ်ဇာတ် ပြေပြီး လျော့သွားပြီဆိုရင် မခိုးခင်က အနေအထားဆီ ပြန်ရောက်သလားဆို မရောက်ဘူး။ မခိုးခင်က လူဖြောင့်ကလေးဘဲ၊ ခိုးပြီးနောက်ပိုင်းတော့

သူခိုးဇာတ်ဝင်သွားတယ် သူခိုးဇာတ်ဝင်သွားရာက ပြေသွား တော့ သူခိုးအဖြစ် ဖြစ်ရတာလေး လျော့သွားတဲ့အတွက် သူမနေတတ်ပါဘူး မထိုင်တတ်ပါဘူးဆိုပြီး၊ ပြောမယ်ဆိုရင်တော့ ပဲ့ရွဲ့နေတဲ့အနာကို ဆားထိသလိုမျိုးလို သူဖြင့်ခံစားမှုတွေ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခံစားနေရတယ် စိုးရိမ်နေရတယ် ငိုကြွေးနေရမယ် ဝမ်းနည်းနေရမယ် ဆင်းရဲနေရမယ် □ လိုတွေဖြစ်တဲ့ အတွက် သူနောက်ထပ်ခိုးရမှကိုကောင်းမှာ ခိုးကိုခိုးချင်လှချည်ရဲ့ဆိုပြီး ကိလေသာတွေထဲ စိတ်ရှူးတွေ ထပ်ပေါက်တယ် ပြောရရင်ကံတခုကို လူကကျူးလွန်မိရင် လူကောင်းပြန် မဖြစ်တော့ဘူး တကယ်လို့များ လိမ်တဲ့ကံလေးတခုကို လူကလွယ်လို့များ သွားမလိမ်နဲ့ လိမ်လိုက်ရင် လိမ်တာကတော့ ခဏလေး လိမ်ပြီးရင် မလိမ်သူပြန်မဖြစ်တော့ဘူး လိမ်ပြီးရင် လိမ်တတ်သူဇာတ်ဝင်သွားတယ်။ ဇာတ်ဝင်သွားပြီး □ ဇာတ်လေးပြေမယ် ကျန်ရင်၊ ထပ်လိမ်ချင်တဲ့စိတ် ထပ်ပေါက်လာပြီးတော့ □ လိမ်ချင်တယ်ဆိုတဲ့ □ ကို မခံနိုင်ဖြစ်ပြီး ထပ်လိမ်တော့တာဘဲ။ လိမ်ပြီဆိုတော့ လူလိမ်ဘဲဖြစ်ပြန်တယ်။ တခါလေးလိမ်မိရင် □ လူလိမ်က ထွက်လို့မရဘူး။ လူကောင်းပြန်မဖြစ်တော့ဘူး။ လူတယောက်ကိုစိတ်ထပြီး သွားမသတ်နဲ့ □ လူသတ်ပြီး၊ ပြီးတာဘဲလို့မမှတ်နဲ့၊ သတ်ပြီးရင် လူသတ်သမားကြီးဖြစ်ပြီ။ လူသတ်သမားကြီး ဖြစ်နေရင် နောက်ထပ်ကိုသတ်ချင်တာဘဲ။ □ တော့ သူလူကောင်းနေရာ ဘယ်တော့မှ မဖြစ်တော့ဘူး။

□ လိုနဲ့ဘဲလူတွေဟာလည်း ငယ်ရာကနေကြီးလာတယ်။

ကြီးလာရင်းနဲ့ ကိုယ်လူကြီးဖြစ်တဲ့ အခါကြတော့ မှတ်တယ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလည်းမသိဘူး၊ မှားတယ်ဆိုတာ ဘယ်ဟာလည်းမသိဘူး။ ကုဏ္ဍိယ လုပ်မယ့် အလုပ်ကို ကန်လန်၊ ကန်လန်နဲ့ ရှေ့ကနေပိတ်ဆိုတားဆီးနေတာဆိုရင် ကျုပ်တို့ကလည်း တွေတာနဲ့ပဲ ရဲပြီးသကာလ သွားကြမှာဘဲ။ မြို့လိုဆိုတော့ လူတွေမှားသွားကြတာ ပြန်ပြီးလူကောင်းနေရာ ပြန်မရောက်တော့ဘူး။ ပြန်မရောက်တော့ လူတွေဟာ ရောက်ချင်ရာရောက် ပေါက်ချင်ရာပေါက်နဲ့ ဘလက်ချီးရမ်း အနေအထား ဖြစ်နေတဲ့အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဩတွေမြင်တော့ လူတွေဟာ အမေက မွေးတုန်းကလူ ကြီးလာတဲ့အခါကျမှ သူတို့ဘရတ်သုတ်ခတွေလုပ်ရင်းကနေ တကယ့်လူအဖြစ်ကို ပြန် ရောက်အောင်မလုပ်နိုင်တော့ဘူး မြို့လိုမလုပ်နိုင်တာလေးကို ပျောက်သွားအောင် ငါလုပ်မှဆိုပြီး မြတ်စွာဘုရားက တရားရှာတယ် မြို့မှာဘာတွေလည်းဆိုတော့ ကံတွေဘဲ မြို့ကံတွေကလူကွိုကွပေးနေတာ မြို့ကံတွေကဘဲ လူကို မျက်စိလည် သွားစေတာ ဖြစ်တဲ့ အတွက် မြို့ကံတွေကြည့် ခိုင်းရမယ် လေ့လာခိုင်းရမယ် မြို့ကံတွေလေ့လာလိုက်လို့ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ပြတ်ပြတ်သားသား သိသွားရင် မြို့ကံဟာကိလေသာကြောင့် ဖြစ်တာ မြို့ကံဟာ ကံရယ်လို့ပြုပြီးနောက် ပျောက်ပျက်သွားတာမဟုတ်ဘူး။ ဝိပါကံ အဖြစ်နဲ့ကျန် နေတယ် မြို့ဝိပါကံ ကလည်း ဝိပါကံကနေပျောက်ပျက်သွားတော့ ကိလေသာထပ်ပေါက်တယ်။ ကိလေသာကလည်း ကိလေသာပျောက်ပျက် သွားတော့

ကံ ဘဲ ထပ် လုပ် တာဆို ပြီး ။ ခု ကံ ကို ကြည့် တော့
ဗြဟ္မာ့စက်ဖြစ်နေတာကို သွားတွေ့တာ၊ ဗြဟ္မာ့စက်ရဲ့လည်ပတ်နေတဲ့
ဖြစ်ရပ်ကြီးဟာ ပြောမယ်ဆိုရင် လည်ပတ်တာများတော့ ပုံတခု
အသစ်ထင်လာတယ် ။ ခု လူ မျက်နှာပေါ်မှာ
နောက်ထပ်အရေပါးနဲ့ဘဲဖြစ်ဖြစ်အုပ်ပြီး နောက်ထပ်အရပ်
တရပ်ပေါ်လာသေးတယ် ။ ခု လူမျက်နှာရပ်မရှိတော့ဘူး
ကံရပ်ကလေးပေါ်လာတယ် ကိုယ်ဟန်ကလည်း နောက်ထပ်
အရေပါးကလေးနဲ့ အုပ်လိုက်သလို ကံရပ်ကလေးပေါ်လာတယ်
သူ့လှုပ်ရှားတာတွေဟာ ကံရပ်တွေပဲ ပေါ်နေလိမ့်မယ်
ဗြဟ္မာ့စက်ဖြစ်တဲ့အတွက် ဗြဟ္မာ့စက်လည်ပတ်မှုကြီးဟာ အကျိုးဖြစ်လာတယ်
ဘာအကျိုး လည်းဆိုတော့ အရပ်ပေါ်လာတယ်
မကောင်းတဲ့ကံဆိုတော့ သတ်ဖြတ်တဲ့ကံဆို ဘီလူးရုပ်ပေါ်နေမယ်။
သရဲရုပ်ပေါ်နေမယ်။ သူ့ကြည့်ရတာကိုမှ ကြောက်စရာဖြစ်နေမယ်။
သူ့ရဲ့လှုပ်ရှားပုံ ပြောပုံ၊ ဆိုပုံတွေ ကလည်း ကြောက်စရာပါလားနဲ့
အရပ်ကို အကဲခတ်မိနေမယ် ။ တကယ်တော့ ခု လူဘဲ
ဗြဟ္မာ့စက်ပေးမယ့် သူ့ရဲ့ဟန်နဲ့သဏ္ဌာန်တွေဟာ ပြောင်းလဲသွားပြီး
ဗြဟ္မာ့စက်ပေါ်လာတယ် ဗြဟ္မာ့စက်ကိုမှ တန်ဖိုးဖြတ်တော့မယ်။
ဘယ်လိုဖြတ်မလဲဆိုတော့ လူ့အတွက်အဖိုးတန်သလား
တန်ဖိုးပျက်သလား လူ့အတွက် တန်ဖိုးပျက် တယ်ဆိုရင်
ဗြဟ္မာ့စက် ကိုယ်မမက်ထိုက်ဘူး ။ ခု လိုသိပြီး
လက္ခဏာတွေမြင်ပြီးသကာလ လက္ခဏာတွေ
မြင်တဲ့အဖြစ်ရောက်အောင် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာရလိမ့်မယ်။ ဗြဟ္မာ့စက်

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၉၂

လက္ခဏာတွေ မြင်တဲ့ အထိ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ရာမှာ
အချက်(၆)ချက်ရှိတယ်။

- အကုသိုလ်ကံကို လွှတ်မြောက်ချင်ရင် အကုသိုလ်ကံရဲ့
အကြောင်းဖြစ်တဲ့ ကိလေသာကိုသိရမယ်
- အကုသိုလ်ကံရဲ့ ကမ္မပထဆိုတဲ့ ကံမြောက်နေတဲ့
ဖြစ်ရပ်မျိုးကို သိရမယ်
- အကုသိုလ်ကံရဲ့ အကျိုးဝိပါက်ကိုသိရမယ်

ဦးအချက်(၃)ချက်၊ ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဝိပါက်(၃)ချက်သိပြီး(၃)ချက်
လူပေါ်မှာ ဘယ်လိုဖြစ် နေသလဲ ဆိုတော့ ဦး ၃ချက်
တခုကိုတခုထောက်ပြီး သူ့ဟာနဲ့သူစက်ဖြစ်ပြီး လူအိပ်နေသော်မှ
သူမအိပ်နေတယ် စက်ဖြစ်နေပုံကို နောက်ထပ်တချက်သိရမယ်
ဦးစက်ဖြစ်ရာက စက်လည်ပြီဆိုတော့ စက်လည်တဲ့အတွက်
လူပေါ်မှာပုံတခု ပေါက်လာလိမ့်မယ်။ ပုံက သတ်တဲ့ဖြတ်တဲ့
ကံကိုလုပ်ရင် ဘီလူးရုပ်ပေါက်မယ်။ ခိုးတဲ့ ဆိုးတဲ့ကံကိုလုပ်ရင်
တစ္ဆေရုပ်၊ သရဲရုပ်ပေါက်လာလိမ့်မယ်။ လိုပြီဤ။ အသူရကာယ်၊
တိရိစ္ဆာန်ရုပ်တွေ ပေါက်လာလိမ့်မယ်။ လိုပေါက်လာတာကို က
အသူရကာယ်ရုပ်လို့ မပြောတတ်ဘူး။ ကတစ္ဆေရုပ်လို့၊ ကဘီလူးရုပ်၊
ကငရဲရုပ်၊ ကတိရိစ္ဆာန်ရုပ်လို့ မပြောတတ်ဘူး။ မပြောတတ်ပေမယ့်
ဦးလူရုပ်ကြီးက မကောင်းနေပါဘူး။ လူ့ပုံကမဟန်ပါဘူးဆိုပြီး
သိနေတယ်။ ထက် ထက်မြက်တဲ့ အသိဉာဏ်ရှိလာ ရင်တော့

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

အရပ်တွေပီပြင်သွားမှာပေါ့။ လူ့လိုအသိဉာဏ်
မထက်မြက်သေးပေမဲ့လည်း အရပ်တွေကြည့်ပြီး
မဟုတ်နေဘူးလို့တော့ အကဲခတ်မိကြတယ် အကုသိုလ်ကံကို
ပိုင်းခြားသိချင်ရင်၊ အကုသိုလ်ကံနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီးတော့-

- သံသာရာလည်တာသိရမယ်
- သံ သာ ရာ လည် တာ ဧ ကြာ ဘ င် ၊
ထင်ရှားလာတဲ့သတ္တဝါကိုလည်းသိရမယ်
- သတ္တဝါရဲ့ ဆိုးဝါးနေတဲ့ လက္ခဏာ၊ အသုံးမကျနေတဲ့
လက္ခဏာကိုလည်းသိရမယ်

လူ့မှာ သံသာရာသိရမယ်၊ သတ္တဝါသိရမယ်၊ လက္ခဏာသိရမယ်။
လူတွေသိဖို့အတွက် ဝဋ်သုံးပါးဖြစ်တဲ့ ကိလေသာသိရမယ်၊
ကံလည်းသိရမယ်၊ ဝိပါက်လည်းသိရမယ်။(၆)ချက်ကိုသိရမယ်။

အကုသိုလ်ကံ ကလွတ်မြောက်ချင်ရင်
အကုသိုလ်ကံကိုပိုင်းခြားသိရမယ် အကုသိုလ်ကံကို ပိုင်းခြား ချင်ရင်
အချက်(၆)ချက်နဲ့ ပိုင်းခြားရမယ်။(၆)ချက်မေ့နေရင် အကုသိုလ်ကံကို
ပိုင်းခြားမသိနိုင်ဘူး။ အကုသိုလ်ကံမှ ပိုင်းခြားမသိရင်
အကုသိုလ်ကံကို ငြီးငွေ့တယ်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အကုသိုလ်ကံမှ
မငြီးငွေ့ရင် အကုသိုလ်ကံမှာ အာသာကုန်လို့အရဘူး
အာသာမကုန်တော့ အကုသိုလ်ကံကပဲ ထပ်နှိပ်စက် တာခံရမယ်။

တကယ်လို့ အကုသိုလ်ကံက လွတ်မြောက်ချင်တယ်ဆိုရင်
အကုသလကမ္မပထလိုဆိုတဲ့ လိမ်တာ၊ ခိုးတာ၊ သတ်တာ၊
ဖြတ်တာတွေ၊ လှံတွေ သူဘာလုပ်နေသလဲ ကြည့်ရမယ်၊ လှံဟာ
အကုသိုလ်ကံကြည့် တာပဲ။ အကုသိုလ်ကမ္မပထတွေကြည့်ပြီး
အကုသိုလ်ကံသိသလို လှံအကုသိုလ်ဘာကြောင့် ဖြစ်တာလဲ။
လှံအကုသိုလ်ကံကို လုပ်လိုလှချည်ရဲ့ ဆိုတဲ့ တဏှာရှိလို့ ဖြစ်တာပေါ့။
လှံလိုဆို ကိလေသာလည်းသိပြီ၊ လှံအကုသိုလ်ကံ လုပ်တဲ့အတွက်
ဘာဖြစ်သလဲဆိုတော့ အကုသိုလ်ဇာတ်ဝင်တော့ ဇာတ်ဖြစ်တာပေါ့၊
အကုသိုလ်ကံ ဇရာ၊ မရဏလည်းဖြစ် တာပေါ့၊
အကုသိုလ်ဇာတ်ဝင်တော့ အရင်တုန်းကလူ မဟုတ်တော့ဘဲ
အရင်ကလူနဲ့မတူတဲ့၊ နာနာဘာဝဆိုတဲ့ လူတစ်ယောက်ဖြစ်နေပြီ။
နာနာဘာဝရုပ်ပေါ်နေပြီဆိုတော့ နာနာဘာဝ ရုပ်က ဇာတ်ရဲ့နာမည်၊
လှံဇာတ်ကနေ ဝိနာဘာဝရုပ်ပြောင်းသွားမယ်။ ဝိနာဘာဝရုပ်ဆိုတော့
တစ္ဆေလိုလို၊ သရဲလိုလို ပူဆာလောင်မြိုက်တွေ ဖြစ်နေကြရပြီ။
လှံလိုဖြစ်တော့ ထပ်ပြီးသိလေသာပေါက်နေရော၊ လှံလိုနဲ့
သံသာရာစက်လည်ကြတယ်၊ လှံကံရယ်၊ ဝိပါကံရယ်၊ ကိလေသာရယ်၊
သံသာရာရယ်၊ သတ္တဝါရယ်၊ လက္ခဏာရယ်လို့ အချက်(၆)ချက်
တွေရတယ်။

အကုသိုလ်ကံကို လွတ်မြောက်ချင်ရင် အစွဲအကုသိုလ်ကံကို
လှံ(၆)ချက်နဲ့ ပိုင်းခြားကြည့်ရမယ်၊ လှံ(၆)ချက်ကို ပိုင်းခြားမိသွားရင်တော့
အကုသိုလ်ကံတော့ တန်ပါတော့၊ မရချင်တော့ဘူးလို့၊ အကုသိုလ်
အပေါ် အာသာမရှိတော့ဘူး။ အာသာဆိုတာ လိုလားတာပဲ။

အာသာရိတာကို လိုလားမှုရှိတာ ဖြစ်တဲ့ အတွက်အာသာဝ၊ ဝ
ဆိုတာလည်း ရှိတာဘဲ။ အာသာရိတာကို လိုလားတယ်ပြောတာ။
လ္လိကိုအာသာဝလို့ ပြောတယ်။ လ္လိကံကို ပြန်လိုချင်နေတာဟာ
အာသာဝခေါ်တယ်။ လ္လိလို အချက်(၆)ချက်နဲ့ ဝေဖန်ကြည့် လိုက်လို့
ဝိဘစ္စလုပ်ပြီး ကြည့်လိုက်လို့ ၊ သူ့လိုချင်စရာ ဘာရှိလို့လဲလို့
သိသွားရင် အာသာဝဖြစ်လို့ မရတော့ဘူး။ မလိုချင်တော့ရင်တော့
အာသာကုန်တယ်။ အာသာကုန်တာကို ပါဠိလို အာသဝက္ခယ၊ ခယ
ဆိုတာကုန်တာ။ အာသာဝဆိုတာ အာသာရိတာ။ အာသာရိတာ
ကုန်သွားပြီဆိုရင် အာသဝက္ခယဖြစ်သွား ပြီ။ အကုသိုလ်ကံပေါ်မှာ
အာသဝက္ခယဖြစ်သွားပြီဆိုရင်၊ အကုသိုလ်ကံ ပြန်ဖြစ်လို့
မရတော့ဘူး။ အာသဝက္ခယ ကုန်တာက သမ္မယသစ္စာပယ်တာ၊
သမ္မယသစ္စာပယ်လို့ အကုသိုလ်ကံကြီး ပြန်ဖြစ် မရတာက
နိယောဝသစ္စာခေါ်တယ်။ နိယောဝသစ္စာဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ဘဲ။
လ္လိအကုသိုလ်ကံတွေကို အချက် (၆)ချက်နဲ့ ပိုင်းခြားပြီး၊
ဝိဘစ္စလုပ်ပြီးကြည့်နေတာက ဣန္ဒရိယသစ္စာကို ပိုင်းခြားတာ။ ဣန္ဒြိယ
သစ္စာကိုပိုင်းခြားနိုင်အောင် မဂ်တွေကိုပွားများတာက မဂ္ဂအရိယသစ္စာ၊
လ္လိလို ဆိုတော့ ကံကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ ပြီးကြည့် တာက
အရိယသစ္စာ(၄)ချက်ဝင်သွားပြီ။ လ္လိလို အရိယသစ္စာ(၄)ချက်ဝင်သွားလို့
လ္လိအကုသိုလ်ကံ ကိုပိုင်းခြားပြီး သိသွားပြီဆိုရင် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သက္ကါဂမ်လို့
ပြောရမယ်။ ဘာလို့ပြောရသလဲဆိုတော့ သက္ကါဂမ်ဆိုတာ
သင်္ကန်းအာကာနီ ၊ သင်္ကန်း - တကြိမ်တလေသာ အာကာနီ
လ္လိကာမတွေ့ဆီပြန်လာတယ်။ သူ့အကုသိုလ်ကံတော့ မလာတော့ဘူး၊

ကာမကုသိုလ်ကံဖက်တော့ လာနေသေးတယ်။ သူ့ကိုသက္ကါဂမ်မိ ပြောရမယ်။ ကံနဲ့လူ ခွဲခြားသိတာကတော့ သောတာပန် ၊ လူ့တရားဆိုတာ ဘယ်လို လုပ်ရမှာဆိုတာ သူသိသွားတယ်။ □မ္မထိထိ ဖြစ်သွားတဲ့အတွက် သောတာပန်။ အကုသိုလ်ကံကို အချက် (၆)ချက်နဲ့ ဝေဖန်ကြည့်နိုင်တာ၊ ဝေဖန်ကြည့်ပြီး၊ အချက်(၆)ချက်နဲ့ သစ္စာ(၄)ချက်ဝင်သွားတာကတော့ သက္ကါဂမ်မိ။ သူကတော့ အကုသိုလ်တမျိုးပဲသွားပြီး တချို့လောက်ကျန်တာမျိုးပေါ့။ ပြီးတော့ ကာမကုသိုလ်ကိုလည်း ဆက်ပြီးဝေဖန်ဦးမယ်ဆိုရင် ကာမကုသိုလ်ကံ ဆိုတာဘာလဲ။ ြစ်တွေပြုတယ်။ သီလတွေ ဆောက်တည် တယ်။ ဘာဝနာတွေပွားတယ်။ အပစာယနဆိုတဲ့ ရိုသေကျိုးနွံမှုတွေလုပ်တယ်။ ဝေယျာဝစ္စဆိုတဲ့ ကိစ္စကြီးငယ်တွေ ဆောင်ရွက်တယ်။ ပတ္တိနိပတ္တနုမ္မေဒန ဆိုတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ကောင်းမှု အဖို့တွေကို သူများတွေကိုလည်းပေးတယ်။ သူများရဲ့ ကောင်းမှုကုသိုလ် အဖို့ပေးတာတွေကိုလည်း လက်ခံယူတယ်။ □မ္မသဝန၊ □မ္မဋ္ဌသနာဆိုတဲ့ တရားတွေလည်းနာတယ် ၊ တရားတွေလည်းဟောတယ် ။ ိုဌိ ဇု ကမ္မ ဆိုတဲ့ အယူဖြောင့်မတ်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ အလေ့အထတွေလည်း လုပ်တယ်။ အွှဲမျိုးက ကုသလကမ္မပထ တရားလို့လည်း ပြောရမယ်။

ဣပ္ပညကြိယာ(၁၀)မျိုးထဲက တမျိုးမျိုးလုပ်နေတာမြင်ရင် ၂မျိုး၊ ၃မျိုး ဘယ်လောက်ဖြစ်ဖြစ် အများအပြား သူလုပ်နေတာမြင်ရင်၊ ကာမကုသိုလ်တွေ ပွားနေတာဘဲလို့ပြောရမယ်။ ဘာကြောင့်လည်း ဆိုတော့ ကာမအာရုံတွေကို ကျက်စားပြီးပြုလုပ်နေတာဖြစ်တဲ့အတွက်

သူ့မှာဖြစ်တဲ့ တဏှာကလည်း ကာမတွေဘဲ ပြန်ရချင်တယ်။ ကာမတွေ ဘာလို့ရချင်လဲဆိုတော့ အဆင်းလှလှဖြစ်ချင်တယ်။ အသံကောင်းကောင်းဖြစ်ချင်တယ်။ အနံ့မွှေးမွှေးရချင်တယ်။ အရသာကောင်းကောင်းဖြစ်ချင်တယ်။ လိုတမ်းတပြီး နီနီတွေ၊ သီလတွေ၊ ဘာဝနာတွေ၊ အပစာယနတွေ၊ ဝေယျာဝစ္စတွေ၊ ပတ္တနီ၊ ပတ္တာနုမ္မေဓန တွေဆိုတဲ့ ကောင်းမှုတွေကို သူကလုပ်တဲ့အတွက် ကောင်းမှုတွေကကုသိုလ်၊ သူရချင်တာက ကာမကိလေသာတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကာမကုသိုလ်။ ိုကာမကုသိုလ်ကိုလည်း ပိုင်းခြားသိရမယ်။ ဘာသိ ရမှာလဲ။ ကာမကုသိုလ်ဆိုတာ သူ့ဖာသာဖြစ်တာလား။ ကာမအဖြစ်တွေကို လိုလားနေတဲ့ ကိလေသာ ကြောင့်ဖြစ်တာလို့သိရမယ်။ ိုလိုသိရင် ကာမကုသိုလ်လည်း လွန်ကျူးတဲ့လုပ်ငန်းဖြစ်လို့ ဝိပါက်တွေ ဖြစ်မှာ၊ ဝိပါက်ကတော့ ကာမကုသိုလ်တွေ လွန်နေတဲ့အတိုင်း လွန်နေမှာဘဲ။ လွန်တာက နာနာဘာဝ၊ ကောင်းတဲ့နာနာဘာဝတွေ ဖြစ်နေမယ်။ ိုနာနာဘာဝပျက်တော့၊ ဝိနာဘာဝဖြစ်မယ်။ ဝိနာဘာဝ သတ္တဝါ ဖြစ် မှာ၊ ိုဝိနာဘာဝဖြစ်တဲ့ ိုဏ် ကိုမခံ နိုင်ဘဲ လိမ့်နေအောင်ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့၊ ထပ်ပြီး ကာမကိလေသာ ပြန် ပေါက် လိမ့် မယ် ။ ကံတွေ လုပ် ချင် တဲ့ ကိလေသာတွေပြန်ပေါက်မယ်။ ိုလိုဘဲ ို(၃)ချက်ကလည်း သူ့ဖာသာတချက်ပြီးတချက် ပြတ်သွားတာမဟုတ်ဘဲ၊ အဆုံးချက်က အစချက်ကို ပြန်ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ စက်ဖြစ်နေပါလား။

ိုဝဋ် သုံးပါးကို ဝဋ် ဖြစ် တာတင် မကဘဲ

စက်ဖြစ်တာအထိသိတော့ သံသာရာသိမယ်၊ သံသာရာ လည်ဖန်
များတဲ့အတွက် သူ့မှာဟန်တွေ သဏ္ဌာန်တွေထွက်လာမယ်။
သတ္တဝါဖြစ်သွားမယ် ပြောတာ။ ဣသတ္တဝါကတော့
ကောင်းတဲ့ကံဖြစ်တဲ့အတွက် နတ်ပုံကြီးတွေပေါက်နေမှာပေါ့။
ဣသုကိုတော့ နတ်ကို အားပြုသကဲ့သို့ ပြုနေရမှာပေါ့။ ပုံသဏ္ဌာန်ကို
လက္ခဏာနဲ့ကြည့်ကြမယ်ဆိုရင်၊ ဣလူမဟုတ်ဘူး။ လူအဖြစ်ကို
ပျက်စေတာ၊ နတ်ပုန်းနေတာ၊ ဣဟာအနန္တဘဲ၊ ဣလက္ခဏာမကောင်းဘူး။
ဣက္ခပဲ၊ ဣဟာဆိုးဝါးတယ်။ အသုံးမကျဘူး၊ ယာယီဖြစ်နေတဲ့
အရာဆိုတော့ အနှစ်သာရမရှိပါဘူး။ အဲလိုသတ္တဝါ
အပေါ်လက္ခဏာတွေမြင်တယ်။ ဣလိုမြင်တော့ ဣသတ္တဝါ
ဘာကြောင့် ဖြစ်တာလဲ။ သံသာရာလည်လို့ ဖြစ်တာ၊
သံသာရာဘာကြောင့် လည်တာလည်းဆိုတော့ ဝိပါက်ရယ်၊ ကံရယ်
၊ ကိလေသာရယ်။ ဣ(၃)ခု လည်ပတ်နေလို့ဖြစ်တာ။ ဣကံက
ကာမကုသိုလ်ကံကို အချက်(၆)ချက်နဲ့ ပိုင်းခြားပြီးကြည့်လိုက်
တော့၊ ဣအချက်(၆)ချက်နဲ့ သိတာပေါ်မှာ ကာမကုသိုလ်ကံတွေ
မလိုချင်ဘူး၊ ဣလိုသူစိတ်မှာ ပေါ်လာ တော့၊ ကာမကုသိုလ်ကံဟာ
သူ့အတွက် အကောင်းမဟုတ်ဘူး။ နှိပ်စက်တဲ့ဟာပဲလို့ သိတော့၊
ဣက္ခလို့ သိတယ်။ ကာမကုသိုလ်ကံရဲ့ အချက်(၆)ချက်ကို
ပိုင်းခြားသိတာ၊ ဣပိုင်းခြားသိတာ၊ ဣလိုသိတာ ဖြစ်လာတော့
ဣကာမကုသိုလ်ကံ အပေါ် အာသာမရှိတော့ ဘူး။
လိုချင်အာသာမရှိတာကို အာသဝက္ခယ။ လိုချင်အာသာရှိတာကို
အာသာဝ။ အာသဝက္ခယဖြစ်ရင် သမ္မယပယ်ပြီ၊ ဣလိုအာသဝက္ခယ

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၉၉

ဖြစ်တဲ့အတွက် ကာမကုသိုလ် ပြန်ပေါ်လို့ မရတော့ဘူး။ ဆိုကာမ
ကုသိုလ်ကံတို့ရဲ့ နိယော□၊ နိဗ္ဗာန် ရောက်ပြီ။

ဦးလို ဖြစ်တာက ကာမကုသိုလ်ကံနဲ့စပ်ပြီး သစ္စာ
၄ချက်ဝင်သွားသူကို အနာဂမ်လို့ ပြောရမယ်။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့
အနာဂမ်မိကဆိုတာ ကာမဆီကို ကာမကံတွေဆီကို ဘယ်တော့မှ
မလာသူဖြစ်တဲ့ အတွက် သူ့ကိုအနာဂမ်မိက ပုဂ္ဂိုလ်ခေါ်တယ်။
အနာဂမ်မိက ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ကာမဂုဏ်ကို အလိုမရှိ တော့ဘူးတဲ့။
ကာမဂုဏ်လို့ ပြောကြတယ်။ ကာမဂုဏ်ကို ဘာမှန်းမသိကြဘူး။
ကာမဂုဏ်ဆိုတာ ဝတ်စရာ၊ စားစရာ၊ အသုံးအဆောင်တွေဟာ
ကာမဂုဏ်တွေပါ။ တွေကို အလိုမရှိတာ မဟုတ်ဘူး။ တွေကလွန်
မြောက်တာက အနာဂမ် မဟုတ်ဘူး။ အနာဂမ် ဆိုတာ
ကာမကံတွေကနေ လွန်မြောက်သွားတဲ့အဖြစ်ကို အနာဂမ်လို့
ပြောတာဖြစ်တယ်။ အနာဂမ်ဖြစ်တဲ့အတွက် စီးပွားမရှာဘူးလား
ရှာမှဘဲ။ ရွှေ ငွေတွေလည်း သုံးဆောင်တာဘဲ။
အိမ်ယာတည်ထောင်ပြီးလည်း နေမှာဘဲ။ ဦးလိုနေပေမဲ့ သူတော့ဖြင့်
ကာမအကုသိုလ် ကံလည်း သက္ကဂါမ်တုန်းက ပယ်ခဲ့ပြီးလို့
နောက်ထပ်မဖြစ်သလို၊ ကာမကုသိုလ်ကံလည်း ငြိမ်းသွားပြီး
နောက်ထပ် မဖြစ်တော့တဲ့အတွက် ကာမကံတွေဆီ
မရောက်တော့တဲ့အတွက် အနာဂမ်မိကပုဂ္ဂိုလ်၊ အရိယပုဂ္ဂိုလ်ပေါ့။

ရူပကံ၊ အရူပကံတွေကိုလည်း ဖြစ်ကြရမှာဘဲ။
ဦးကံတွေကိုလည်း ရူပကံ ဘာကြောင့်ဖြစ်တာလည်း ရူပကံလေသာရှိလို့

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ဖြစ်တာ။ အရူပကံကလည်း ဘာကြောင့်ဖြစ်တာလဲ၊ အရူပကုသိုလ်
ကံလေသာတွေ ရှိလို့ပေါ့။ ။ လိုဆိုရင် ရူပကံက
ဘယ်လိုပုံသဏ္ဌာန်ရှိသလဲ။ ရုပ်ကိုမြင်ပြီးတော့ သူဘာလုပ်သလဲ။
၂။ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ အပစာယန၊ ပတ္တိ၊ ပတ္တိနုမ္မေဒ၊ ဝေယျာဝစ္စ၊
မုဗ္ဗိန၊ မုဗ္ဗိသနာ၊ ဣဒ္ဓိဇကမ္မ ။ ။ (၁၀) ချက်ထဲက
အမျိုးမျိုးတွေလုပ်မှာဘဲ။ ရူပကုသိုလ်ကံနဲ့ အရူပကုသိုလ်ကံတို့ရဲ့
ကမ္မပထချင်းကတော့ ထပ်တူလောက်ပါဘဲ။
ဘာကွာနေလည်းဆိုတော့ ရူပကံလေသာနဲ့လုပ်တော့ ရူပကံဖြစ်တယ်။
အရူပ ကံလေသာနဲ့လုပ်တော့ အရူပကံဖြစ်တယ်။ ။ ရူပကံနဲ့
အရူပကံကိုလည်း ခုန အချက်(၆)ချက်နဲ့ ပိုင်းခြား ကြည့်ရမှာဘဲ။
ဘယ်လိုကြည့်မလဲဆိုတော့၊ ရူပ၊ အရူပတွေရဲ့ ကမ္မပထတွေသိလို့
ကံတော့တွေပြီ။ ။ ။ ကံ ဘာကြောင့် ဖြစ်တာလဲ။ ။ ရူပ၊
အရူပကံလေသာကြောင့်ဖြစ်တာ။ ။ တိယတွေပြန်ပြီ၊ ရူပကံ၊
အရူပကံတွေ လုပ်တော့ ရူပနာနာဘာဝကောင် ၊
အရူပနာနာဘာဝကောင်ဖြစ်တာပေါ့။ ။ ရူပ၊ အရူပနာနာဘာဝကောင်
ဆိုတာ ဘယ်လိုကောင်လဲ။ ရူပကံလည်း လွန်တာဘဲ။ အရူပကံလည်း
လွန်တာဘဲဆိုတော့ လွန်တဲ့ကောင် ဖြစ်နေတယ်။ ။ နာနာဘာဝ
ကနေကြာတော့ ရူပဝိနာဘာဝကောင် ၊
အရူပဝိနာဘာဝကောင်ဖြစ်တာပေါ့။ ။ တော့ရူပ၊ အရူပကံတွေ
ထပ်လုပ်မိတာပေါ့။

အခုစကားအရဆို ရူပကံလေသာကိုလည်းသိမိတယ်။
ရူပသံသရာကိုလည်းသိမိတယ်။ ရူပဝိပါက် ကိုလည်းသိမိတယ်။

အရူပကံ ၊ အရူပကံလေသာ ၊ အရူပဝိပါကံ ၊
အရူပသံသရာကိုလည်းသိမိတယ်ဆိုတဲ့ အချက်(၄)ချက်နဲ့သိတယ်။
ဣန္ဒြိယသံသရာတွေ လည်တဲ့အခါကျတော့ ရူပ၊ အရူပသံသရာတွေ
ဘယ်လိုပုံ သဏ္ဌာန်တွေ ထင်လာသလဲဆိုတော့ ရူပသံသရာနဲ့
ထင်လာတဲ့ပုံက ငိုးတိုးငုတ်တုတ် ဖြစ်တာပေါ့။ အရူပသံသရာနဲ့
ထင်လာတဲ့ပုံသဏ္ဌာန်ကတော့ မိုးတိုးမှိုင့်တိုင် ဖြစ်နေတာပေါ့။
အိန္ဒြိယမြူးဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်ပုံ တွေဟာ ကောင်းတဲ့ လက္ခဏာရှိသလား
ဆိုတော့၊ ဆိုးဝါးတယ်လို့လူနဲ့မတူဘူးလို့လူနဲ့မတူတဲ့ ငိုးတိုးငုတ်တုတ်နဲ့
မိုးတိုးမှိုင့်တိုင်ဖြစ်နေတဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ အသုံးကျသလားဆို
လူအသုံးမကျဘူး။ အနစ်သာရ မရှိဘူး။ ။ အနတ္တဘဲ။
ဣန္ဒြိယအကောင်ပလောင်တွေမှာ အနတ္တလက္ခဏာ၊ လက္ခဏာ၊ အနတ္တ
လက္ခဏာတွေ ထင်နေပြီ။ ဣန္ဒြိယအကောင်ပလောင် ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်တဲ့
ရူပ၊ အရူပကံတွေဟာလည်း ဘယ်မှာ အကောင်းတွေဟုတ်လို့လဲလို့။
ဣန္ဒြိယရူပ၊ အရူပကံနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး အချက်(၆)ချက်နဲ့ ဝေဖန်ပိုင်းခြားပြီး
ဝိဘဇ္ဇာ လုပ်တော့ ဣန္ဒြိယရူပ၊ အရူပကံ တွေရဲ့ ။ လက္ခဏာ
ထင်ထင်ကြီးလင်းလာတယ်။ ရူပ၊ အရူပရဲ့ ။ လက္ခဏာပေါ်လာတယ်။
လက္ခဏာ အဖြစ် ထင်ထင်ကြီးလင်းလာတော့ လက္ခဏာ သစ္စာကို
ဣန္ဒြိယလောကပိုင်းခြားသိမိတော့၊ သူ့ကိုလိုလားနစ်သက် နေတာအပိုဘဲလို့
သဘောပေါက်ပြီး၊ အာသာတွေမရှိတော့ဘူးလို့ရူပ၊ အရူပကံတွေပေါ်
အာသာမရှိတော့ တာကိုရူပ၊ အရူပအာသာဝက္ခလို့ရူပ၊ အရူပကံတွေကို
လိုလားနစ်သက်နေတာကိုတော့ ရူပ၊ အရူပ အာသာဝပြောရမယ်။
ဣန္ဒြိယအာသာဝတွေရှိရင်လို့ရူပ၊ အရူပကံတွေ ထပ်လုပ်မယ်။ အခုတော့

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၁၀၂

အာသာဝတွေ မရှိလို့ သမ္မယပြတ်သွားပြီဆိုတော့ဦးရူပ၊ အရူပကံ ပြန်လုပ်လို့ကို မရတော့ဘူး။

ဦးလှိုလုပ်လို့မရလို့ ရူပ၊အရူပကံတွေငြိမ်းသွားတာကို ရူပ၊ အရူပကမ္မနိယောဝါဒီလို့ခေါ်တယ်။ နိဗ္ဗာန် လို့ပြောတယ်။ ဦးနိဗ္ဗာန်အဖြစ်ရောက်တာကို ခုနပြောတဲ့ အရိယပုဂ္ဂိုလ် ၄ယောက်ထဲမှာ အရဟတ္တမဂ် အဖြစ်နဲ့ ရောက်တဲ့အတွက် ဘဝတွေကုန်သွားတာ။ ဘဝတွေဆိုတာ လူမဟုတ်ဘူး။လူပေါ်မှာအပိုအဖြစ်တွေ ဖြစ်နေတာကို ဘဝပြောရမယ်။ဦးဘဝတွေ ငြိမ်းသွားတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် သူဟာ အာသဝက္ခယ။ဦးအာသဝက္ခယဆိုတဲ့ သောတာပန်တုန်းကလည်း ဝိဋ္ဌိအာသာဝကုန်ခဲ့ပြီ။ ကာမကုသိုလ်ကံတွေ ဝေဖန်တုန်း ကလည်း ကမ္မာသဝက္ခယ၊ တစိတ်တပိုင်းကုန်ခဲ့တယ်။ အဝိဇ္ဇာသဝက္ခယ၊ တစိတ်တပိုင်းကုန်ခဲ့ပြီ။ ကာမကုသိုလ်ကံတွေ ဝေဖန်မိတော့လည်း အလုံးစုံ ဖြစ်တဲ့ ကမ္မာသဝက္ခယတွေ ကုန်သွားပြီ။ အဝိဇ္ဇာသဝက္ခယတွေလည်းကုန်သွားပြီ။ အခုတခါ ရူပနဲ့ အရူပကံတွေကို ဝေဖန်ပိုင်းခြားမိသွားတဲ့အခါ ကျတော့ ဘဝါသဝက္ခယလည်းကုန်ပြီ။ အဝိဇ္ဇာသဝက္ခယလည်း အားလုံးကုန်သွားပြီဆိုတော့ အာသဝေါ တရား (၄)ပါးရှိတယ်။ သမ္မာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ဝိညာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝ (၄)ပါးလုံးကုန်သွားတော့၊ ဘာမှ မရှိ တော့တဲ့ အတွက် ဦးအာသာဝတွေ ရှိမှ ကံတွေလုပ်လို့ရတာဖြစ်လို့ သူ့မှာကံတွေငြိမ်းကုန်တယ်။ကြောင့် ကံငြိမ်းအောင် လုပ်ကြဖို့ရာ မြတ်စွာဘုရားက ဦးနည်းအတိုင်း လမ်းညွှန်ခဲ့ပါတယ်။ဦးကိုသိကြပြီး ကျုပ်တို့လည်းလူဘဲ။

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၁၀၃

လူဖြစ်တဲ့အတွက် အာသဝမငြိမ်းရင် ဣန္ဒြိယမငြိမ်းဘူး။
အာသဝငြိမ်းအောင်လည်း တတ်နိုင်တဲ့အတွက် အာသဝတွေကို
ငြိမ်းကြရမှာပါ။ လိုအာသဝတွေ ငြိမ်းကုန် ခယဖြစ်အောင်လုပ်ပြီး
ကုန်ကြပြီဆိုရင် ကံတွေ ဆိုတာမရှိ နိုင်တော့ဘူး။
ကံတွေအကုန်ငြိမ်းကုန်ကြမှာပါ။

ကျုပ်တို့ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါ ဗ္ဗဘာသာဆိုတော့ အခြားကမ္မဝါ
ဘာသာတွေနဲ့ ခြားနားပါတယ်။ လူကိုအလုံးစုံ ငြိမ်းချမ်းပြီးသကာလ
လူရဲ့ဖြူစင်ငန့်ရှင်းတဲ့ အနေအထားမျိုးထိ ရောက်အောင်အတွက်
ပစ္စုပ္ပန်ကမ္မဝါက သယ်ပိုးနိုင်ပါတယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း၊
သယ်ပိုးပုံကိုလည်း ပြောလာခဲ့တာ အတော်အသင့် စုံလင်သွားပြီလို့
ပြောရမှာပါ။ ဤကို လက်စွဲပြီး အထပ်ထပ် နာကြားရင်လည်း
မိမိစွဲစွဲ စွဲမိမှာပါလို့ ပြောရမယ်။ လေးလက်စွဲပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ်
အာသာဝေါတွေ ကုန်ပြီး၊ ကံတွေ ငြိမ်းတဲ့အထိ
ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေလို့ ရည်ရွယ်ပြီး ဣတရားဩမ္မကို
ဟောပြောပါတယ်။ လေးကို ဝမ်းသာနိုင်ကြတယ်ဆိုရင် ၊
ဝမ်းသာတဲ့အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်နဲ့ သာဓု(၃)ကြိမ်ခေါ်ပြီး
ဟောပြောချက်ကို နိဂုံးချုပ်ကြပါစို့။

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၁၀၄

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၁၀၅

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ
၁၀၆

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ

ဂျိန်းနှင့်ဗုဒ္ဓတို့၏ ကံအယူအဆ

၁၀၇

ဓမ္မဝိဟာရီ အရှင်ဉာဏ